

แนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุล

ในการให้ความช่วยเหลือผู้โยกย้ายถิ่นฐานกลุ่ม
เปราะบาง โดยเฉพาะผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
และการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ

การกำหนดและการนำเสนอเนื้อหาตลอดทั้งสิ่งพิมพ์นี้ไม่ได้แสดงถึงความคิดเห็นใด ๆ ขององค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (ไอโอเอ็ม) ประเทศไทย เกี่ยวกับสถานะทางกฎหมายของประเทศ ดินแดน เมือง หรือพื้นที่ใด ๆ หรือของหน่วยงาน หรือเกี่ยวกับพรมแดนหรือเขตแดนแต่อย่างใด

ไอโอเอ็มมุ่งมั่นในหลักการที่ว่า การโยกย้ายถิ่นฐานที่มีมนุษยธรรมและเป็นระเบียบเรียบร้อยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้โยกย้ายถิ่นฐานและสังคม ในฐานะองค์กรระหว่างประเทศ ไอโอเอ็มทำงานร่วมกับพันธมิตรในชุมชนระหว่างประเทศ เพื่อ: ช่วยในการเผชิญกับความท้าทายในการดำเนินงานของการโยกย้ายถิ่นฐาน; ส่งเสริมความเข้าใจในประเด็นการโยกย้ายถิ่นฐาน; ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมผ่านการโยกย้ายถิ่นฐาน; และรักษาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความเป็นอยู่ที่ดีของผู้โยกย้ายถิ่นฐาน

แนวปฏิบัติฉบับนี้ได้รับการร่างขึ้นโดย Khine Myat Chit และออกแบบโดยกมลณัฐ เศรษฐพัฒน์ชัย โดยมี การปรึกษาหารือและการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดจากไอโอเอ็ม การตรวจทานและการพิจารณาเห็นชอบแนวทางฉบับนี้ นั้นกระทำผ่านกรอบเวทีการปรึกษาหารือกับหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากรัฐบาลไทย คณะทูตในประเทศไทย และองค์กรภาคประชาสังคม การจัดพิมพ์นี้ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ภายใต้อำนาจรัฐบาลไทย

ผู้จัดพิมพ์: องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (ไอโอเอ็ม) ประเทศไทย
ชั้น 18 อาคารจินนาการ
เลขที่ 3 ถนนสาทรใต้
กรุงเทพมหานคร 10120 ประเทศไทย
โทรศัพท์: +66 2 343 9300
โทรสาร: +66 2 343 9399
อีเมล: iomthailand@iom.int
เว็บไซต์: <https://thailand.iom.int>

เอกสารฉบับนี้จัดพิมพ์โดยมิได้ผ่านการตรวจแก้ไขอย่างเป็นทางการโดยไอโอเอ็ม

© ไอโอเอ็ม 2568

สงวนลิขสิทธิ์บางประการ งานชิ้นนี้เผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาตแบบครีเอทีฟคอมมอนส์ (Creative Commons) ประเภท แสดงที่มา-ไม่ใช่เพื่อการค้า-ไม่ดัดแปลง 3.0 องค์การระหว่างประเทศ (CC BY-NC-ND 3.0 IGO)

สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาศึกษาได้จากหน้าลิขสิทธิ์และเงื่อนไขการใช้งาน

เอกสารฉบับนี้ไม่ควรนำไปใช้ เผยแพร่ หรือแจกจ่ายซ้ำเพื่อวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์หรือเพื่อผลประโยชน์ทางการเงิน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ยกเว้นในกรณีที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ด้านการศึกษา เช่น การบรรจุไว้ในตำราเรียน

การขออนุญาต: คำขอสำหรับการใช้งานในเชิงพาณิชย์ หรือการขอสิทธิและสัญญาอนุญาตเพิ่มเติม กรุณาติดต่อที่: publications@iom.int

*<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode>

ภาพปก

ไอโอเอ็ม 2566 / กชิตติ ไชยแก้ว

สารบัญ

บทที่ 1: บทนำ	8
1.1 ความเป็นมา	8
1.2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์	8
1.3 ผู้ใช้แนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุลที่มุ่งหมายไว้	9
1.4 ข้อพิจารณาที่สำคัญในการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุล	10
1.5 ข้อจำกัด	11
บทที่ 2: กรอบกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการค้ามนุษย์และการบังคับใช้แรงงาน	13
2.1 ตราสารระหว่างประเทศว่าด้วยการค้ามนุษย์	13
2.2 ตราสารระหว่างประเทศและตราสารระดับภูมิภาคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์และแรงงานบังคับ	13
2.2.1 กรอบกฎหมายระหว่างประเทศอื่น ๆ	13
2.2.2 กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ที่ไม่มีสภาพบังคับโดยตรง	14
2.2.3 กรอบการทำงานระดับภูมิภาคว่าด้วยการค้ามนุษย์: อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (ACTIP)	14
2.3 นิยามการค้ามนุษย์	16
2.4 ประเภทของการค้ามนุษย์	17
2.5 ข้อบ่งชี้การค้ามนุษย์	18
2.6 ความแตกต่างระหว่างการค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงานและบริการ และการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน	20
2.6.1 คำจำกัดความของแรงงานบังคับ	21
2.6.2 คำจำกัดความของการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน	22
2.6.3 ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการค้ามนุษย์และการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน	22
2.7 ลักษณะของผู้เสียหายและของผู้กระทำความผิด	24

2.7.1	ลักษณะของผู้เสียหาย	24
2.7.2	ลักษณะของผู้กระทำความผิด	24
2.8	ผลกระทบจากการค้ามนุษย์	25
2.8.1	กระบวนการทางความคิดของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	25
2.8.2	ผลกระทบทางจิตใจและพฤติกรรมที่มีต่อผู้เสียหาย	25
2.8.3	ผลกระทบทางกายภาพของการค้ามนุษย์	26
2.9	มายาคติและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์	26
2.10	กรอบการทำงานแบบ 4Ps	27
	บทที่ 3: กฎหมายภายในประเทศและกรอบการดำเนินงานในการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทย	29
3.1	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2551) และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	29
3.2	ข้อตกลงทวิภาคีเกี่ยวกับโครงการการค้ามนุษย์	30
3.3	ความตกลงและปฏิญญาระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค	31
3.3.1	ข้อตกลงระดับอนุภูมิภาค	32
3.4	มาตรการภายในประเทศในการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	33
3.5	กลไกการส่งต่อระดับชาติเพื่อช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	34
3.5.1	องค์ประกอบของกลไกการส่งต่อระดับประเทศในประเทศไทย	35
3.5.2	หน่วยงานรับแจ้ง (Frontline Agencies) ภายใต้กลไกการส่งต่อระดับประเทศในประเทศไทย	35
3.6	การประสานการทำงานร่วมกันในการให้ความช่วยเหลือทางกงสุลและการดำเนินการตามกระบวนการของกลไกการส่งต่อระดับประเทศ	36
	บทที่ 4: การบริหารจัดการรายกรณีในการช่วยเหลือผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่เปราะบาง รวมถึงผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	38
4.1	คำจำกัดความและแนวทางการบริหารจัดการรายกรณี	38
4.2	ขั้นตอนในการบริหารจัดการรายกรณี	38
4.3	หลักการชี้แนะสำหรับการบริหารจัดการรายกรณีในกรณีที่เป็นเด็ก	40

4.4	ข้อพึงพิจารณาในการช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	41
	บทที่ 5: การทำงานร่วมกับบุคคลที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	43
5.1	ความสำคัญของการคัดกรอง	43
5.2	การคัดกรองเพื่อระบุตัวตนของผู้เสียหาย	43
5.2.1	กระบวนการคัดกรอง	43
5.2.2	การดำเนินการสัมภาษณ์คัดกรอง	44
5.2.3	การเตรียมความพร้อมสำหรับการสัมภาษณ์คัดกรอง	44
5.2.4	การสัมภาษณ์คัดกรองผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหาย (P-E-A-C-E Model)	46
5.3	การสัมภาษณ์เด็ก	50
5.4	ความท้าทาย	51
5.5	การส่งต่อเพื่อการคุ้มครองและความช่วยเหลือ	53
5.6	ข้อบ่งชี้ทั่วไปของการค้ามนุษย์	53
5.6.1	ข้อบ่งชี้เพื่อการสังเกตอย่างใกล้ชิดเมื่อดำเนินการตามคำร้องขอบริการกงสุล	54
5.6.2	ปัจจัยอื่น ๆ ที่ต้องพิจารณา	55
	บทที่ 6: การส่งต่อบุคคลที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไปยังหน่วยงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายการส่งต่อระดับชาติของประเทศไทย	57
6.1	บทบาทและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กงสุลในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายในประเทศไทย	57
6.2	การเตรียมการส่งรายกรณีไปยังหน่วยงานภายใต้ NRM	57
6.3	ข้อพิจารณาที่สำคัญในการส่งต่อผู้ที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เพื่อเข้ารับการคุ้มครองเพิ่มเติม	59
6.4	การพัฒนากลยุทธ์เพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพในระดับคณะผู้แทนทางการทูตและกงสุล	61
	ภาคผนวก	63

อักษรย่อและคำย่อ

ACTIP	อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (ASEAN Convention Against Trafficking in Persons Especially Women and Children)
ASPOA	แผนปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (ASEAN Plan of Action on Trafficking in Persons)
ASEAN	สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations)
CSOs	องค์กรภาคประชาสังคม (Civil Society Organizations)
GCM	ข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ (Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration)
ILO	องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization)
INGOs	องค์กรพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศ (International Non-Governmental Organizations)
IOM	องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Migration)
NGOs	องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Governmental Organizations)
NRM	กลไกการส่งต่อระดับชาติ (National Referral Mechanism)
PVOT	ผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (Potential Victim of Trafficking)
Palermo Protocol	พิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ขององค์การสหประชาชาติ (The United Nations Protocol to Prevent, Suppress, and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children)
RTG	รัฐบาลไทย (Royal Thai Government)
SDGs	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals)
TIP	การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons)
TICA	กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (Thailand International Cooperation Agency)
VCCR	อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล (Vienna Convention on Consular Relations)
UNICEF	กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations Children’s Fund)
UNODC	สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office for Drugs and Crime)
UNTOC	อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (The United Nations Convention against Transnational Organized Crime)
VOT	ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (Victim of Trafficking)

คำนำจากหัวหน้าสำนักงาน

องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน ประจำประเทศไทย

ประเทศไทยในฐานะศูนย์กลางการโยกย้ายถิ่นฐานในภูมิภาคและเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับชุมชนผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่หลากหลาย มีทั้งความรับผิดชอบและโอกาสในการรักษามาตรฐานสูงสุดในการคุ้มครองผู้ที่อยู่ในสถานการณ์เปราะบาง ในกลุ่มนี้รวมถึงผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มักประสบกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ การถูกทำร้าย และการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง แนวทางการปฏิบัติงานด้านกงสุลนี้ได้รับการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถร่วมกันในการคิดแยก ช่วยเหลือ และเป็นกระบอกเสียงให้กับบุคคลเหล่านี้ เพื่อให้พวกเขาได้รับการดูแล ศักดิ์ศรี และความยุติธรรมที่พวกเขาสมควรได้รับ

เจ้าหน้าที่กงสุลมีบทบาทสำคัญในฐานะเจ้าหน้าที่ด่านหน้าและมีหน้าที่คุ้มครองพลเมืองของตนในต่างประเทศ การที่พวกเขาสามารถตระหนักถึงสัญญาณของการค้ามนุษย์และความเปราะบาง ประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพกับหน่วยงานไทย ภาคประชาสังคม และองค์กรระหว่างประเทศ และให้การสนับสนุนที่มีข้อมูลนี้ ล้วนเป็นสิ่งสำคัญ แนวทางนี้ให้เครื่องมือที่เป็นประโยชน์ อ้างอิงถึงตัวบทกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติเพื่อป้องกันการมีส่วนร่วมในเชิงรุกที่ยืดหลักสิทธิมนุษยชนในกรณีที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และผู้โยกย้ายถิ่นฐานกลุ่มเสี่ยงอื่น ๆ โดยเฉพาะผู้หญิง เด็ก และผู้พิการ

เรามีความมุ่งมั่นในแนวทางที่ทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่ายและยึดผู้เสียหายเป็นศูนย์กลางที่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัย การไม่เลือกปฏิบัติ และการแก้ปัญหาระยะยาว การปฏิบัติงานภายใต้แนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุลฉบับนี้เป็นการยืนยันถึงความมุ่งมั่นของเราต่อความร่วมมือระหว่างประเทศและหลักการสิทธิมนุษยชนที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติภารกิจทางการทูต และหวังว่าแนวปฏิบัตินี้จะเป็นอย่างอื่นเอกสารที่ยืนยันได้ว่าไม่มีผู้อพยพคนใดถูกทอดทิ้งโดยไม่ได้รับการคุ้มครอง และผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จะพบเส้นทางที่ชัดเจนในการกลับมาหยัดยืนอีกครั้งอย่างยั่งยืนและมีศักดิ์ศรี

เจอร์ลีน อองซาร์ค

หัวหน้าสำนักงาน

องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน ประจำประเทศไทย

คำขอบคุณ

องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (ไอโอเอ็ม) ประเทศไทย ได้รับเกียรติเป็นอย่างยิ่งจากการมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงกองต่อต้านการค้ามนุษย์ (DATIP) ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (MSDHS) กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) ภายใต้กระทรวงยุติธรรม (MOJ) กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ (ATPD) และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (TIB) ภายใต้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด (OAG) คณะทูตของสาธารณรัฐอินโดนีเซียในประเทศไทย คณะทูตของประเทศเคนยาในประเทศไทย รวมถึงองค์กรพัฒนาเอกชน เช่น International Justice Mission (IJM) Thailand Stella Marris และ Nightlight

ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับเจ้าหน้าที่ไอโอเอ็มประจำประเทศไทย: อามง เรซี ชมาวีร์ พงษ์ธัญญลีลา ชัสเกีย ก๊อก และพงศธร จันทรแก้ว สำหรับการตรวจทานทางเทคนิค ข้อเสนอแนะ และการประสานงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

แนวปฏิบัติฉบับนี้ได้รับพัฒนาขึ้นภายใต้โครงการการย้ายถิ่นฐานในภูมิภาคเอเชีย โดยได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา สำนักประชากร ผู้ลี้ภัย และการย้ายถิ่นฐาน สำนักงานการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ (PRM/IM)

ผู้เขียนหลัก: Khine Myat Chit

บทที่ 1:

บทนำ

1.1. ความเป็นมา

การค้ามนุษย์ (TIP) เป็นอาชญากรรมร้ายแรงที่แสวงหาประโยชน์และละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้เสียหายจำนวนมาก และมักกระทำโดยผู้ที่มีส่วนร่วมในอาชญากรรมรูปแบบอื่นที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (Interpol, 2024; UNODC, 2023) อาชญากรรมนี้มีมากขึ้นจากความต้องการ และมักเชื่อมโยงและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นจากปรากฏการณ์ต่าง ๆ เช่น ความยากจน การพิพาทกันด้วยอาวุธ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเคลื่อนย้ายในบริบทการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM, 2019) ยิ่งไปกว่านั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 สถานการณ์การค้ามนุษย์ได้พัฒนาไป โดยการค้ามนุษย์มักจะเกี่ยวพันและรวมเข้ากับอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงอาชญากรรมทางไซเบอร์

ตามที่ปรากฏในรายงานต่าง ๆ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่ต้องตกอยู่ภายใต้การบังคับให้กระทำความผิดทางอาญา เช่น การหลอกลวงออนไลน์ การพนันออนไลน์ การหลอกลวงลงทุน และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศทางออนไลน์ ตลอดจนการบังคับใช้แรงงานที่ต้องจำทนและการแสวงหาประโยชน์จากแรงงานนั้น ไม่ได้มาจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เท่านั้น แต่ยังรวมถึงประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกด้วย (RTG, 2022a; 2023a) เนื่องจากผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (VOTs) มีหลายสัญชาติ ความร่วมมือกับคณะผู้แทนทางการทูตและสถานกงสุลจึงมีความสำคัญสูงสุดเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จะเข้าถึงการคุ้มครองและความช่วยเหลือตามกฎหมายของประเทศไทยได้อย่างไม่มีอุปสรรค (RTG, 2002b; 2023b) และจำเป็นต้องแก้ไขช่องว่างของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจที่จำกัดหรือขาดความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางการทูตและสถานกงสุลเกี่ยวกับข้อบ่งชี้ของการค้ามนุษย์ สิทธิของผู้เสียหาย นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ระดับประเทศที่มีอยู่ และบริการที่มีในประเทศไทย

1.2. จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์หลักของแนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุลฉบับนี้คือเพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในบรรดาเจ้าหน้าที่กงสุลและเจ้าหน้าที่ทางการทูตที่ปฏิบัติงานในประเทศไทย และให้คำแนะนำที่เป็นรูปธรรม รวมถึงเครื่องมือและขั้นตอนที่ต้องดำเนินการเมื่อสงสัยหรือพบกรณีการค้ามนุษย์ แนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุลจะทำให้เจ้าหน้าที่กงสุลของคณะผู้แทนทางการทูตสามารถเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กรอบกฎหมายระหว่างประเทศและระดับชาติที่เกี่ยวข้อง นโยบายต่อต้านการค้ามนุษย์ระดับชาติในประเทศไทย และเสริมสร้างทักษะทางเทคนิคที่จำเป็นสำหรับการคัดแยกผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (PVOTs) แนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุลจะสนับสนุนเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจถึงวิธีการให้ความช่วยเหลือโดยตรงแก่ผู้เสียหายมากขึ้น ตามกรอบการทำงานระหว่างประเทศและระดับชาติในการให้บริการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

แนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุลมีจุดมุ่งหมายเพื่อ:

- **เพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจ**ให้กับเจ้าหน้าที่กงสุลและเจ้าหน้าที่ทางการทูตในคณะผู้แทนทางการทูตเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ รวมถึงนโยบายระดับชาติเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และกลไกการส่งต่อระดับชาติ (NRM) ในประเทศไทย
- **อำนวยความสะดวกและเสริมสร้าง**การประสานงานระหว่างคณะผู้แทนทางการทูตกับหน่วยงานระดับประเทศและจังหวัด องค์กรพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศ (INGOs) องค์กรภาคประชาสังคม (CSOs) องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย และ
- **ลดอุปสรรค**ในกระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหาย

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุลนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่กงสุลและเจ้าหน้าที่ทางการทูตมีเครื่องมือที่ใช้ได้จริงเพื่อ:

- ตรวจสอบและสามารถระบุสัญญาณของการค้ามนุษย์ที่อาจเกิดขึ้นในบรรดาคนชาติของตนที่อยู่ในประเทศไทยที่มาขอความช่วยเหลือไปยังสถานเอกอัครราชทูต
- ดำเนินการสัมภาษณ์คัดกรองโดยใช้หลักการคุ้มครองดังต่อไปนี้ เช่น หลีกเลี่ยงการไม่ทำอันตราย การปฏิบัติงานที่ยืดผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง การคำนึงถึงความละเอียดอ่อนต่อเพศสภาพ แนวทางที่คำนึงถึงบาดแผลทางจิตใจ แนวทางที่เป็นมิตรกับเด็ก และแนวทางที่คำนึงถึงความละเอียดอ่อนต่อเด็ก
- ให้ความช่วยเหลือและส่งต่อผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ผ่านระบบการบริหารจัดการรายกรณีที่มีอยู่ รวมถึงกลไกการส่งต่อระดับชาติ เพื่อคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทย
- ส่งเสริมและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่กงสุลกับหน่วยงานระดับประเทศและจังหวัดที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์
- ช่วยเหลือในการส่งผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ กลับไปยังประเทศต้นทางด้วยความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพและทัน่วงที
- สนับสนุนการสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกันกับองค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานท้องถิ่น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภาคเอกชน ฯลฯ ในประเทศต้นทาง เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เสียหายจะกลับคืนสู่ชุมชนของตนได้อย่างราบรื่น

1.3. ผู้ใช้แนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุลที่มุ่งหมายไว้

แนวปฏิบัติฉบับนี้สำหรับงานด้านกงสุลฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่กงสุลและเจ้าหน้าที่ทางการทูตในประเทศไทยในประเด็นการค้ามนุษย์ ในขณะที่หน่วยงานระดับประเทศที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันการค้ามนุษย์ ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด และให้บริการคุ้มครองแก่ผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เจ้าหน้าที่ทางการทูตและเจ้าหน้าที่กงสุลควรปฏิบัติตามเพื่อสนับสนุนหน่วยงานระดับประเทศในฐานะผู้มีหน้าที่ในการส่งเสริม คุ้มครอง และดำเนินการให้ผู้เสียหายได้สิทธิที่พึงได้รับอย่างสมบูรณ์

แผนภาพ 1: บทบาทของเจ้าหน้าที่ทางการทูตและเจ้าหน้าที่กงสุล และประโยชน์ของแนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุล

1.4. ข้อพิจารณาที่สำคัญในการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุล

แนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุลได้ถูกจัดทำขึ้นตามกรอบการทำงานระหว่างประเทศและระดับชาติเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ รวมถึงมาตรฐานสากลในการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ มาตรา 6 ของพิธีสารเพื่อป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็กขององค์การสหประชาชาติ (Palermo Protocol) (United Nations, 2000) กำหนดมาตรการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมถึงการจัดให้มีการฟื้นฟูทางร่างกาย จิตใจ และสังคมให้แก่ผู้เสียหาย สิ่งนี้อาจรวมถึงการจัดให้มีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม การให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย การดูแลทางการแพทย์ การดูแลความทุกข์ทางจิตใจ และการดูแลสุขภาพจิต โอกาสในการจ้างงานและการศึกษา รวมถึงการกลับประเทศและการกลับคืนสู่สังคม การสนับสนุนดังกล่าวควรได้รับการจัดหาโดยความร่วมมือกับภาครัฐ หรือองค์กรพัฒนาเอกชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ

ในทำนองเดียวกัน มาตรา 5 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล (VCCR) ระบุว่าหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะผู้แทนทางการทูตได้แก่ "การปกป้องผลประโยชน์ของรัฐผู้ส่ง บุคคลที่มีสัญชาติของรัฐผู้ส่ง และองค์กรนิติบุคคลในรัฐผู้รับ... "และ "การช่วยเหลือและการให้การช่วยเหลือบุคคลที่มีสัญชาติของรัฐผู้ส่ง" ด้วยเหตุนี้ เจ้าหน้าที่กงสุลที่ได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐผู้ส่งจึงมีบทบาทสองประการ คือเป็นทั้ง "ผู้เผชิญเหตุคนแรก และเจ้าหน้าที่ด่านหน้า" ในการปฏิบัติหน้าที่ทางกงสุล นอกจากนี้ มาตรา 38 ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล ระบุว่า แนะนำให้คณะผู้แทนกงสุลและคณะผู้แทนทางการทูต "ติดต่อ ประสานงาน และร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานส่วนกลางที่มีอำนาจ" ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านกงสุลเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของบุคคลที่มีสัญชาติของตนในรัฐผู้รับ (The VCCR, 1963)

ภายใต้ตราสารระหว่างประเทศหลักที่กล่าวไว้ข้างต้น แนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุลนี้เป็นไปตามหลักการชี้แนะและแนวปฏิบัติระหว่างประเทศที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ (ตามลำดับตัวอักษร) (IOM, 2023):

ความพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ

ผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เข้าถึงบริการควรมีบทบาทอย่างแข็งขันในการวัดคุณภาพของบริการเหล่านั้น ควรรับฟังความคิดเห็นของพวกเขาและนำไปใช้เพื่อปรับเปลี่ยนและปรับปรุงบริการ ควรมีระบบและขั้นตอนการร้องเรียนและให้ข้อเสนอแนะที่มีประสิทธิภาพอยู่ในโปรแกรมการให้บริการทั้งหมดเพื่อให้เข้าใจถึงผลที่ได้รับจากการบริการที่จัดให้ ควรมีมาตรการป้องกันเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีอันตรายใด ๆ ต่อผู้โยกย้ายถิ่นฐานจากการใช้บริการของพวกเขา

การให้ความช่วยเหลือที่มีเด็กเป็นศูนย์กลาง

ในกรณีของเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ควรพิจารณาหลักการข้างต้นร่วมกับขั้นตอนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การบริการสำหรับเด็กควรเหมาะสมกับวัย ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในการคุ้มครองเด็กและเป็นมิตรกับเด็ก (เช่น แนวทางนี้ควรเข้าถึงได้และเหมาะสมกับเด็ก)

การช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

แนวทางการช่วยเหลือแบบองค์รวมรวมถึงการทำให้มั่นใจถึงการส่งมอบบริการที่ครอบคลุมตรงตามความต้องการ สิ่งนี้ขึ้นอยู่กับระบบการจัดการรายกรณีที่เข้มแข็งที่ซึ่งการบริการช่วยเหลือได้รับการวางแผนการดำเนินการอย่างมีกลยุทธ์และการส่งมอบบริการได้รับการติดตามและเฝ้าสังเกตตลอดเวลาที่ผู้ที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เข้ารับบริการ

หลักการไม่ทำให้เกิดอันตราย

เจ้าหน้าที่ทางการทูตและเจ้าหน้าที่กงสุลควรประเมินความเป็นไปได้ที่อาจเกิดอันตรายจากการกระทำใด ๆ ที่เสนอแนะ ไม่ควรให้ความช่วยเหลือหรือควรเลื่อนการให้ความช่วยเหลือออกไปหากมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่าความช่วยเหลืออาจทำให้ผู้ที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อยู่ในสถานการณ์ที่แย่กว่าเดิม การสนับสนุนช่วยเหลือผู้ที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

ไม่ควรก่อให้เกิดอันตรายต่อชุมชนในวงกว้างที่พวกเขาอาศัยอยู่ รวมถึงสมาชิกคนอื่น ๆ ของชุมชนผู้โยกย้ายถิ่นฐานและชุมชนเจ้าบ้าน

ความละเอียดอ่อนทางเพศสภาพ

ผลกระทบของเพศสภาพต่อประสบการณ์ ความเปราะบาง และความต้องการควรได้รับการยอมรับอย่างชัดเจน และได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมตลอดการให้ความช่วยเหลือ แนวทางนี้ช่วยให้สามารถปรับบริการให้เหมาะสมกับความต้องการของเพศสภาพที่แตกต่างกัน และส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศผ่านการให้บริการ

ความช่วยเหลือที่ปรับให้เข้ากับบุคคล

ความช่วยเหลือควรได้รับการปรับแต่งตามความต้องการของผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์แต่ละรายเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งรวมถึงการทำให้แน่ใจว่าบริการต่าง ๆ มีความละเอียดอ่อนด้านอายุ เพศสภาพ และวัฒนธรรม ให้บริการในภาษาที่ผู้ที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ต้องการ และเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทที่ผู้ที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เผชิญอยู่ในปัจจุบัน

ความยินยอมโดยได้รับการชี้แจงอย่างครบถ้วน

ผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ควรทราบถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและผลประโยชน์ที่พึงได้รับก่อนที่จะให้ความยินยอมเข้ารับความช่วยเหลือหรือเข้าถึงบริการต่าง ๆ สิทธิในการให้ความยินยอมยังรวมถึงสิทธิในการปฏิเสธความช่วยเหลือ ความยินยอมไม่ใช่สิ่งที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้และควรได้รับการประเมินตลอดเวลาที่ผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่เปราะบางเข้าถึงการสนับสนุน สามารถให้ความยินยอมได้ทั้งหมดหรือบางส่วน และการเข้าถึงบริการหนึ่ง ๆ ไม่ควรขึ้นอยู่กับการให้ความยินยอมในสิ่งอื่น ๆ

การไม่เลือกปฏิบัติ

ควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยไม่เลือกปฏิบัติหรือมีอคติบนพื้นฐานของสัญชาติ เพศสภาพ อายุ รสนิยมทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ ความสามารถ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา สถานะทางสังคม หรือสถานะอื่นใด

แนวทางที่อิงกับสิทธิ

ผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ควรได้รับการส่งเสริมให้มีความเข้าใจ และสามารถเรียกร้องสิทธิของตนเองได้ในขณะที่ผู้ที่มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือคุ้มครองก็ต้องเพิ่มพูนความสามารถและขีดความสามารถไปพร้อมกัน การให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือไม่ควรผูกติดกับเงื่อนไขว่าต้องมีการแสดงความประสงค์ดำเนินการตามกฎหมาย แนวทางนี้ถือเป็นหลักการพื้นฐานและกำหนดทิศทางให้กับหลักการอื่น ๆ ทั้งหมด

การตัดสินใจด้วยตนเองและการมีส่วนร่วม

ผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมถึงเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายมีสิทธิเลือกด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการคุ้มครองและความช่วยเหลือที่ให้กับพวกเขา และสิทธินี้ควรได้รับการเคารพและสนับสนุน ควรส่งมอบบริการโดยทำงานร่วมกับผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งความสามารถในการตัดสินใจโดยไม่ถูกบังคับและการมีส่วนร่วมนี้ควรได้รับการสนับสนุนโดยบุคคลและองค์กรที่ให้ความคุ้มครองช่วยเหลือ

1.5. ข้อจำกัด

แนวปฏิบัตินี้ไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อจัดการกับทุกสถานการณ์ที่ผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่เปราะบางในประเทศไทยต้องเผชิญ แต่มุ่งเน้นไปที่การช่วยเหลือผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

นอกเหนือจากการให้ความรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์และทักษะการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ทางการทูตและเจ้าหน้าที่กงสุลแล้ว แนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุลยังมุ่งเน้นไปที่การคัดกรองผู้ที่มีโอกาสเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อย่างถูกต้องเหมาะสม และการเตรียมการส่งต่อผู้ที่มีโอกาสเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไปยังหน่วยงานระดับประเทศที่มีอำนาจตามกฎหมายในการส่งต่อระดับชาติของประเทศไทย

บทที่ 2:

กรอบกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการค้ามนุษย์และการบังคับใช้แรงงาน

2.1. ตราสารระหว่างประเทศว่าด้วยการค้ามนุษย์

ตราสารของกฎหมายระหว่างประเทศที่กำหนดแนวทางในการให้คำจำกัดความ ป้องกัน และดำเนินคดีการค้ามนุษย์ คุ้มครองกลุ่มมากที่สุดคือ อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (UNTOC) และพิธีสารที่เกี่ยวข้องสองฉบับ ได้แก่ (i) พิธีสารสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก; และ (ii) พิธีสารสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานโดยทางบก ทะเล และอากาศ โด UNTOC และพิธีสารตามอนุสัญญานี้ใช้กับ:

- การค้ามนุษย์ทุกรูปแบบ: ในประเทศและระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรหรือไม่ก็ตาม
- ผู้เสียหายทั้งหมด: ผู้หญิง ผู้ชาย และเด็ก
- การแสวงประโยชน์ทุกรูปแบบ: การแสวงประโยชน์ทางเพศ การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ เป็นต้น

2.2. ตราสารระหว่างประเทศและตราสารระดับภูมิภาคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์และแรงงานบังคับ

2.2.1. กรอบกฎหมายระหว่างประเทศอื่น ๆ

นอกเหนือจาก UNTOC และพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์แล้ว กฎหมายระหว่างประเทศยังรวมถึงตราสารทางกฎหมายระหว่างประเทศจำนวนหนึ่งที่ระบุ ให้คำจำกัดความ และอธิบายรูปแบบต่าง ๆ ของการแสวงประโยชน์ โดยมีขอบเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับการเคารพในสิทธิมนุษยชน (UNHCR, 2014; UNODC, 2008)

กฎบัตรระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

- ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (1948) และพิธีสารเลือกรับ
- กติกาว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (1966)
- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (1966)

ตราสารระหว่างประเทศอื่น ๆ

- อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (1965)

อนุสัญญาว่าด้วยแรงงานระหว่างประเทศ

- อนุสัญญาว่าด้วยการเกณฑ์แรงงานหรือแรงงานบังคับ (อนุสัญญาฉบับที่ 29) (ILO, 1930)
- อนุสัญญาว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับ (อนุสัญญาฉบับที่ 105) (ILO, 1957)
- อนุสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติ (การจ้างงานและอาชีพ) (ILO, 1958)
- อนุสัญญาว่าด้วยอายุขั้นต่ำที่อนุญาตให้จ้างงานได้ (อนุสัญญาฉบับที่ 138) (ILO, 1973)
- อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานข้ามชาติและสมาชิกในครอบครัว (ILO, 1990)

ตราสารเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นฐาน

- อนุสัญญาว่าด้วยการย้ายถิ่นเพื่อการจ้างงาน (แก้ไข) (อนุสัญญาฉบับที่ 97) (ILO, 1949)
- อนุสัญญาว่าด้วยการย้ายถิ่นในสภาพที่ถูกกดขี่และการส่งเสริมความเสมอภาคของโอกาสและการปฏิบัติต่อแรงงานข้ามชาติ, 1975 (อนุสัญญาฉบับที่ 143) (ILO, 1975)

- อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานข้ามชาติและสมาชิกในครอบครัว (1990)

ตราสารเกี่ยวกับเพศสภาพ

- อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (1979)

ตราสารเกี่ยวกับเด็กโดยเฉพาะ

- อนุสัญญาว่าด้วยอายุขั้นต่ำที่อนุญาตให้จ้างงานได้ (อนุสัญญาฉบับที่ 138)(ILO, 1973)
- อนุสัญญาว่าด้วยรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก (อนุสัญญาฉบับที่ 182) (ILO, 1989)
- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)(UNICEF, 1989)
- พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเรื่องความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ (2000)
- พิธีสารเลือกรับเรื่อง การขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก (2000)

2.2.2. กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองที่ไม่มีสภาพบังคับโดยตรง

นอกจากสนธิสัญญาระหว่างประเทศเหล่านี้แล้ว แนวปฏิบัติสำหรับงานด้านกงสุลฉบับนี้ยังอ้างอิงถึงพันธกรณีพหุภาคีต่าง ๆ รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ (GCM) อีกด้วย

2.2.2.1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

SDG 5.2: จัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงทั้งในที่สาธารณะและที่รโหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์ การกระทำทางเพศ และการแสวงประโยชน์ในรูปแบบอื่น

SDG 8.7: ดำเนินมาตรการโดยทันทีและมีประสิทธิภาพเพื่อขจัดแรงงานบังคับ ยุติความเป็นทาสสมัยใหม่และการค้ามนุษย์ และยับยั้งแลกำจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุด ซึ่งรวมถึงการเกณฑ์และใช้ทหารเด็ก

SDG 16.2: ยุติการข่มเหง การแสวงประโยชน์ การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบต่อเด็ก

2.2.2.2. ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ (GCM)

วัตถุประสงค์ที่ 5: เพิ่มความพร้อมใช้งานและความยืดหยุ่นของช่องทางการโยกย้ายถิ่นฐานที่มีรูปแบบปกติ

วัตถุประสงค์ที่ 7: จัดการปัญหาและลดความเปราะบางต่ออันตรายในการโยกย้ายถิ่นฐาน

วัตถุประสงค์ที่ 10: ป้องกัน ปราบปราม และจัดการค้ามนุษย์ในบริบทของการโยกย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ

วัตถุประสงค์ที่ 21: ร่วมมือในการอำนวยความสะดวกในการเดินทางกลับประเทศที่ออกเดินทางมาและการเดินทางกลับเข้ามาอย่างปลอดภัยและมีศักดิ์ศรี รวมถึงการกลับคืนสู่สังคมอย่างยั่งยืน

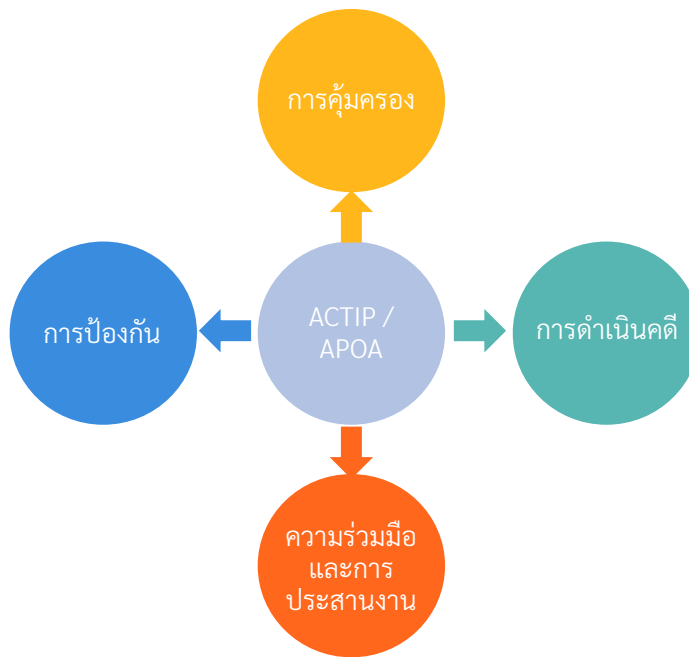
วัตถุประสงค์ที่ 23: กระชับความร่วมมือระหว่างประเทศและหุ้นส่วนระดับโลกเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ

2.2.3. กรอบการทำงานระดับภูมิภาคว่าด้วยการค้ามนุษย์: อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (ACTIP)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ประเทศสมาชิกอาเซียนได้พยายามปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร รวมถึงการค้ามนุษย์ (TIP) ที่เห็นได้ชัดเจนคือ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยอาชญากรรมข้ามชาติและปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ซึ่งลงนามในปี พ.ศ. 2540 และ 2547 ตามลำดับ ซึ่งถือเป็นแนวทางสำหรับความพยายามของอาเซียนในการปราบปรามการค้ามนุษย์ (ASEAN, 1997; ASEAN, 2004) ตราสารที่มีข้อผูกมัดทางกฎหมายฉบับแรกของอาเซียน คืออนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (ACTIP) ได้รับการลงนามโดยประเทศสมาชิกอาเซียนเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2560 (ASEAN, 2015; ASEAN, 2017) ซึ่งนับเป็นก้าว

สำคัญสู่กรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคด้านกฎหมายที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้นเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ในภูมิภาคอาเซียน

แผนภาพ 2.1: กรอบการทำงานของอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (ACTIP)

มาตรา 2 (a) ของ ACTIP ได้ให้คำจำกัดความการค้ามนุษย์ไว้สอดคล้องกับที่ปรากฏใน Palermo Protocol ว่าหมายถึง “..(การกระทำ) การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การให้ที่พักพิง หรือการรับไว้ซึ่งบุคคล โดยวิธีการขู่ข่มขู่หรือใช้กำลังหรือด้วยการบังคับในรูปแบบอื่น การลักพาตัว การฉ้อโกง การหลอกลวง การใช้อำนาจในทางมิชอบหรือได้มาซึ่งประโยชน์จากสถานะที่เปราะบาง หรือการให้หรือการรับเงินหรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจควบคุมบุคคลอื่น เพื่อจุดประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” ซึ่งการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบนั้นอย่างน้อยหมายรวมถึง “การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น หรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การเอาคนลงเป็นทาสหรือการปฏิบัติเยี่ยงทาส การทำให้บุคคลอยู่ในภาวะจำยอม หรือการตัดอวัยวะ”

เช่นเดียวกับ Palermo Protocol ในอนุสัญญา ACTIP ยังกำหนดว่าความยินยอมของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ต่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจะไม่มีผลใดๆ เมื่อมีการใช้วิธีการที่ระบุไว้ในมาตรา 2 (a) ข้างต้น มาตรา 2 (c) ระบุว่าเมื่อการจัดหา การนำส่ง การส่งมอบเปลี่ยนแปลง การให้ที่พักพิง หรือการรับเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ให้ถือเป็น "การค้ามนุษย์"

วัตถุประสงค์ของอนุสัญญา ACTIP ตระหนักถึงความจำเป็นในการพยายามให้มีการประสานงานกันมากขึ้นทั่วทั้งภูมิภาค เพื่อป้องกันและตอบสนองต่อการค้ามนุษย์ได้ดียิ่งขึ้น เป้าหมายหลักของอนุสัญญา ACTIP คือการทำให้แน่ใจว่าประเทศสมาชิกอาเซียนมีระบบยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งลงโทษผู้กระทำผิดในการค้ามนุษย์และปกป้องสิทธิมนุษยชนของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ มาตรา 14 ให้คำแนะนำอย่างครอบคลุมเกี่ยวกับ "การคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์" ในขณะที่มาตรา 15 กล่าวถึงการดำเนินการเพื่อ "การกลับประเทศที่ตนเอง"

มีสัญชาติและการกลับประเทศที่ออกเดินทางมาของผู้เสียหาย" มาตรา 20 ว่าด้วยเรื่อง "ความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมาย" ระบุคำแนะนำเกี่ยวกับความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายในระดับทวิภาคี ข้ามพรมแดน ระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ ในขณะที่มาตรา 23 ขึ้นชมการจัดตั้งโครงสร้างการประสานงานในระดับชาติและระดับภูมิภาค

2.3. นิยามการค้ามนุษย์

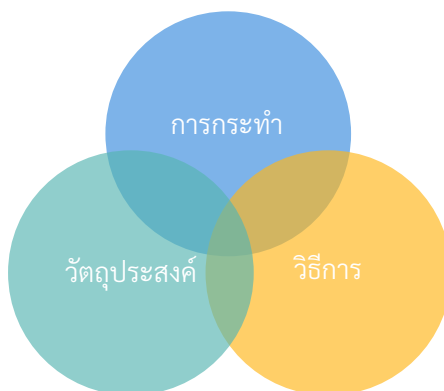
พิธีสารของสหประชาชาติเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ซึ่งรู้จักกันทั่วไปในชื่อ TIP Protocol หรือ Palermo Protocol เป็นมาตรฐานสากลที่ใช้ในการประเมินเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ซึ่งให้คำจำกัดความอาชญากรรมดังกล่าวในระดับสากลอย่างครอบคลุมเป็นครั้งแรก มาตรา 3 ของ Palermo Protocol ระบุว่า:

“การค้ามนุษย์” หมายถึง การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การให้ที่พักพิง หรือการรับไว้ซึ่งบุคคล โดยวิธีการขู่ขู่หรือใช้กำลังบังคับในรูปแบบอื่นการลักพาตัว การฉ้อโกง การหลอกลวง การใช้อำนาจในทางมิชอบ หรือได้มาซึ่งประโยชน์จากสถานะที่เปราะบาง หรือการให้หรือการรับเงินหรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจควบคุมบุคคลอื่น เพื่อจุดประสงค์ในการแสวงประโยชน์ (United Nations, 2000)

มาตรา 3 (b)	แม้ผู้เสียหายของการค้ามนุษย์จะยินยอม ไม่ว่าจะตั้งใจจะยินยอมหรือยินยอมไปแล้ว ก็จะไม่มีความหมาย เมื่อมีการใช้วิธีการแสวงประโยชน์ตามที่กล่าวมาข้างต้น
มาตรา 3 (c)	เมื่อมีการแสวงประโยชน์เกี่ยวกับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดเรื่องการค้ามนุษย์ที่สามารถลงโทษได้ แม้จะไม่มีการใช้วิธีการใด ๆ ที่กล่าวมาเลยก็ตาม
มาตรา 3 (d)	“เด็ก” ให้หมายถึงบุคคลใด ๆ ที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี

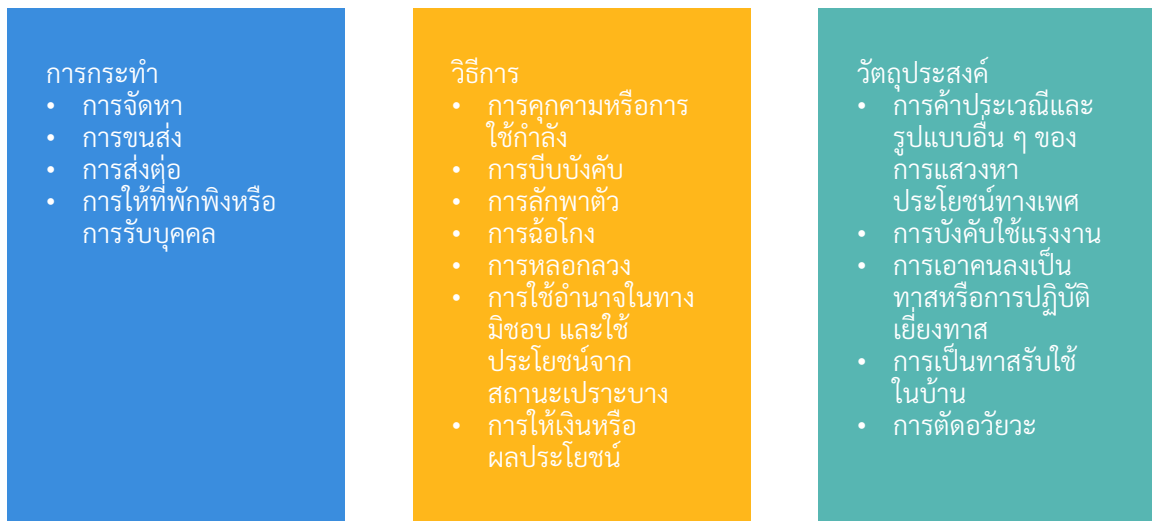
การค้ามนุษย์ตามการนิยามของ Palermo Protocol ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักสามประการ ได้แก่:

แผนภาพ 2.2: องค์ประกอบสามประการของการค้ามนุษย์

การกระทำ	สิ่งที่ผู้กระทำความผิดทำเพื่อนำผู้เสียหายเข้าสู่หรือคงไว้ในสถานการณ์การค้า มนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การให้ที่พักพิงหรือการรับไว้ ซึ่งบุคคล
วิธีการ	วิธีดำเนินการค้ามนุษย์ หมายถึง เทคนิคและวิธีการที่ผู้กระทำความผิดใช้ในการ หลอกลวง ดึงดูดใจ ล่อลวง บีบบังคับ ลักพาตัว และบังคับให้ผู้เสียหายอยู่ใน สถานการณ์การค้ามนุษย์
วัตถุประสงค์	เจตนาของผู้กระทำความผิดคือแสวงหาประโยชน์ และ/หรือ ละเมิดสิทธิมนุษยชน

แผนภาพ 2.3: องค์ประกอบสามประการของการค้ามนุษย์

เทคนิคทั่วไปอย่างหนึ่งที่ผู้กระทำความผิดใช้คือการคุกคามหรือการใช้กำลัง การบีบบังคับ การลักพาตัว การฉ้อโกง การหลอกลวง การใช้อำนาจในทางมิชอบหรือใช้ประโยชน์จากสถานะที่เปราะบางของผู้เสียหาย หรือการให้เงินหรือผลประโยชน์แก่บุคคลที่ควบคุมผู้เสียหาย ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยใช้กำลังหรือไม่ใช้กำลังก็ได้

การแสวงหาประโยชน์คืออะไร

การแสวงหาประโยชน์คือการกระทำเพื่อเอาเปรียบบางสิ่งหรือบางคน โดยเฉพาะการกระทำที่เอาเปรียบผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรมเพื่อประโยชน์ของตนเอง (IOM, 2019)

- **ไม่จำเป็นว่าจะต้องมีสถานการณ์การแสวงหาประโยชน์เกิดขึ้น** จึงจะถือว่าเป็นการค้ามนุษย์ ตัวอย่างเช่น หากบุคคลได้รับการช่วยเหลือหรือพาหลบหนีก่อนที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์ แต่มีข้อบ่งชี้บางประการที่บ่งชี้ว่าสถานการณ์การแสวงหาประโยชน์มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมากที่สุดหากบุคคลนั้นไม่ได้รับการช่วยเหลือหรือพาหลบหนี บุคคลนั้นยังคงถือว่าเป็นผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

2.4. ประเภทของการค้ามนุษย์

การค้ามนุษย์มีหลายรูปแบบ ไม่เพียงแต่การค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การแสวงหาประโยชน์จากแรงงาน การเป็นทาสรับใช้ในบ้าน การรับเป็นบุตรบุญธรรมอย่างผิดกฎหมาย การตัดอวัยวะออกไป การ

บังคับให้ขอทาน การบังคับให้ก่ออาชญากรรม และการบังคับแต่งงานและการให้แต่งงานเพื่อแสวงหาประโยชน์ เช่น การแต่งงานในวัยเด็ก อย่างไรก็ตาม รูปแบบเหล่านี้ไม่ได้ครอบคลุมทั้งหมด และประเภทของการค้ามนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา สิ่งสำคัญคือต้องตระหนักว่าการค้ามนุษย์สามารถแสดงออกได้หลายวิธี และปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้จำเป็นต้องเฝ้าระวังและรับทราบแนวโน้มและรูปแบบการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นใหม่

การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ	รูปแบบการค้ามนุษย์ที่เป็นที่รู้จักมากที่สุด เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการบังคับให้บุคคลมีส่วนร่วมในการค้าทางเพศ เช่น การค้าประเวณีหรือการผลิตสื่อลามก สื่อลามกเด็ก ออนไลน์ และการล่วงละเมิดทางเพศในเด็ก
การแสวงหาประโยชน์ด้านแรงงาน	บุคคลถูกบังคับให้ทำงานหรือให้บริการโดยไม่สมัครใจ โดยใช้กำลัง การฉ้อโกง หรือการบีบบังคับ
การเป็นทาสรับใช้ในบ้าน	เป็นประเภทหนึ่งของแรงงานบังคับโดยผู้เสียหายถูกคาดหวังให้ทำงานในบ้านของบุคคลหนึ่งทุกวัน และต้องพร้อมปฏิบัติหน้าที่ตลอด 24 ชั่วโมง
การบังคับให้ขอทาน	ผู้คน (ชาย, หญิง, ผู้ใหญ่หรือเด็ก) ถูกบังคับให้ขอทานในพื้นที่สาธารณะ
การรับเป็นบุตรบุญธรรมอย่างผิดกฎหมาย	การขายเด็กในลักษณะที่เป็นสินค้าเชิงพาณิชย์ในความสัมพันธ์แบบพ่อแม่บุญธรรมหรือผู้อุปการะเพื่อผลประโยชน์ด้านการเงินหรือแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การเอาคนลงเป็นทาสรับใช้ในบ้าน
การตัดอวัยวะ	เรียกอีกอย่างว่าการเก็บเกี่ยวอวัยวะซึ่งเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อนำอวัยวะภายในของคนเหล่านั้นไปใช้ในการปลูกถ่าย
การบังคับให้ก่ออาชญากรรม	ผู้เสียหายถูกบังคับให้ทำกิจกรรมผิดกฎหมาย ซึ่งสร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชญากร กิจกรรมเหล่านี้ ได้แก่ การโจรกรรม การค้ายาเสพติด การขายสินค้าปลอม การหลอกลวงผ่านคอลล์เซ็นเตอร์ การพนันออนไลน์ และการหลอกลวงให้ลงทุน ซึ่งเป็นการกระทำโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในทางที่ผิด
การบังคับแต่งงานและการให้แต่งงานเพื่อแสวงหาประโยชน์ รวมถึง การแต่งงานในวัยเด็ก	การขนส่งบุคคล (ผู้ใหญ่หรือผู้เยาว์) ไปแต่งงานกับใครบางคนโดยไม่สมัครใจ

ที่มา: (Interpol, n.d.; UNODC, 2018; IOM-X, n.d.)

2.5. ข้อบ่งชี้การค้ามนุษย์

ข้อบ่งชี้การค้ามนุษย์นั้นไม่มีรูปแบบตายตัว และอาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประเภทของการแสวงหาประโยชน์ สถานที่เกิดเหตุ และปัจจัยอื่น ๆ สิ่งสำคัญคือต้องเข้าใจว่าการมีหรือไม่มีข้อบ่งชี้บางข้อไม่ได้พิสูจน์หรือหักล้างอย่างชัดเจนว่ามีการค้ามนุษย์เกิดขึ้น แต่ข้อบ่งชี้เหล่านี้ควรกระตุ้นให้มีการสืบสวนเพิ่มเติม ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อาจพบได้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป และประสบการณ์ของคนเหล่านี้อาจแตกต่างกันอย่างมาก ตัวอย่างเช่น ข้อบ่งชี้ที่มีอยู่ในสถานการณ์หนึ่ง เช่น การควบคุมการเดินทางหรือการไม่สามารถออกจากสถานที่ทำงานได้อาจไม่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้ ซึ่งส่งผลให้ความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเนื่องจากพฤติกรรมการค้ามนุษย์สามารถปรับเปลี่ยนไปได้ตามกฎหมายและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้การกำหนดชุดข้อบ่งชี้ที่ชัดเจนนั้นเป็นเรื่องยาก

ต่อไปนี้เป็นข้อบ่งชี้บางประการของการคุ้มครอง โดยพิจารณาจากประเภทของการแสวงหาประโยชน์:

1. ข้อบ่งชี้การแสวงหาประโยชน์ด้านแรงงาน

- a) การสรรหาคนมาทำงานในลักษณะที่เป็นการหลอกลวง
- b) การถูกหลอกเกี่ยวกับเงื่อนไขการเดินทางและการสรรหาคนมาทำงาน
- c) การถูกหลอกเกี่ยวกับลักษณะของงาน สถานที่ หรือผู้ว่าจ้าง (ประเทศปลายทางไม่เป็นไปตามที่ตกลงกันไว้ ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของงานที่ต่างออกไป)
- d) การถูกหลอกเกี่ยวกับเงื่อนไขการทำงาน (ชั่วโมงการทำงานที่มากเกินไป สภาพความเป็นอยู่ที่แย่ง งานที่เป็นอันตรายสำหรับเด็ก ไม่มีสัญญาจ้าง ฯลฯ)
- e) การถูกหลอกเกี่ยวกับค่าจ้าง/เงินเดือน (เงินเดือนน้อยหรือไม่ได้รับเงินเดือนเลย การปรับเปลี่ยนเงินเดือนที่ไม่เป็นธรรม)
- f) การถูกหลอกโดยคำสัญญาที่เป็นเท็จ (การแต่งงาน การยกหนี้ให้ การหลอกให้จัดหาบริการ)
- g) การถูกหลอกเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสุขภาพ (ผลตรวจทางการแพทย์ที่เป็นเท็จ)
- h) การถูกหลอกโดยใช้ประโยชน์จากความเปราะบางของหัวหน้าครอบครัวและพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว (ความต้องการบริการ สถานะทางเศรษฐกิจที่ยากลำบาก สถานที่ผิดกฎหมาย ขาดความรู้และการศึกษา ฯลฯ)
- i) การถูกหลอกโดยสัญญาว่าจะแต่งงานหรือรับเป็นบุตรบุญธรรม ให้ที่พักพิงและดูแลเด็กที่ไม่มีผู้ดูแลหรือกำพร้า
- j) การถูกบังคับให้โกหกหน่วยงานผู้มีอำนาจและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน (ในกรณีของเด็ก)
- k) การสรรหาคนมาทำงานในลักษณะบังคับ
- l) การข่มขู่และใช้ความรุนแรงต่อผู้เสียหายและสมาชิกในครอบครัว
- m) การบังคับให้ทำงานโดยการเอาเปรียบ (เช่น ในภาคเกษตรกรรม การทำความสะอาดบ้าน หรือการก่อสร้าง)
- n) การบังคับให้ขอลานบนท้องถนน โดยเฉพาะสำหรับเด็ก
- o) การยึดเอกสาร
- p) การผูกมัดด้วยหนี้สินและขอให้ทำงานเพิ่ม
- q) การข่มขู่โดยใช้สถานะที่เป็นผู้สนับสนุนหรือนายหน้าผู้ลักลอบขนคนเข้ามาในประเทศ
- r) การบังคับให้โกหกต่อหน่วยงานผู้มีอำนาจและครอบครัว

2. ข้อบ่งชี้การคุ้มครองเพื่อการใช้แรงงานบังคับ

- a) การใช้ประโยชน์จากสถานะที่เปราะบางของบุคคล
- b) การหลอกลวง
- c) การจำกัดการเดินทาง
- d) การแยกให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว
- e) การใช้ความรุนแรงทางร่างกายและทางเพศ
- f) การข่มขู่และคุกคาม
- g) การยึดเอกสารประจำตัว
- h) การไม่จ่ายค่าจ้าง
- i) การผูกมัดด้วยหนี้
- j) สภาพการทำงานและการใช้ชีวิตที่มีลักษณะเป็นการละเมิด
- k) การทำงานที่มีชั่วโมงการทำงานยาวนานมากเกินไป

ประเด็นสำคัญ:

- ในกรณีของเด็ก ข้อ a) b) และ c) ในข้อ 2. ข้างต้นถือว่าเป็นการบังคับใช้แรงงานหรือบริการในเด็กเสมอ
- การที่จะพิจารณาว่าเข้าข่ายเป็นการบังคับใช้แรงงานหรือบริการหรือไม่อาจไม่จำเป็นต้องมองหาข้อบ่งชี้หลายข้อ การพบข้อบ่งชี้เพียงข้อเดียวอาจสันนิษฐานได้ว่าเป็นการบังคับใช้แรงงานหรือบริการแล้ว

3. ข้อบ่งชี้การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

- การถูกหลอกเกี่ยวกับลักษณะงาน (การควบคุมของผู้แสวงหาประโยชน์ ถูกบังคับให้ทำกิจกรรมผิดกฎหมาย ถูกลูกค้าบีบบังคับและงานที่ถูกบังคับ)
- การถูกหลอกเกี่ยวกับเนื้อหาหรือความถูกต้องตามกฎหมายของสัญญาการทำงาน (การค้าประเวณี)
- การถูกหลอกเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสภาพความเป็นอยู่ (การอยู่โดดเดี่ยว การกักขัง)
- การถูกหลอกโดยสัญญาว่าจะแต่งงาน
- การข่มขู่ว่าจะรายงานต่อหน่วยงานผู้มีอำนาจ ครอบครัว ผู้คนแวดล้อม หรือชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในงาน
- การข่มขู่และใช้ความรุนแรงต่อผู้เสียหายและสมาชิกในครอบครัว
- ความเกี่ยวข้องทางจิตใจและอารมณ์กับผู้แสวงหาประโยชน์ (เช่น พฤติกรรมที่นอกเหนือใจผู้กระทำความผิด อันเนื่องมาจากความใกล้ชิดหรือสายสัมพันธ์ (สตอกโฮล์มซินโดรม))
- การใช้ความเชื่อทางวัฒนธรรม/ศาสนาและประเพณีไปในทางที่ผิด (การแต่งงานแบบคลุมถุงชนหรือการแต่งงานก่อนวัยอันควร)

4. ข้อบ่งชี้การบังคับกระทำผิดกฎหมาย

ข้อบ่งชี้ดังต่อไปนี้อ้างอิงข้อบ่งชี้หลักของ UNODC ว่าด้วยการค้ามนุษย์ในลักษณะการบังคับกระทำผิดกฎหมาย เพื่อก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ (UNODC, 2023)

- บุคคลนั้นได้รับการฝึก/แนะนำโดยบุคคลในสถานที่กระทำความผิดให้ปฏิบัติการผ่านทางออนไลน์/โทรศัพท์/คอมพิวเตอร์ ซึ่งท้ายสุดแล้วกลายเป็นการฉ้อโกงและหลอกลวง
- บุคคลนั้นมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการหลอกลวง ซึ่งอาจรวมถึง:
 - การพนันที่ผิดกฎหมาย การเล่นเกม และการเสี่ยงโชค: มีหน้าที่สนทนาออนไลน์กับผู้คนและกระตุ้นให้พวกเขาฝากเงินเข้าบัญชีการเล่นเกมที่เล่นออนไลน์อย่างผิดกฎหมาย หรือดำเนินการพลิกแพลงผลการพนัน
 - ปฏิบัติการเชือดหมู (การลงทุน): มีหน้าที่สร้างและใช้ไปป์ไลน์ปลอมบนแพลตฟอร์มเครือข่ายเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และสร้างความไว้วางใจแก่ผู้คนโดยใช้เรื่องรักใคร่ และ/หรือมิตรภาพ และล่อลวงให้พวกเขาลงทุนในแพลตฟอร์มที่มีลักษณะฉ้อโกง (มักจะผ่านการลงทุนในสกุลเงินคริปโต)
- แชร์ลูกโซ่: มีหน้าที่ชักชวนบุคคลที่สามารถไปชักชวน 'นักลงทุนรายใหม่' ให้เข้ามาร่วมแผนงาน 'รวยอย่างรวดเร็ว'
- แผนการอีคอมเมิร์ซ: มีหน้าที่โทรหาเป้าหมายและโกหกว่าพัสดุจาก DHL หรือ FedEx ของคนเหล่านั้นถูกศุลกากรยึดไว้ เนื่องจากมีสินค้าผิดกฎหมายอยู่
- แผนการสวมรอยเป็นบุคคลอื่น: มีหน้าที่โทรหาเป้าหมายและหลอกว่าเป็นตำรวจ เจ้าหน้าที่ศุลกากร หรือนักลงทุนที่มีศักยภาพ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้โอนเงินผ่านธนาคาร
- แผนการกู้ยืมเงินปลอม: มีหน้าที่ให้คำแนะนำลูกค้าที่คาสีโนเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินผ่านแอปพลิเคชันในคอมพิวเตอร์
- การโทรศัพท์ที่ไม่พึงประสงค์: มีหน้าที่โทรศัพท์หาเป้าหมายแบบสุ่มเพื่อนำเสนอขายสินค้าหรือบริการที่มักไม่เป็นที่ต้องการของเป้าหมาย
- การขอลอกบัตรหรือขอเป็นเพื่อน: มีหน้าที่ปลอมตัวเป็นผู้ชาย/ผู้หญิงที่กำลังต้องการสร้างความสัมพันธ์และขอให้เป้าหมายโอนเงินให้ตามคำขอ

2.6. ความแตกต่างระหว่างการค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงานและบริการ และการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน

การค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงาน และการลักลอบขนคนเข้าเมือง เป็นปัญหาที่แยกจากกันแต่ก็มีความเชื่อมโยงกัน การค้ามนุษย์เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลโดยใช้กำลัง ฉ้อฉล หรือการบังคับเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง เช่น การบังคับใช้แรงงานหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบ การบังคับใช้แรงงานหมายถึงสถานการณ์ที่บุคคลถูกบังคับให้ทำงานโดยไม่เต็มใจภายใต้การคุกคามหรือการบังคับ ในทางกลับกันการ

ลักลอบขนคนเข้าเมือง เกี่ยวข้องกับการขนส่งบุคคลข้ามพรมแดนระหว่างประเทศที่แม้บ่อยครั้งเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขที่เป็นอันตรายแต่โดยปกติแล้วจะได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น การทำความเข้าใจคำจำกัดความเหล่านี้มีความสำคัญเนื่องจากช่วยในการระบุและเข้าใจถึงความต้องการโดยเฉพาะและสิทธิของผู้เสียหาย เป็นการรับรองว่าจะนำมาตราการทางกฎหมายและการคุ้มครองที่เหมาะสมไปใช้ และพัฒนานโยบายที่กำหนดเป้าหมายเพื่อต่อสู้กับอาชญากรรมเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6.1. คำจำกัดความของแรงงานบังคับ

คำจำกัดความของการค้ามนุษย์ที่เป็นมาตรฐานสากลนั้นถือว่าการบังคับใช้แรงงานหรือบริการเป็นรูปแบบหนึ่งของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ดังนั้น การค้ามนุษย์จึงเกี่ยวข้องกับการนำคนลงเป็นทาสและการบังคับใช้แรงงาน

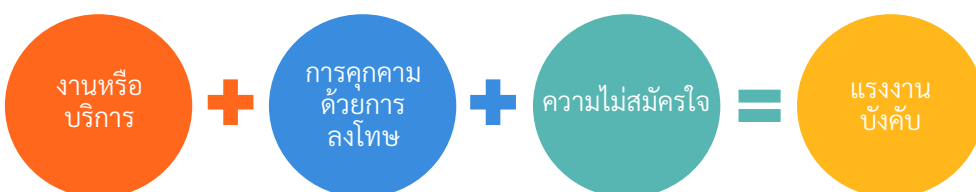
การบังคับใช้แรงงานคือสถานการณ์ที่บุคคลถูกบังคับให้ทำงานโดยไม่เต็มใจโดยใช้กำลังหรือความรุนแรงและ/หรือการกระทำอื่นที่มีเจตนาแอบแฝง เช่น การยึดเอกสารประจำตัว การไม่จ่ายค่าจ้าง และการขู่เชิญว่าจะรายงานต่อเจ้าหน้าที่หรือทำร้ายครอบครัว ตามมาตรา 2 ของอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานบังคับขององค์การแรงงานระหว่างประเทศปี ค.ศ. 1930 (ฉบับที่ 29) แรงงานบังคับหรือการเกณฑ์แรงงานคือ "งานหรือบริการทั้งหลายที่เรียกร้องจากบุคคลใด ๆ โดยการขู่เชิญว่าจะลงโทษและบุคคลนั้นไม่ได้เสนอตัวโดยสมัครใจ" (ILO, 1930)

มาตรา 1(3) ของพิธีสารว่าด้วยแรงงานบังคับยังเน้นย้ำถึงการกระทำที่มีลักษณะแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยใช้องค์ประกอบ**สามประการ**ได้แก่:

- i. **งานหรือบริการ** หมายถึง งานทุกประเภทที่เกิดขึ้นภายใต้กิจกรรม อุตสาหกรรม หรือภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงภาคส่วนเศรษฐกิจนอกระบบด้วย
- ii. **การขู่เชิญโดยใช้การลงโทษ** หมายถึงการลงโทษหลากหลายรูปแบบที่ใช้เพื่อบังคับให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งทำงาน
- iii. **ความไม่สมัครใจ**: คำว่า "เสนอตัวโดยสมัครใจ" หมายถึงความยินยอมโดยสมัครใจและได้รับข้อมูลอย่างครบถ้วนของคนงานในการรับงาน และเสรีภาพในการออกจากงานเมื่อใดก็ได้ ซึ่งไม่ใช่กรณี เช่น เมื่อนายจ้างหรือผู้รับสมัครงานให้คำมั่นสัญญาอันเป็นเท็จจนทำให้คนงานรับทำงาน ซึ่งบุคคลนั้นจะไม่รับทำถ้ารู้ว่าสัญญานั้นเป็นเท็จ

การบังคับใช้แรงงานสามารถเกิดขึ้นได้กับทั้งผู้ใหญ่และเด็กโดยหน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐ บริษัทเอกชน หรือบุคคลธรรมดา แรงงานบังคับมีอยู่แพร่หลายในหลายภาคส่วน อาทิ ภาคเกษตรกรรม การก่อสร้าง การป่าไม้ การทำเหมืองแร่ การขุดหินและเตาเผาอิฐ การผลิต การแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ การประมง ภาคบริการ เช่น งานต้อนรับ ร้านอาหาร การขนส่ง งานรับใช้ในบ้าน การค้าผิดกฎหมาย และกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย

แผนภาพ 2.4: องค์ประกอบพื้นฐานของการบังคับใช้แรงงาน (ILO, C029 - อนุสัญญาว่าด้วยแรงงานบังคับ)

- ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของการบังคับใช้แรงงานคือรูปแบบของความยากลำบากอย่างมากและสภาพการทำงานและความเป็นอยู่ที่เลวร้าย อย่างไรก็ตาม บุคคลอาจตกเป็นผู้เสียหายจากการบังคับใช้แรงงานได้แม้ว่าบุคคลนั้นจะไม่ได้อยู่ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว
- การค้ามนุษย์แทบทุกรูปแบบมีองค์ประกอบของการบังคับใช้แรงงานอยู่บ้าง การบังคับใช้แรงงานถือเป็นวิธีการที่รุนแรงที่สุดที่ผู้คนถูกเอารัดเอาเปรียบเพื่อผลประโยชน์บางอย่าง รวมถึงเพื่อผลกำไรและอื่น ๆ

ในประเทศไทยการบังคับใช้แรงงานหมายถึงการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งบังคับบุคคลอื่นใดให้ทำงานหรือบริการโดยวิธีใดวิธีหนึ่งดังต่อไปนี้ (i) ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเองหรือของผู้อื่น (ii) ชูเชื้ญด้วยประการใด ๆ (iii) ใช้กำลังประทุษร้าย (iv) ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้ (v) นำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่นมาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ และ (vi) ทำด้วยประการอื่นใดอันมีลักษณะคล้ายคลึงกับการกระทำดังกล่าวข้างต้น

2.6.2. คำจำกัดความของการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน

การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานมีคำจำกัดความอยู่ในมาตรา 3 ของพิธีสารสหประชาชาติเพื่อต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานทางบก ทะเล และอากาศ ซึ่งเสริมกันกับอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ว่าเป็น ‘การจัดหาเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ทางการเงินหรือทางวัตถุอื่น ๆ โดยตรงหรือโดยอ้อม จากการที่บุคคลเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในรัฐภาคีซึ่งบุคคลนั้นไม่ใช่บุคคลที่มีสัญชาติหรือเป็นผู้อยู่อาศัยถาวรของรัฐภาคี’ (United Nations, 2000)

การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานคือ การอำนวยความสะดวกในการเข้าประเทศผ่านช่องทางที่ไม่ปกติไปยังประเทศที่ผู้โยกย้ายถิ่นฐานไม่ได้ถือสัญชาตินั้นหรือเป็นผู้อยู่อาศัย เพื่อผลประโยชน์ทางการเงินหรือทางวัตถุอื่น ๆ ผู้กระทำความผิดซึ่งอยู่เบื้องหลังธุรกิจที่ทำกำไรมหาศาลนี้ใช้โอกาสจากความต้องการหรือความปรารถนาของผู้คนที่จะหลีกเลี่ยงความยากจนและการขาดโอกาสในการจ้างงาน และยังรวมถึงภัยธรรมชาติ ความขัดแย้ง หรือการข่มขู่รังแกอีกด้วย อีกนัยหนึ่งคือการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานเป็นเรื่องของการหาผลประโยชน์ (UNODC, 2018) การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานเป็นการละเมิดอำนาจอธิปไตยของรัฐต่าง ๆ เหนือพรมแดนของตน และเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายภายในของหลายรัฐ

2.6.3. ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการค้ามนุษย์และการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน

ความเหมือน

- มักมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร
- ทั้งสองอย่างนี้มักดำเนินการโดยองค์กรอาชญากรกลุ่มเดียวกันซึ่งใช้เส้นทางและวิธีการขนส่งเดียวกันในการก่ออาชญากรรมทั้งสองประเภท
- ผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่ถูกลักลอบขนเข้าเมืองมักเป็นผู้เสียหายของอาชญากรรมอื่น ๆ ได้รับการปฏิบัติที่แย่มาก มีการใช้ความรุนแรง หรือการละเมิดสิทธิมนุษยชน เช่นเดียวกับผู้ที่ถูกค้ามนุษย์

ความแตกต่าง

- การค้ามนุษย์ประกอบด้วย การกระทำ + วิธีการ + วัตถุประสงค์ เสมอ (ยกเว้นในกรณีที่มีผู้ที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นเด็ก) ในขณะที่การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานไม่จำเป็นต้องมีองค์ประกอบเหล่านี้
- การค้ามนุษย์สามารถเกิดขึ้นได้ภายในประเทศนั้นและ/หรือหลายประเทศ ไม่จำเป็นต้องมีองค์ประกอบของการข้ามพรมแดน ในขณะที่การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานจะมีการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนเสมอ
- การค้ามนุษย์เป็นการกระทำต่อบุคคล ในขณะที่การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานเป็นอาชญากรรมต่อรัฐ

ตารางที่ 2.1: ความแตกต่างระหว่างการค้ามนุษย์และการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน

อาชญากรรม	การค้ามนุษย์	การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน
ความยินยอม	<ul style="list-style-type: none"> ไม่ว่าผู้เสียหายจะยินยอมในเบื้องต้น หรือยินยอมเพราะการถูกหลอกลวง บีบบังคับ หรือจากการกระทำทารุณของผู้ค้ามนุษย์ ถือว่าการยินยอมของผู้เสียหายไม่มีความหมายและไม่สำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่ลักลอบเข้าเมืองโดยทั่วไปจะให้ความยินยอมในการลักลอบ โดยผู้โยกย้ายถิ่นฐานเข้าร่วมในการลักลอบเข้าเมืองด้วยความสมัครใจ การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการบีบบังคับ
การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ	<ul style="list-style-type: none"> การค้ามนุษย์จะมีการแสวงหาประโยชน์จากผู้เสียหายอย่างต่อเนื่องในลักษณะที่สร้างผลประโยชน์อย่างผิดกฎหมายให้กับผู้ค้ามนุษย์ 	<ul style="list-style-type: none"> ความสัมพันธ์ระหว่างผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่ลักลอบเข้าเมืองกับผู้ลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานเป็นไปในเชิงพาณิชย์ กล่าวคือ ผู้ลักลอบได้อำนวยความสะดวกให้ผู้โยกย้ายถิ่นฐานในการข้ามพรมแดนเข้าไปยังประเทศอื่น ๆ โดยวิธีที่ไม่ปกติ เพื่อผลประโยชน์ทางการเงินหรือผลประโยชน์อื่น ๆ
ความเกี่ยวข้องกับการข้ามพรมแดน	<ul style="list-style-type: none"> ไม่จำเป็นต้องมีการข้ามพรมแดน การค้ามนุษย์เกิดขึ้นได้ไม่ว่าผู้เสียหายจะถูกขนส่งไปยังประเทศอื่นหรือถูกบังคับให้อยู่ในสถานะที่ถูกแสวงหาประโยชน์ในประเทศที่ตนอาศัยอยู่ก็ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> เกี่ยวข้องกับการข้ามพรมแดนอย่างไม่ปกติและเข้าไปในอีกรัฐหนึ่งหรือรัฐอื่น ๆ ในภูมิภาคหรือดินแดนอื่น ๆ
แหล่งที่มาของผลประโยชน์	<ul style="list-style-type: none"> บุคคลถือว่าเป็นสินค้า ผลประโยชน์เกิดจากการนำผู้เสียหายไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ 	<ul style="list-style-type: none"> การบริการคือสินค้า ผลประโยชน์จะได้อาจมาจากอำนวยการอำนวยความสะดวกให้เดินทางเข้าไปในอีกรัฐหนึ่งหรือรัฐอื่น ๆ โดยวิธีที่ไม่ปกติ
อาชญากรรม	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ค้ามนุษย์ประกอบอาชญากรรมต่อบุคคล 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานก่ออาชญากรรมต่อรัฐ

(UNODC, 2018; IOM, n.d.)

เป็นข้อสังเกตว่าอาชญากรรมทั้งสองประเภทมีความแตกต่างกันแต่ก็มีความเชื่อมโยงกันอยู่มาก ด้วยเหตุนี้การระบุว่ากรณีใดเป็นการค้ามนุษย์หรือการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานจึงเป็นเรื่องยากมาก เนื่องด้วยเหตุผลหลายประการ ซึ่งอาจรวมถึงเหตุผลต่อไปนี้

- บางคนอาจจ่ายเงินเพื่อให้มีการนำพาลักลอบเข้าเมือง แต่สุดท้ายกลับกลายเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ระหว่างกระบวนการนั้นโดยถูกบังคับขู่เข็ญ เช่นนี้ จะทำให้ความยินยอมในเบื้องต้นของพวกเขาไม่ถูกนำมาพิจารณาว่ายินยอมเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์
- เมื่อผู้โยกย้ายถิ่นฐานลักลอบเข้าเมืองมาถึงจุดหมายปลายทาง พวกเขาจะพำนักอยู่ในประเทศอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นไปได้มากกว่าพวกเขาจำเป็นต้องทำงานอย่างผิดกฎหมายเช่นกัน โดยอาจไม่รู้ภาษาและกฎหมายของประเทศนั้น หรือหลบเลี่ยงการบังคับใช้กฎหมายเพราะกลัวการถูกเนรเทศ ดังนั้น สถานการณ์ของคนเหล่านี้ในประเทศที่พวกเขาลักลอบเข้าเมืองจึงทำให้พวกเขาเสี่ยงต่อการถูกค้า

2.7. ลักษณะของผู้เสียหายและของผู้กระทำผิด

2.7.1. ลักษณะของผู้เสียหาย

ทุกคนสามารถตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้ ผู้ใหญ่และเด็กจากทุกประเทศ วัฒนธรรม ศาสนา ภูมิหลังทางสังคม-เศรษฐกิจ ชาติพันธุ์ อายุ หรือเพศสภาพ สามารถตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้ ลักษณะหนึ่งของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทุกคนมีเหมือนกันคือความเปราะบางเฉพาะตัวของบุคคลนั้นในสายตาของผู้กระทำผิด ในขณะที่ตกเป็นเป้าหมายและถูกค้ามนุษย์ ผู้กระทำผิดมักจะมองหาบุคคลที่มีความเปราะบางจุดใดจุดหนึ่งหรือหลายจุดรวมกัน ที่จะใช้เป็นเป้าหมายเพื่อการค้ามนุษย์และแสวงหากำไรจากผู้เสียหายได้

ความเปราะบางที่พบบ่อยเช่น:

- ความเปราะบางทางเศรษฐกิจ เช่น ความยากจนและความอดอยาก โอกาสในการทำงานที่จำกัด ความไม่มั่นคงทางการเงิน
- ไม่ได้รับการศึกษาและ/หรือการจ้างงาน
- ขาดการเข้าถึงการฝึกอบรมทักษะ
- ความขัดแย้งหรือสงคราม
- โรคระบาด
- ภัยพิบัติที่เกิดจากมนุษย์และธรรมชาติ
- ความเปราะบางที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ปัญหาสุขภาพจิต ความบกพร่องทางสติปัญญา หรือความยากลำบากในการเรียนรู้
- ประสบกับการกระทำทารุณและความรุนแรงและ/หรือพบเจอกับความรุนแรงในครอบครัว
- การเลือกปฏิบัติ ความรุนแรงทางเพศ การเหยียดเชื้อชาติ และความไม่เท่าเทียมทางโครงสร้างรูปแบบอื่น ๆ

แม้ว่าผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิง แต่ผู้ชายก็สามารถถูกแสวงหาประโยชน์ในฐานะผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบได้เช่นกัน การค้ามนุษย์ในผู้ใหญ่เพศชายมักจะเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้านแรงงาน ซึ่งดูเหมือนจะเป็นรูปแบบหลักของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในผู้ใหญ่เพศชาย ในขณะที่เด็กผู้ชายจะถูกค้ามนุษย์ในแวดวงที่แตกต่างจากเด็กผู้หญิง

2.7.2 ลักษณะของผู้กระทำความผิด

การค้ามนุษย์มักเชื่อมโยงกับอาชญากรรมร้ายแรงที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญคือต้องไม่เหมารวมหรือด่วนสรุปเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด เนื่องจากผู้กระทำความผิดอาจมีภูมิหลัง เพศสภาพ หรือลักษณะทางด้านประชากรแบบใดก็ได้ ผู้กระทำความผิดอาจกระทำตามลำพัง หรือกระทำการในเครือข่าย อาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ก็ได้ ระดับการศึกษาและสถานะทางสังคมของผู้กระทำความผิดมีความแตกต่างกันมาก ในขณะที่บางคนไม่ได้รับการศึกษาและว่างงาน แต่บางคนมีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลประกอบอาชีพหลากหลายสาขา เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ

(IT) การบังคับใช้กฎหมาย การแพทย์ กฎหมาย และการบริการต้อนรับ ภูมิหลังทางวิชาชีพของคนเหล่านี้ทำให้พวกเขามีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจและความน่าเชื่อถือจากผู้เสียหายได้มากขึ้น

ผู้เสียหายอาจรู้จักผู้กระทำความผิดเป็นการส่วนตัว เช่น อาจเป็นสมาชิกในครอบครัว คนรักหรือคู่สมรส เพื่อน นายจ้าง เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น ผู้กระทำความผิดมักเป็นคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกับผู้เสียหาย การมีภาษาและวัฒนธรรมเดียวกันทำให้ผู้กระทำความผิดเข้าใจผู้เสียหายได้ดีขึ้นเพื่อการแสวงหาประโยชน์จากผู้เสียหาย หากผู้ค้ำนุชย์ใกล้ชิดกับผู้เสียหาย จะทำให้ผู้เสียหายยากที่จะตระหนักว่าตนเองเป็นผู้เสียหายของการแสวงหาประโยชน์และการค้ำนุชย์

ผู้เสียหายอาจไม่รู้จักผู้กระทำความผิดเลยหรือไม่เคยพบปะกับผู้กระทำความผิดมาก่อน ผู้กระทำความผิดอาจตั้งใจให้ข้อมูลเท็จแก่ผู้เสียหายเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลใด ๆ ที่พวกเขาอาจให้กับหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายหรือผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ ในภายหลังจะขาดความน่าเชื่อถือ ในบางกรณี ผู้กระทำความผิดจะแอบอ้างเป็นผู้ช่วยเหลือที่สามารถช่วยให้ผู้เสียหายหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์การค้ำนุชย์ในปัจจุบันได้ เพื่อให้ผู้เสียหายตายใจและให้แน่ใจว่าผู้เสียหายจะปฏิบัติตามเพื่อดำเนินการค้ำนุชย์ต่อไป

บางครั้ง ผู้เสียหายจากการค้ำนุชย์อาจกลายเป็นผู้กระทำความผิดเสียเอง สำหรับบางคนสิ่งนี้อาจเป็นวิธีเดียวที่พวกเขาจะรู้เกี่ยวกับการหาเลี้ยงชีพ บางคนก็ถูกผู้ที่แสวงหาประโยชน์บังคับให้กลายเป็นผู้กระทำความผิด เนื่องจากผู้แสวงหาประโยชน์ต้องการให้ผู้เสียหายร่วมมือด้วย เพื่อให้การดำเนินคดีมีความซับซ้อนมากขึ้น

- บุคคลใดก็ตามที่ตั้งใจสนับสนุนการค้ำนุชย์โดยมีเจตนาแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหาย ให้ถือเป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งรวมถึงผู้ชักชวน คนกลาง ผู้ขนส่ง ผู้จัดหาเอกสาร เจ้าหน้าที่ทุจริต และนายจ้าง
- **ตัวกลางประสานงานค้ำนุชย์**คือบุคคลที่ทำหน้าที่ อาทิ การกำหนดเลือกบริเวณชายแดนที่จะข้ามและเวลาที่ข้าม ติดต่อกับและติดสินบนเจ้าหน้าที่รักษาชายแดน หรือเฝ้าติดตามผู้เสียหายจากการค้ำนุชย์

2.8. ผลกระทบจากการค้ำนุชย์

2.8.1. กระบวนการทางความคิดของผู้เสียหายจากการค้ำนุชย์

ผู้เสียหายจากการค้ำนุชย์อาจมีกระบวนการทางความคิดที่ได้รับผลกระทบจากความหวาดกลัว ไม่ไว้วางใจ ปฏิเสธ และมีความรู้สึกผูกพันที่มีความขัดแย้งกันในจิตใจ ชาวต่างชาติที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ำนุชย์มักกลัวที่จะถูกเนรเทศหรือถูกจำคุกจึงอาจไม่ไว้วางใจผู้มีอำนาจโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้เสียหายจากการค้ำนุชย์ในรูปแบบแสวงหาประโยชน์ทางเพศและด้านแรงงานจำนวนมากต่างก็เกรงกลัวว่าหากพวกเขาหลบหนีและเข้าร่วมกระบวนการสืบสวนสอบสวนเพื่อเอาผิดผู้ค้ำนุชย์แล้ว ผู้ค้ำนุชย์และพรรคพวกจะทำอันตรายแก่ตนเอง สมาชิกในครอบครัว หรือบุคคลอื่น ๆ

2.8.2. ผลกระทบทางจิตใจและพฤติกรรมที่มีต่อผู้เสียหาย

ผู้เสียหายมักจะ

- มีความรู้สึกไร้หนทาง อับอาย รู้สึกผิด โทษตัวเอง และอับอายสอດສူ
- มีภาวะช็อกและปฏิเสธ หรือแสดงอาการผิดปกติที่เกิดขึ้นหลังความเครียดที่สะเทือนใจ โรควิตกกังวล อาการตื่นตระหนก ความวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้า
- มีอาการผิดปกติเกี่ยวกับการนอนหลับหรือการกิน
- ตัดขาดและ/หรือแอลกอฮอล์เพื่อเป็นวิธีรับมือหรือ "หลีกเลี่ยง" จากสถานการณ์ที่ประสบมา หรือเป็นผลมาจากวิธีควบคุมที่ผู้กระทำความผิดใช้กับผู้เสียหาย

- มีภาวะด้านสุขภาพทางความรู้สึก สันโดษ และไม่มีความรู้สึกร่วม เนื่องจากบาดแผลทางร่างกายและจิตใจ และ "ไม่มีการแสดงออกของอารมณ์" หรือ
- มี "ความผูกพันแม้จะถูกข่มเหง" กับผู้กระทำความผิด มองผู้ค้ามนุษย์ในเชิงบวก และเชื่อว่าแม้จะถูกทารุณกรรมซ้ำแล้วซ้ำเล่า แต่ผู้ค้ามนุษย์ก็ยังคงเป็นคู่รัก คู่สมรส หรือพ่อแม่ที่รักกัน

2.8.3. ผลกระทบทางกายภาพของการค้ามนุษย์

แม้ว่าผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จะไม่ได้มีข้อบ่งชี้ทางกายภาพทุกคน แต่ผู้เสียหายจำนวนมากก็ประสบปัญหาด้านสุขภาพที่ร้ายแรง ซึ่งอาจรวมถึงสิ่งต่อไปนี้

- สัญญาณของการถูกกระทำทารุณทางร่างกาย เช่น รอยฟกช้ำ กระจกหัก รอยไหม้ และรอยแผลเป็น
- ปัญหาเรื้อรังที่หลัง ปัญหาการมองเห็นหรือการได้ยิน จากการทำงานในภาคเกษตร การก่อสร้าง หรือการผลิต
- ปัญหาผิวหนังหรือระบบทางเดินหายใจที่เกิดจากการสัมผัสกับสารเคมีทางการเกษตรหรือสารเคมีอื่น ๆ
- โรคติดเชื้อ เช่น วัณโรคและตับอักเสบ ซึ่งแพร่กระจายในสภาพแวดล้อมที่แออัด ไม่ถูกสุขอนามัย มีการระบายอากาศที่จำกัด
- โรคเรื้อรังที่ไม่ได้รับการรักษา เช่น โรคเบาหวานหรือโรคหัวใจและหลอดเลือด หรือ
- ปัญหาสุขภาพด้านการสืบพันธุ์ รวมถึงโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ อาการปวดอุ้งเชิงกรานและการบาดเจ็บจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือการถูกบังคับให้ทำแท้ง

2.9. มายาคติและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

มายาคติ 1: การค้ามนุษย์มีลักษณะเหมือนกับการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน

การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานต้องมีการข้ามพรมแดนอย่างผิดกฎหมายและถือเป็นอาชญากรรมต่อพรมแดนของรัฐ การค้ามนุษย์เป็นอาชญากรรมต่อรัฐแต่เกิดขึ้นกับบุคคลและเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีหรือการใช้แรงงานหรือบริการที่เกิดจากการใช้กำลัง หลอกลวง หรือบีบบังคับ ไม่ว่าจะมีการเดินทางเกิดขึ้นหรือไม่ก็ตาม

มายาคติ 2: ผู้ที่ถูกค้ามนุษย์จะต้องเป็นชาวต่างชาติเท่านั้น

ผู้เสียหายอาจเป็นพลเมืองของประเทศนั้น ๆ ชาวต่างชาติ หรือบุคคลที่ไม่มีเอกสารก็ได้

มายาคติ 3: บุคคลที่เข้าร่วมในกิจกรรมผิดกฎหมายโดยที่รู้อยู่แล้วไม่อาจถือว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้
ความยินยอมในการค้าประเวณีหรือใช้แรงงานตั้งแต่แรกก่อนที่จะมีการใช้กำลัง หลอกลวง หรือบีบบังคับไม่สามารถถือได้ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องในการก่ออาชญากรรมดังกล่าว หากบุคคลถูกใช้กำลัง ถูกหลอก หรือถูกบังคับให้ทำการค้าประเวณีหรือใช้แรงงานโดยขัดต่อความประสงค์ของตน บุคคลนั้นอาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

มายาคติ 4: บุคคลที่ได้รับเงินจากการค้าประเวณีหรือใช้แรงงานไม่อาจถือว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้
ไม่ว่าบุคคลจะได้รับเงินหรือค่าตอบแทนในรูปแบบอื่นใดสำหรับการค้าประเวณีหรือใช้แรงงานหรือไม่ก็ตาม จะไม่ถูกนำมาประกอบการพิจารณาว่าบุคคลนั้นเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่ หากปรากฏว่าบุคคลถูกใช้กำลัง ถูกหลอก หรือถูกบังคับ ให้ค้าประเวณีหรือใช้แรงงานโดยขัดต่อความประสงค์ของตน บุคคลนั้นอาจถือว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้ไม่ว่าจะได้รับเงินหรือไม่ก็ตาม

มายาคติ 5: การค้ามนุษย์ต้องมีการควบคุมทางร่างกายของผู้เสียหาย ทำร้ายร่างกาย หรือพันธนาการ

คำจำกัดความทางกฎหมายของการค้ามนุษย์ไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมทางร่างกาย ทำร้ายร่างกาย หรือบังคับทางร่างกาย เพราะเพียงแค่วิธีการควบคุมทางจิตใจ เช่น การขู่ การหลอกลวง หรือการใช้กระบวนการทางกฎหมายไปในทางที่ผิด ก็เป็นองค์ประกอบที่เพียงพอของอาชญากรรมประเภทนี้แล้ว

มาตรา 6: ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวต่างชาติทั้งหมดเป็นผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่ไม่มีเอกสารสำคัญใด ๆ ติดตัวมา แม้ว่าผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นชาวต่างชาติบางคนจะไม่มีเอกสารสำคัญติดตัวมา แต่ผู้โยกย้ายถิ่นฐานเข้าประเทศที่มีเอกสารตรวจลงตราถูกต้องก็สามารถถูกค้ามนุษย์ได้เช่นกัน

มาตรา 7: เฉพาะผู้หญิงเท่านั้นที่จะถูกค้ามนุษย์

ผู้ชายและเด็กชายสามารถเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เช่นกัน ผู้ชายส่วนใหญ่ไม่เพียงแต่ถูกค้ามนุษย์เพื่อใช้แรงงานเท่านั้น แต่ยังมีถูกค้ามนุษย์ในธุรกิจการค้าประเวณีด้วย

มาตรา 8: ในสถานการณ์การค้ามนุษย์ทั้งหมดจะมีองค์กรเชิงพาณิชย์ บริษัท หน่วยงานธุรกิจ หรือเครือข่ายอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรรวมอยู่ด้วย

การค้ามนุษย์เกิดขึ้นได้แม้ว่าผู้ค้ามนุษย์จะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรเชิงพาณิชย์หรือเครือข่ายอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร บุคคลใดก็ตามที่ได้รับค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์จากการบังคับให้บุคคลหนึ่งค้าประเวณีหรือใช้แรงงานก็ถือว่าเป็นผู้ค้ามนุษย์ เช่น พ่อแม่ที่บังคับให้ลูกของตนมีเพศสัมพันธ์กับเจ้าของบ้านเช่าแทนการจ่ายค่าเช่าก็อาจถือเป็นผู้ค้ามนุษย์ได้ภายใต้กฎหมายที่กำหนด

มาตรา 9: ผู้เสียหายจะขอความช่วยเหลือและเปิดเผยตัวตนในทันที

ผู้เสียหายมักไม่ขอความช่วยเหลือทันทีเนื่องจากขาดความไว้วางใจอย่างมาก โทษตัวเอง อับอาย กลัวถูกจับกุม ถูกขู่ทำร้ายครอบครัว และ/หรือถูกผู้กระทำความผิดใช้วิธี "สร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจ" ซึ่งทำให้การค้ามนุษย์เกิดขึ้นอย่างเปิดเผย

(UNODC, 2018)

2.10. กรอบการทำงานแบบ 4Ps

Palermo Protocol กำหนด**กระบวนการ 3 Ps** ได้แก่ การดำเนินคดี (prosecution) การคุ้มครอง (protection) และการป้องกัน (prevention) ในการต่อต้านการค้ามนุษย์ (United Nations, 2000) และได้กระตุ้นให้รัฐต่าง ๆ กำหนดเครื่องมือโปรแกรมจำนวนหนึ่งเพื่อทำให้มีการใช้**กระบวนการ 3Ps** ไปทั่วโลก หนึ่งในวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์คือการแก้ไข้ปัญหาทั้งหมดอย่างครอบคลุมแทนที่จะแก้ไข้ปัญหาแต่ละจุดแยกกัน ในปี พ.ศ. 2553 สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้รับรองแผนปฏิบัติการสากลของสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยประเทศสมาชิกเห็นพ้องต้องกันที่จะใช้กลไกการตอบสนองระดับชาติที่มีประสิทธิภาพต่อการค้ามนุษย์ที่มี**เสาหลัก 4 ประการ** ได้แก่:

- การป้องกันการค้ามนุษย์ (prevention)
- การคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (protection)
- การดำเนินคดีผู้กระทำความผิดในการค้ามนุษย์ (prosecution) และ
- การกระชับความร่วมมือและการทำงานร่วมกัน (partnership) เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

P ที่ 4 สำหรับการทำงานร่วมกัน (partnership) นั้น เป็นวิธีการที่เสริม 3Ps และถือว่าเป็นประเด็นตัดขวางในทุกส่วนของนโยบายระดับชาติ (UNGA, 2021)

แผนภาพ 2.5: นโยบายและกลไกในการต่อต้านการค้ามนุษย์: กรอบการทำงานแบบ 4Ps

การป้องกัน (prevention) หมายถึงการลดความเปราะบางของบุคคล (หรือชุมชน) ในการตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การทำงานเพื่อ 'การป้องกัน' ที่มีประสิทธิภาพต้องระบุให้ชัดเจนว่าอะไรทำให้บุคคล (หรือชุมชน) มีความเสี่ยง จึงจำเป็นต้องลดความเสี่ยงตลอดทั้งวงจร ได้แก่ ความเสี่ยง ณ สถานที่ต้นทาง ความเสี่ยงระหว่างการค้ามนุษย์ และความเสี่ยง ณ จุดหมายปลายทาง

การดำเนินคดี (prosecution) มุ่งเป้าไปที่บุคคลที่ได้ประโยชน์จากการค้ามนุษย์ จำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด การปราบปรามการทุจริต การระบุและติดตามเส้นทางการค้ามนุษย์ รวมถึงการประสานงานข้ามพรมแดน นอกจากนี้ การดำเนินคดียังเกี่ยวข้องกับการแสวงหาความยุติธรรมอย่างเต็มที่ให้กับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้วย

การคุ้มครอง (protection) เริ่มต้นเมื่อผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับการช่วยเหลือและสิ้นสุดเมื่อบุคคลนั้นถูกส่งตัวกลับประเทศและกลับคืนสู่ครอบครัวและ/หรือชุมชน การคุ้มครองเกี่ยวข้องกับการดูแลผู้เสียหายให้ปลอดภัยจากภัยคุกคาม ความรุนแรงและการล่วงละเมิด การจัดหาสิ่งจำเป็นพื้นฐาน เช่น ที่พักพิง อาหาร การดูแลสุขภาพทางการแพทย์และทางจิตใจ และการให้ความคุ้มครองทางกฎหมายที่ปกป้องสิทธิของบุคคล การรักษาความลับ การเยียวยาผ่านกระบวนการยุติธรรม และการคุ้มครองพยาน

ความร่วมมือ (partnership) เป็นแนวทางการดำเนินการร่วมกันของหน่วยงานระดับประเทศของประเทศนั้น ๆ หรือระหว่างสองประเทศขึ้นไป และองค์กรต่าง ๆ ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง โดยแก่นแห่งความร่วมมือคือนโยบายของรัฐที่สนับสนุนพันธกรณีระหว่างประเทศ อาทิ กฎหมายภายในประเทศ ข้อตกลงทวิภาคี และข้อตกลงระดับภูมิภาค รวมถึงอนุสัญญาที่จัดทำด้วยเจตจำนงแห่งสัมพันธไมตรี ไมตรีจิต และหลักการต่างตอบแทน โดยในการปราบปรามการค้ามนุษย์นั้นพบว่าความร่วมมือ (ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค หรือระดับนานาชาติ) บนพื้นฐานของนโยบายที่เอื้ออำนวยจะเป็นเสาหลักที่แข็งแกร่งในการสนับสนุนความคิดริเริ่มในการต่อต้านการค้ามนุษย์ทั้งปวงภายใต้การป้องกันการดำเนินคดี และการคุ้มครอง

(United Nations, 2021b)

บทที่ 3:

กฎหมายภายในประเทศและกรอบการดำเนินงานในการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทย

3.1. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2551) และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายพื้นฐานที่กำหนดให้การค้ามนุษย์ทุกรูปแบบเป็นอาชญากรรมและกำหนดกรอบการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวได้รับการแก้ไขในปี พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2562 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกฎหมายในการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ กำหนดมาตรการในการปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดมาตรการแบบสหวิชาชีพในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนขยายความร่วมมือกับบรรดาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

มาตรา 6 ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (แก้ไขเพิ่มเติม) กำหนดว่า:

ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบใช้อำนาจครอบงำบุคคลด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อยทางร่างกาย จิตใจ การศึกษา หรือทางอื่นโดยมิชอบ ขู่เข็ญว่าจะใช้กระบวนการทางกฎหมายโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำคามผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ
- 2) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก

ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาสหรือให้มีฐานะคล้ายทาส การนำคนมาขอตาน การตัดอวัยวะเพื่อการค้า การบังคับใช้แรงงานหรือบริการตามมาตรา 6/1 หรือการอื่นใด ที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคลไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

นอกจากนี้ **มาตรา 6/1** ในกฎหมายฉบับเดียวกันยังบัญญัติถึงการบังคับใช้แรงงานหรือบริการแยกเป็นอีกลักษณะการกระทำความผิด โดยกำหนดว่า: ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ทำงานหรือให้บริการโดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

1. ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเองหรือของผู้อื่น
2. ขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ
3. ใช้กำลังประทุษร้าย
4. ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้
5. นำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่นมาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ
6. ทำด้วยประการอื่นใดอันมีลักษณะคล้ายคลึงกับการกระทำข้างต้น

ถ้าได้กระทำให้ผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขจัดขึ้นได้ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานบังคับใช้แรงงานหรือบริการ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ฉบับดังกล่าว ถือเป็นกรอบหลักของแผนงานและนโยบายต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทย รวมถึงการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายภายในประเทศอื่น ๆ ที่เจ้าหน้าที่ใช้ในการสืบสวนและช่วยเหลือผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ได้แก่:

- ประมวลกฎหมายอาญา (พ.ศ. 2449)
- พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา (พ.ศ. 2535)
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี (พ.ศ. 2539)
- พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (พ.ศ. 2541)
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (พ.ศ. 2542)
- พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (พ.ศ. 2544)
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก (พ.ศ. 2546)
- พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (พ.ศ. 2546) (แก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2565)
- พระราชบัญญัติการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (พ.ศ. 2551)
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (พ.ศ. 2556)
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (พ.ศ. 2560)
- พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน (พ.ศ. 2559)

3.2. ข้อตกลงทวิภาคีเกี่ยวกับโครงการการค้ามนุษย์

นอกเหนือจากกฎหมายภายในประเทศของตนเองแล้ว ประเทศไทยยังได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) หลายฉบับกับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) ได้แก่ สปป.ลาว เมียนมา เวียดนาม กัมพูชา และจีน รัฐบาลไทยยังได้จัดทำบันทึกความเข้าใจและข้อตกลงทวิภาคีกับมาเลเซียและสหรัฐอเมริกาที่เอมิเรตส์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยบันทึกความเข้าใจแต่ละฉบับได้จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจร่วมกับแต่ละประเทศเพื่อทำงานร่วมกัน ในการปราบปรามการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ (ASEAN, 2016; RTG, 2023)

ตารางที่ 3.1: บัญชีรายชื่อข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	ปี	รายชื่อข้อตกลง
กัมพูชา	พ.ศ. 2547; แก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2557	บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีเพื่อการจัดการค้ามนุษย์และการคุ้มครองเหยื่อจากการค้ามนุษย์
จีน	พ.ศ. 2561	บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ว่าด้วยความร่วมมือในการต่อต้านการค้ามนุษย์และการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่เหยื่อจากการค้ามนุษย์

ประเทศ	ปี	รายชื่อข้อตกลง
สปป.ลาว	พ.ศ. 2560	บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ว่าด้วยความร่วมมือในการต่อต้านการค้ามนุษย์
มาเลเซีย	พ.ศ. 2556	บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลมาเลเซีย เพื่อแบ่งปันข้อมูลในการต่อต้านการค้ามนุษย์
เมียนมา	พ.ศ. 2552	บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสหภาพเมียนมา ว่าด้วยความร่วมมือในการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	พ.ศ. 2561	บันทึกความเข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ว่าด้วยความร่วมมือในการต่อต้านการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2561)
เวียดนาม	พ.ศ. 2551	ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีเพื่อขจัดการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก และการช่วยเหลือเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2551)

(UN-ACT, 2004; 2005; 2008; 2009; RTG, 2023)

3.3. ความตกลงและปฏิญญาระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค

ในระดับภูมิภาค ประเทศไทยเป็นสมาชิกสมาคมอาเซียนและเป็นภาคีความตกลงและตราสารระดับภูมิภาคต่อไปนี้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ (ASEAN, 2016):

- ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (พ.ศ. 2547)
- ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของแรงงานข้ามชาติ (พ.ศ. 2550)
- ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็ก
- อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (พ.ศ. 2558)
- ฉันทามติอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของแรงงานข้ามชาติ (พ.ศ. 2560)

- ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาผลประโยชน์และการล่วงละเมิดทางออนไลน์ทุกรูปแบบ (พ.ศ. 2562)
- ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยมีสาเหตุมาจากการใช้เทคโนโลยีไปในทางที่ผิด (พ.ศ. 2566)

ประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนลำดับที่ 3 ที่ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (ACTIP) เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

3.3.1. ข้อตกลงระดับอนุภูมิภาค

ประเทศไทยเป็นสมาชิกของกระบวนการความร่วมมือระดับรัฐมนตรีของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ (กระบวนการ COMMIT) และร่วมกับจีน กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และ เวียดนาม ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเมื่อปี พ.ศ. 2547 (UN-ACT, 2004) กระบวนการ COMMIT เป็นการเจรจาเชิงนโยบายระดับสูงในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ซึ่งได้ดำเนินการร่วมกันเพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ การคุ้มครองผู้เสียหาย การส่งกลับประเทศ การกลับคืนสู่สังคม และการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด และโครงการระดับอนุภูมิภาคหลายโครงการกำลังดำเนินงานอยู่

ตารางที่ 3.2: การให้สัตยาบันต่อสนธิสัญญาระหว่างประเทศของไทย

วันที่ให้สัตยาบัน	ชื่อสัตยาบัน
17 ตุลาคม พ.ศ. 2556	อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (UNCTOC)
17 ตุลาคม พ.ศ. 2556	พิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก เสริมอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (Palermo Protocol)
9 สิงหาคม พ.ศ. 2528	อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)
14 มิถุนายน พ.ศ. 2543	พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (พิธีสารเลือกรับของ CEDAW)
27 มีนาคม พ.ศ. 2535	อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)
27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549	พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ (CRC-OP-AC)
11 มกราคม พ.ศ. 2547	พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก (CRC-OP-SC)
26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512	อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศว่าด้วยแรงงานบังคับ, ค.ศ. 1930 (ฉบับที่ 29)
2 ธันวาคม พ.ศ. 2512	อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับ, ค.ศ. 1957 (ฉบับที่ 105)

วันที่ให้สัตยาบัน	ชื่อสัตยาบัน
16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544	อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศว่าด้วยรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของแรงงานเด็ก, ค.ศ. 1999 (ฉบับที่ 182)
26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512; 4 มิถุนายน พ.ศ. 2561	อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ว่าด้วยแรงงานบังคับปี ค.ศ. 1930 (ฉบับที่ 29) และพิธีสารปี พ.ศ. 2557 ของอนุสัญญาดังกล่าว (ฉบับที่ 29)

3.4. มาตรการภายในประเทศในการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2551) ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทยมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือและคุ้มครองเพื่อความปลอดภัย ดังนี้

มาตรา	รายละเอียด
มาตรา 33	อาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยังประเทศเดิมหรือภูมิภาคอื่นของผู้เสียหาย และการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน การเคารพสิทธิมนุษยชน มุมมอง วัฒนธรรม อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ เพศของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ขณะให้ความช่วยเหลือ
มาตรา 37	การอนุญาตให้พำนักและทำงานในประเทศเป็นการชั่วคราว
มาตรา 41	การยกเว้นผู้เสียหายจากความรับผิดทางอาญาและทางปกครองจากความผิดที่กระทำระหว่างที่ตกเป็นผู้เสียหาย เช่น การออกนอกประเทศ การเข้าประเทศ หรือการพำนักในประเทศ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย การให้ข้อมูลอันเป็นเท็จแก่เจ้าหน้าที่ การปลอมแปลงหรือใช้เอกสารเดินทางปลอม การค้าประเวณี และการทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว
มาตรา 35	สิทธิที่ผู้เสียหายจะได้รับการชดเชยสำหรับอันตรายที่ได้รับ
มาตรา 36	การคุ้มครองความปลอดภัยของผู้เสียหายก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินคดี
มาตรา 56	บทลงโทษสำหรับผู้เปิดเผยตัวตนและประวัติของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์โดยที่ผู้เสียหายไม่ยินยอม
มาตรา 13	บทเพิ่มโทษสำหรับผู้กระทำความผิดที่มีตำแหน่งของรัฐ ฯลฯ

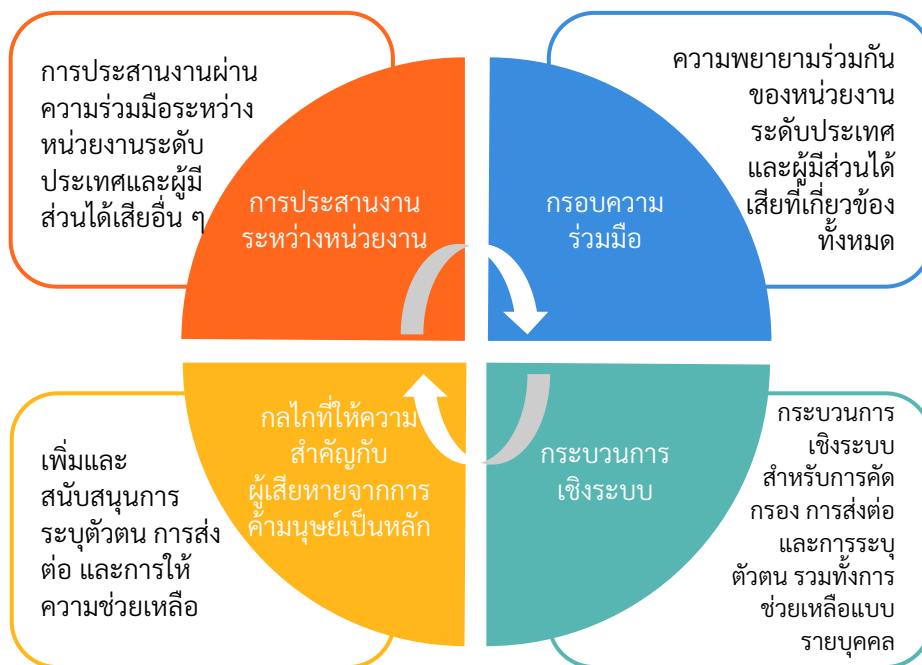
3.5. กลไกการส่งต่อระดับชาติเพื่อช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

กลไกการส่งต่อระดับชาติ (NRM) หรือที่เข้าใจกันว่าเป็น **ห่วงโซ่แห่งความช่วยเหลือ** (IOM, 2023c) นั้นเป็นกรอบความร่วมมือที่เจ้าหน้าที่รัฐใช้ในการปฏิบัติตามพันธกรณี ในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของผู้ที่ถูกค้ามนุษย์ โดยประสานความพยายามของพวกเขาในความร่วมมือเชิงกลยุทธ์กับผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ เช่น องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรภาคประชาสังคม เป็นต้น NRM ออกแบบมาเพื่อปรับปรุงและสนับสนุนการระบุตัวตน การส่งต่อ และการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศหนึ่ง ผ่านทางการประสานงานและความร่วมมือระหว่างรัฐบาลที่มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ภาคประชาสังคม และองค์กรระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ NRM ยังกำหนดกระบวนการเฉพาะสำหรับการคัดแยก การส่งต่อ และการช่วยเหลือที่จะปฏิบัติ เมื่อผู้ใหญ่หรือเด็กถูกพิจารณาว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

กลไกการส่งต่อระดับประเทศจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการคุ้มครองผู้เสียหาย และเป็นองค์ประกอบสำคัญในความพยายามของประเทศในการสร้างการตอบสนองต่อการค้ามนุษย์ที่แข็งแกร่งและครอบคลุม

แผนภาพ 3.1: กรอบของกลไกการส่งต่อระดับประเทศ

ความพยายามอย่างไม่ลดละของประเทศไทยในการต่อต้านการค้ามนุษย์ส่งผลให้เกิดกลไกการส่งต่อระดับประเทศ (NRM) ซึ่งจัดตั้งขึ้นในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 (RTG, 2022) กลไกนี้ได้รับการออกแบบมาเพื่ออำนวยความสะดวกการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความร่วมมือ แบ่งปันข้อมูล ช่วยเหลือในการส่งต่อ และคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และแรงงานหรือบริการบังคับ ให้เข้าถึงบริการเพื่อการสนับสนุนเบื้องต้น

NRM เป็นกรอบใหม่ของนโยบายระดับประเทศที่กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบในการคัดกรอง ระบุตัวตน ให้ความช่วยเหลือ และส่งต่อผู้เสียหาย และให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกว่า 2,300 คนเกี่ยวกับกรอบนโยบายดังกล่าว กลไกนี้เป็นกลไกที่มีการประสานงานกันหลายภาคส่วน และใช้สหวิชาชีพเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และคุ้มครองทั้งผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และผู้ที่ถูกระบุว่าเป็นผู้เสียหายแล้ว (IOM, 2023a)

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลไกการส่งต่อระดับชาติคือ

- ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีเหตุผลอันสมควรที่จะเชื่อว่าเป็นผู้เสียหาย
- ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการให้ความช่วยเหลือทางกายและจิตใจและบริการเพื่อการฟื้นฟู รวมถึงการคืนสู่สังคมแก่ผู้ที่คาดว่าจะเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
- ทำหน้าที่เป็นกรอบการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เสียหายจะได้รับการปฏิบัติในฐานะผู้เสียหายจากอาชญากรรม
- ทำหน้าที่เป็นแนวทางในการตรวจสอบว่ากฎหมายมีประสิทธิภาพในการดำเนินคดีทุกรูปแบบของการค้ามนุษย์
- ทบทวนหรือเสริมสร้างการให้บริการระดับชาติต่อผู้ที่คาดว่าจะเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือแรงงานหรือบริการบังคับ
- คุ้มครองความเป็นส่วนตัวและการรักษาความลับของข้อมูลและทำให้แน่ใจว่าผู้ที่คาดว่าจะเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และผู้เสียหายได้รับความปลอดภัยก่อน ระหว่าง และหลังการให้ความช่วยเหลือตามที่กลไกการส่งต่อระดับชาติกำหนด
- ข้อมูลที่ได้รับจากกลไกการส่งต่อระดับชาติจะนำไปใช้เพื่อการปฏิบัติการป้องกันโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.5.1. องค์ประกอบของกลไกการส่งต่อระดับประเทศในประเทศไทย

ตามแนวทางปฏิบัติของ NRM นั้น NRM ทำหน้าที่เป็นกลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงานหลักที่ทำงานด้านการค้ามนุษย์ และถือเป็นกรอบสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ นำไปปฏิบัติ ความร่วมมือ และการส่งต่อ รวมถึงการจัดทำขั้นตอนและกลไกในการกำหนดสถานะของบุคคล

วัตถุประสงค์ของ NRM คือเพื่อค้นหา คัดแยก และช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรระหว่างประเทศ NRM กำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการคัดแยก ปฏิบัติ และส่งต่อผู้เสียหายอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ NRM ยังสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับพันธมิตรที่ไม่ใช่ภาครัฐ เช่น องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมและรักษาสิทธิของผู้เสียหาย และให้แน่ใจว่าผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ/หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับความช่วยเหลือและคุ้มครอง

3.5.2. หน่วยงานรับแจ้ง (Frontline Agencies) ภายใต้กลไกการส่งต่อระดับประเทศในประเทศไทย

หน่วยงานที่รับมอบหมายให้ดำเนินการตาม NRM และบทบาทของหน่วยงานดังกล่าว มีดังต่อไปนี้ (RTG, 2022; 2023)

- 1.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) – ใน NRM หน้าที่ของสตช.คือเป็นหน่วยงานรับแจ้งหน่วยงานแรกที่ได้รับมอบหมายให้คัดกรองบุคคลใด ๆ ซึ่งรายงานกรณีที่น่าจะเป็นการค้ามนุษย์ อีกทั้งยังเป็นหนึ่งในทีมสหวิชาชีพซึ่งได้รับอนุญาตให้พิจารณาสถานะของบุคคลดังกล่าวว่ามีเหตุผลอันควรที่จะเชื่อหรือไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
- 2.กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กระทรวง พม.) – เช่นเดียวกับ สตช. กระทรวง พม.มีหน้าที่เป็นหน่วยงานด้านหน้า (First Responder) และเป็นหนึ่งในทีมสหวิชาชีพ
- 3.กระทรวงแรงงาน (รง.) – เป็นหน่วยงานด้านหน้าและเป็นหนึ่งในทีมสหวิชาชีพ
- 4.กระทรวงมหาดไทย (มท.) – กระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับแจ้งและมีอำนาจในการพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่
- 5.กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม (DSI) – DSI เป็นหน่วยงานด้านหน้าและเป็นหนึ่งในทีมสหวิชาชีพ
- 6.กระทรวงการต่างประเทศ (กต.) – กต.เป็นหน่วยงานรับแจ้งและมีอำนาจในการพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่
- 7.กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) กต. – TICA เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างประเทศของประเทศไทยและกำกับดูแลการดำเนินโครงการและโปรแกรมต่าง ๆ ในประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก
- 8.กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) – สธ.เป็นหน่วยงานรับแจ้งและมีอำนาจในการพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่
- 9.กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) – กอ.รมน.เป็นหน่วยงานรับแจ้งและมีอำนาจในการพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่
- 10.ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) – ศรชล.ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับแจ้งและมีอำนาจในการพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่

3.6. การประสานการทำงานร่วมกันในการให้ความช่วยเหลือทางกงสุลและการดำเนินการตามกระบวนการของกลไกการส่งต่อระดับประเทศ

บทบาทเพิ่มเติมของความช่วยเหลือทางกงสุลในกระบวนการ NRM ได้แก่:

- ระบุว่าบุคคลนั้นเป็นผู้เสียหายที่อาจถูกค้ามนุษย์หรือมีความเสี่ยงที่จะถูกค้ามนุษย์หรือไม่
- แจ้งบุคคลนั้นให้ทราบถึงหน่วยงานประสานงานในประเทศไทย หรือหน่วยงานชำนาญการพิเศษที่เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือและเสนอที่จะติดต่อพวกเขาในนามของบุคคลนั้น
- อธิบายกลไกการส่งต่อระดับชาติให้กับผู้เสียหายที่อาจถูกค้ามนุษย์ และดำเนินการเพื่อให้พวกเขาได้รับความช่วยเหลือด้านการคุ้มครองและบริการภายใต้ NRM
- ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหลักระหว่างประเทศที่พวกเขาอยู่ และประเทศที่จะเดินทางจะกลับไป (ประเทศต้นทาง)
- ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายในระหว่างที่ผู้เสียหายเหล่านั้นยังอยู่ในประเทศที่รับตัวผู้เสียหายนั้นไว้
- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศต้นทางสำหรับการเดินทางกลับประเทศตนเองโดยสมัครใจ
- แบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการสืบสวนและการดำเนินคดีอาญาในภายหลังกับหน่วยงาน NRM ตามความเหมาะสม
- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน/องค์กรชำนาญการพิเศษในประเทศไทยและในประเทศต้นทางอย่างต่อเนื่อง

ความร่วมมือระหว่างคณะผู้แทนทางการทูตและหน่วยงานภายใต้ NRM อาจรวมถึง:

- การสนับสนุนและความเข้าใจในบทบาทของตน
- การปรึกษาหารือและการเข้าให้การสนับสนุนในสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงการคุ้มครองเด็ก
- ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนทางกฎหมาย ความช่วยเหลือทางสังคม และที่พักพิงในประเทศไทย
- ความช่วยเหลือด้านการแปลและล่ามหากจำเป็น

- ความร่วมมือเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เสียหายจะปลอดภัย และการรับตัวบุคคลไว้ในประเทศทางผ่านหรือการส่งตัวกลับประเทศโดยสมัครใจและปลอดภัย
- คิดแย้งว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ หรือมีความเสี่ยงที่จะถูกค้ามนุษย์ หรือเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
- การส่งต่อรายกรณีสำหรับผู้ที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

บทที่ 4:

การบริหารจัดการรายกรณีในการช่วยเหลือผู้โยกย้าย ถิ่นฐานที่เปราะบาง รวมถึงผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

4.1. คำจำกัดความและแนวทางการบริหารจัดการรายกรณี

การบริหารจัดการรายกรณีเป็นกระบวนการร่วมกันของการประเมิน การวางแผน การอำนวยความสะดวก การประสานการดูแล การประเมินผล และการสนับสนุนทางเลือกและบริการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้นการบริหารจัดการรายกรณีก็คือกระบวนการยืนยันและพิจารณาลักษณะของสถานการณ์ของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อให้การสนับสนุนและช่วยเหลือเพิ่มเติม (IOM, 2020) การบริหารจัดการรายกรณีช่วยให้เราตอบสนองความต้องการของผู้รับประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เป็นระบบ และทันท่วงที่ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือโดยตรงหรือเป็นการส่งต่อ เพื่อให้แน่ใจว่าความช่วยเหลือนั้นมีคุณภาพ สม่่าเสมอ และมีการประสานงานกัน การบริหารจัดการรายกรณีควรดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานสากล (SOPs) (IOM, 2023a)

การบริหารจัดการรายกรณีแบ่งออกได้เป็น **6 ขั้นตอนซึ่งเชื่อมโยงกัน** ดังนี้ (IOM, 2019; IOM, 2023b):

- 1) การระบุตัวตนและการลงทะเบียน
- 2) การประเมิน
- 3) การวางแผนรายกรณี
- 4) การส่งต่อ
- 5) การติดตามและตรวจสอบ
- 6) การปิดกรณี

4.2. ขั้นตอนในการบริหารจัดการรายกรณี

1. การระบุตัวตนและการลงทะเบียน

- ตรวจสอบและยืนยันสัญญาณของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบโดยการสัมภาษณ์คัดกรองเพื่อระบุว่าบุคคลนั้นเป็นผู้เสียหาย หรือผู้ที่จะเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ หรือมีความเสี่ยงที่จะถูกค้ามนุษย์หรือไม่
- บันทึกข้อมูลประวัติและข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับผู้เสียหาย หรือผู้ที่จะเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมถึงความยินยอมจากบุคคลนั้นที่ได้รับข้อมูลครบถ้วนแล้ว

2. การประเมิน

- บันทึกกระบวนการ และทำการประเมิน ตามข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์คัดกรอง
- หารือกับทีมสัมภาษณ์เกี่ยวกับขั้นตอนที่จะดำเนินการต่อไป

3. การวางแผนรายกรณี

- หลังจากการคัดแยกแล้ว ให้แจ้งผู้เสียหายเกี่ยวกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานภายใต้ NRM ที่สามารถให้การคุ้มครอง ให้ความช่วยเหลือ และให้การสนับสนุน เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถตัดสินใจโดยได้รับข้อมูลครบถ้วน
- เคารพสิทธิของผู้เสียหายในการที่จะยอมรับหรือปฏิเสธความช่วยเหลือและความคุ้มครองภายใต้ NRM และหากจำเป็น ให้พักการสัมภาษณ์ไว้เพื่อให้เวลาบุคคลนั้นในการพิจารณาไตร่ตรอง
- ในขณะที่ควรเคารพการตัดสินใจของผู้เสียหายในการเลือกรับหรือไม่รับความคุ้มครองใด ๆ เจ้าหน้าที่กงสุลก็ควรวางแผนสำรองสำหรับทางเลือกอื่น ๆ ร่วมกับผู้เสียหายได้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของเขาเหล่านั้น

4. การส่งต่อ

- ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้ NRM พร้อมทั้งจัดเตรียมสถานที่พักอาศัยชั่วคราว ประสานงานเรื่องการส่งต่อเพื่อการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อย่างเป็นทางการ และการให้ความคุ้มครอง เมื่อได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น
- ต้องแน่ใจว่าการให้ความช่วยเหลือด้านกงสุลที่มีต่อบุคคลนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่องเท่าที่จำเป็น แม้ว่าบุคคลนั้นจะเข้าไปอยู่ในความคุ้มครองของสถานคุ้มครองฯ แล้ว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการติดตามความคืบหน้า

สำคัญ:

- การส่งต่อบุคคลเพื่อรับบริการเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการบริหารจัดการรายกรณี
- การจัดให้มีการส่งต่อเพื่อรับบริการจากหน่วยงานอื่น ๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะด้าน
- การส่งต่อข้อมูลใด ๆ ไปยังหน่วยงานผู้ให้บริการรายอื่นในนามของบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองควรทำหลังจากที่ได้รับความยินยอมอย่างชัดเจนแล้วและผ่านช่องทางการสื่อสารที่ปลอดภัยเท่านั้น
- การรายงานและการส่งต่อรายกรณีสามารถจะกระทำได้เมื่อผู้เสียหายได้ให้ความยินยอมภายหลังจากที่ได้รับการอธิบายความที่ครบถ้วนแล้ว ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็ก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่เป็นผู้หญิงและเด็กหญิงเนื่องจากมีความเปราะบางที่เพิ่มมากขึ้น

5. การติดตามและตรวจทาน

- ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในฐานะผู้ประสานงานหลัก และติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานในประเทศไทยตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศต้นทางอย่างต่อเนื่อง
- ติดตามกระบวนการ รวมถึงการส่งกลับและกลับคืนสู่ประเทศต้นทางโดยสมัครใจ และให้ความช่วยเหลือด้านกงสุลตามความจำเป็น

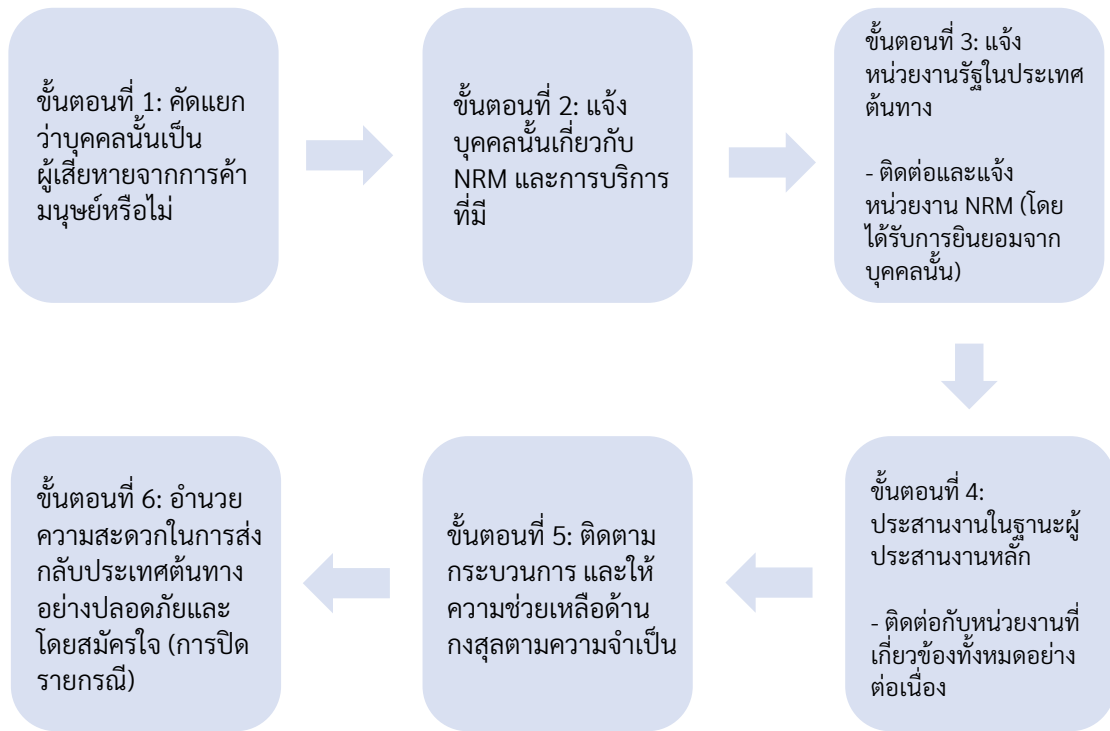
6. การปิดกรณี

- แผนการให้ความช่วยเหลือและแผนการจัดการรายกรณีทั้งหมดควรมีกลยุทธ์ใน "การปิดการจัดการรายกรณี" ซึ่งประกอบด้วยแผนสำหรับช่องทางการเยียวยาตามกฎหมาย การเดินทางกลับประเทศตนเอง การกลับคืนสู่สังคม หรือการพำนักอยู่ในประเทศไทยภายใต้กรอบ NRM
- ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ควรได้รับข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดเกี่ยวกับการคุ้มครองและความช่วยเหลือต่าง ๆ ภายใต้ NRM รวมถึงเรื่องความเป็นไปได้ในการพำนักอยู่ในประเทศไทยและการเดินทางกลับประเทศและการกลับคืนสู่สังคม
- ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ควรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเพื่อให้เป็นไปตามทางเลือกที่ตนต้องการ

สำคัญ:

การบริหารจัดการรายกรณีอาจสิ้นสุดลงเมื่อการให้ความช่วยเหลือเสร็จสิ้นหรือจบลง หรือคุณลักษณะของผู้ได้รับความช่วยเหลือคุ้มครองไม่เป็นไปตามเกณฑ์สำหรับการให้ความช่วยเหลือภายใต้การบริหารจัดการรายกรณีอีกต่อไป หรือพวกเขาเลือกที่จะหยุดรับความช่วยเหลือ หรือเดินทางออกนอกประเทศ

แผนภาพ 4.1: กระบวนการบริหารจัดการรายกรณี

- การคัดแยกและการส่งต่อเพื่อเข้ารับการคุ้มครองและความช่วยเหลือเป็นสององค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารจัดการรายกรณี
- กระบวนการคัดแยกเริ่มจากการตรวจหาสัญญาณที่บ่งชี้ถึงสถานการณ์ที่เป็นไปได้ว่ามีการค้ามนุษย์

4.3. หลักการชี้แนะสำหรับการบริหารจัดการรายกรณีในกรณีที่เป็นเด็ก

เมื่อทำงานกับเด็ก จำเป็นต้องคำนึงถึงประเด็นการบริหารจัดการรายกรณีในหลายประเด็นเฉพาะ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ทางการทูตที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการรายกรณีในการคุ้มครองเด็กจะต้องปฏิบัติตามหลักการสำคัญที่แนะนำพฤติกรรมและการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กและครอบครัวของเด็ก หลักการชี้แนะระหว่างประเทศในการบริหารจัดการรายกรณีที่เกี่ยวข้องกับเด็กมีดังนี้

ผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก

มาตรา 3 (1) ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ขององค์การสหประชาชาติเป็นพื้นฐานของหลักการเกี่ยวกับผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก แม้ว่ามาตราดังกล่าวจะไม่ได้นิยามคำว่าผลประโยชน์สูงสุดของเด็กไว้อย่างชัดเจน แต่หลักการเกี่ยวกับผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเข้าใจได้ว่าเป็นแนวคิดสามประการ ได้แก่ สิทธิพื้นฐาน หลักการตามกฎหมายพื้นฐานและเชิงตีความ และระเบียบขั้นตอนปฏิบัติที่รับประกันการเข้าถึงสิทธิทั้งหมดที่ได้รับการบัญญัติไว้ใน CRC ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ โดยมีหลักพิจารณาเบื้องต้นคือการรับประกันว่าเด็กได้รับการพัฒนาแบบองค์รวม (UNHCR, 2008)

การรักษาความลับ ความเป็นส่วนตัว และการปกป้องข้อมูล

ตัวตนและข้อมูลควรถูกเปิดเผยตามหลักความจำเป็นต้องทราบ และควรเก็บรักษาบันทึกไว้ในสถานที่ปลอดภัยที่สามารถเข้าถึงได้เฉพาะบุคคลที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น ซึ่งมีความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับบุคคลที่เปราะบาง อย่างเช่นเด็ก นอกจากนี้ การสัมภาษณ์ควรดำเนินการในสถานที่ที่ตัวตนและข้อมูลได้รับการปกป้องและเป็นมิตรต่อเด็ก (IOM, 2023c)

หลักการไม่ทำอันตราย

ความพยายาม/ความคิดในการดำเนินการปกป้องและ/หรือให้ความช่วยเหลือคุ้มครองบุคคลกลุ่มเปราะบาง จะต้องลดผลกระทบในเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นให้เหลือน้อยที่สุดและเพิ่มผลประโยชน์ที่เป็นไปได้ให้สูงสุด ต้องพิจารณาถึงผลที่อาจเกิดขึ้นก่อนที่จะดำเนินการใด ๆ (UNICEF, n.d.)

ความยินยอมโดยที่ได้รับข้อมูลครบถ้วน

ด้วยตระหนักถึงสถานะที่มีลักษณะเฉพาะของเด็กคือเป็นบุคคลเปราะบาง เด็กจึงอาจจะไม่สามารถให้ความยินยอมโดยรู้เท่าทันได้ ในกรณีที่ไม่มีผู้ปกครองหรือผู้ดูแลตามกฎหมายหรือตามธรรมเนียม ผู้ปกครองที่ได้รับแต่งตั้งอาจให้ความยินยอมในนามของเด็กได้ นอกจากนี้ เด็กควรได้รับข้อมูลที่เหมาะสมตามวัยเมื่อมีการขอความยินยอมจากผู้ปกครองในการดำเนินการใด ๆ ก็ตามในนามของเด็ก (UNHCR, n.d.) การขอความยินยอมจากเด็กก็มีความสำคัญเช่นกันหากว่าเด็กเหล่านั้นสามารถแสดงออกถึงวุฒิภาวะและวัยวุฒิที่เหมาะสมได้ โดยในกรณีนี้จำเป็นต้องมีความยินยอมของเด็กและการอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ปกครองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เด็กสามารถมีส่วนร่วมในการจัดบริการให้กับตนเองได้

ความปลอดภัยและความคุ้มครอง

ต้องแน่ใจว่าสุขภาพในปัจจุบันของเด็กได้รับการคุ้มครองและรักษาไว้ในกรณีที่เด็กถูกทารุณกรรมหรือมีความเสี่ยงที่จะถูกทารุณกรรมอีก จะต้องดำเนินขั้นตอนต่าง ๆ ทันทีเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยและการพัฒนาในระยะยาวของเด็ก (UNHCR, n.d.)

การบริหารจัดการรายกรณีที่เหมาะสมคือ:

- การประกันความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของผู้เสียหาย
- การเคารพวัฒนธรรมและทัศนคติของผู้เสียหาย
- การประกันสภาพแวดล้อมในการส่งมอบบริการแบบบูรณาการ
- การพิจารณาถึงครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางสังคมของผู้เสียหาย
- การระบุวัตถุประสงค์ของการกลับคืนสู่สังคมของผู้เสียหายและการกำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ รวมถึงกลยุทธ์การยุติการให้บริการเมื่อมีเหตุอันควร
- การประกันการรวมครอบครัวให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีถือเป็นเป้าหมายหลัก

ที่มา: (IOM, 2020; IOM, 2023)

4.4. ข้อพึงพิจารณาในการช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

ความเสียหายทางกายภาพ จิตใจ และสังคมที่เฉพาะเจาะจงที่เด็กที่ถูกค้ามนุษย์ได้รับ รวมถึงความเปราะบางที่เพิ่มขึ้นต่อการถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ จะต้องได้รับการแก้ไขแยกต่างหากจากการช่วยเหลือผู้เสียหายที่เป็นผู้ใหญ่ ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กต้องเป็นข้อพิจารณาหลักในทุกการกระทำ เด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ควรได้รับการช่วยเหลือและการคุ้มครองที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสิทธิและความต้องการพิเศษของพวกเขาอย่างเต็มที่ มาตรการเพิ่มเติมในการช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายควรดำเนินการนั้นรวมถึงแต่ไม่จำกัดแค่รายการต่อไปนี้

1. ตรวจสอบให้แน่ใจว่านโยบายการคุ้มครองเพื่อช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายมีอยู่ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารปาเลโอโม รวมถึงนโยบายระดับชาติ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2551) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2559) และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก (พ.ศ. 2546)
2. ตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีขั้นตอนที่คำนึงถึงความบอบช้ำทางจิตใจและเป็นมิตรกับเด็กในการคัดกรองคัดแยกเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหาย
3. ก่อนดำเนินการคัดกรองคัดแยกหรือกระบวนการอื่นใดที่ต้องสัมภาษณ์เด็ก ตรวจสอบให้แน่ใจว่าสภาพร่างกายและจิตใจของเด็กได้รับการประเมินและเตรียมความพร้อมอย่างละเอียด ความปลอดภัยทางกายภาพและจิตใจของเด็กต้องได้รับการให้ความสำคัญและรักษาไว้ตลอดทุกขั้นตอน
4. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการคัดกรองคัดแยกและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาควรตระหนักว่าเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายอาจต้องใช้เวลาในการสร้างความไว้วางใจกับเจ้าหน้าที่ที่ไม่คุ้นเคยก่อนที่พวกเขาจะรู้สึกสบายใจในการเปิดเผยความจริงหรือให้ความร่วมมือ ดังนั้นจึงจำเป็นที่เจ้าหน้าที่เหล่านี้จะต้องได้รับการฝึกอบรมการปฐมพยาบาลทางจิตวิทยาและมีทักษะในการสัมภาษณ์เด็กที่คำนึงถึงความบอบช้ำทางจิตใจ
5. ตรวจสอบให้แน่ใจว่าการสอบสวน การสืบสวน และการตรวจสอบเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ดำเนินการในห้องที่แยกต่างหากและเป็นมิตรกับเด็ก โดยมีนักสังคมสงเคราะห์หรือจิตแพทย์อยู่ด้วยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศไทย เพื่อให้การสนับสนุนที่เหมาะสมแก่เด็ก
6. ตรวจสอบให้แน่ใจว่าเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไม่ได้ถูกดำเนินคดีหรือถูกลงโทษสำหรับความผิดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของพวกเขาในฐานะผู้ถูกค้ามนุษย์
7. ตรวจสอบให้แน่ใจว่าเด็กที่ไม่ได้รับการคัดกรองคัดแยกว่า เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ถูกส่งต่อไปยังเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก (พ.ศ. 2546) เพื่อรับความช่วยเหลือด้านสวัสดิการและการคุ้มครองเด็กที่จำเป็น
8. ในกรณีที่เด็กไม่ได้อยู่กับญาติหรือผู้ปกครอง ให้ดำเนินการระบุตัวและหาสมาชิกในครอบครัว หลังจากการประเมินความเสี่ยงและการปรึกษาหารือกับเด็ก ควรดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกในการรวมตัวของเด็กที่ถูกค้ามนุษย์กับครอบครัวของพวกเขาเมื่อเห็นว่าเป็นประโยชน์สูงสุดของเด็ก
9. ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถส่งเด็กกลับไปยังครอบครัวได้อย่างปลอดภัย หรือการส่งกลับดังกล่าวไม่เป็นประโยชน์สูงสุดของเด็ก ให้จัดตั้งการดูแลที่เพียงพอที่เคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของเด็กที่ถูกค้ามนุษย์
10. ตรวจสอบให้แน่ใจว่าเด็กที่สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้มีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นเหล่านั้นอย่างเสรีในทุกเรื่องที่มีผลกระทบต่อพวกเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งกลับไปยังครอบครัว ความคิดเห็นของเด็กควรได้รับการให้ความสำคัญตามอายุและวุฒิภาวะของพวกเขา
11. ให้การช่วยเหลือเด็กด้วยความช่วยเหลือทางกายภาพ จิตสังคม กฎหมาย การศึกษา ที่อยู่อาศัย และการดูแลสุขภาพที่เหมาะสม
12. ปกป้องความเป็นส่วนตัวและตัวตนของเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายและดำเนินมาตรการเพื่อป้องกันการเผยแพร่ข้อมูลที่อาจนำไปสู่การระบุตัวตนของพวกเขา

บทที่ 5:

การทำงานร่วมกับบุคคลที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

5.1. ความสำคัญของการคัดกรอง

ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 5 ของอนุสัญญากรุงเวียนว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล (VCCR) หนึ่งในความรับผิดชอบที่สำคัญที่สุดของเจ้าหน้าที่กงสุล คือการคุ้มครองสิทธิและให้ความช่วยเหลือด้านกงสุลแก่บุคคลที่มีสัญชาติของตนในต่างประเทศ

เจ้าหน้าที่กงสุลจะอยู่ในสถานะที่ดีที่สุดในการติดต่อกับบุคคลที่มีสัญชาติของตนในรัฐผู้รับหรือผ่านทางรัฐผู้รับ ในขณะที่เจ้าหน้าที่กงสุลปฏิบัติหน้าที่ พวกเขาจะเป็นบุคคลกลุ่มแรกที่ตรวจพบสัญญาณของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ การบังคับ การข่มขู่ การกระทำที่ผิดกฎหมาย หรือการสรรหาบุคลากรที่หลอกลวง ซึ่งบุคคลที่มีสัญชาติของตนรวมถึงเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติกำลังอยู่ภายใต้สภาวะนั้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่กงสุลจะต้องมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการตามกระบวนการยุติธรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินการเมื่อพวกเขาพบผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เจ้าหน้าที่ทางการทูตและเจ้าหน้าที่กงสุลในฐานะเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการที่มีความรู้และทักษะที่เหมาะสม จะสามารถคัดแยก คุ้มครอง และส่งต่อผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายหรือผู้ที่สันนิษฐานได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เพื่อให้ความช่วยเหลือได้ (Council of the Baltic Sea Secretariat, 2022)

คณะผู้แทนทางการทูตและสถานกงสุลอาจมีประสบการณ์กับคดีค้ามนุษย์ผ่าน:

- การติดต่อกับหน่วยงานท้องถิ่นหรือ NGOs ที่ร้องขอความช่วยเหลือหรือข้อมูลในคดีค้ามนุษย์ – พวกเขาอาจกำลังสืบสวนคดีหรือช่วยเหลือบุคคลจากประเทศที่ท่านเป็นตัวแทนและต้องการติดต่อกับท่าน
- การขอความช่วยเหลือโดยตรงหรือโดยอ้อมจากผู้เสียหาย โดยผู้เสียหายอาจติดต่อสถานกงสุล/สถานทูตเพื่อขอความช่วยเหลือด้วยตนเองหรือผ่านครอบครัวและเพื่อน
- อาจต้องพิจารณาผู้ที่มาติดต่อแผนกกงสุลเพื่อขอความช่วยเหลืออื่น ๆ อย่างใกล้ชิดมากขึ้น เช่น การออกหนังสือเดินทางใหม่ ความช่วยเหลือในการเดินทางกลับบ้าน เป็นต้น

5.2. การคัดกรองเพื่อระบุตัวตนของผู้เสียหาย

การคัดกรองเป็นกระบวนการพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสังเกตและมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องจะคัดกรองบุคคลใดว่าเป็นผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การคัดกรองเป็นขั้นตอนแรกและสำคัญที่สุดที่นำไปสู่การคัดแยกผู้เสียหายอย่างเป็นทางการโดยหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจ (IOM, 2023) การคัดแยกอาจเป็นการทำงานเชิงรับ (เมื่อบุคคลระบุตัวเองว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และแสวงหาความช่วยเหลือ) หรือการทำงานเชิงรุก (เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกปฏิบัติการกิจและสามารถคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้)

5.2.1. กระบวนการคัดกรอง

บุคคลที่ได้รับการประเมินหรือคัดกรองเบื้องต้นว่าเป็นผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายหรือผู้ที่สันนิษฐานได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์โดยพิจารณาจากสัญญาณและข้อบ่งชี้ที่ได้มาจากการมีปฏิสัมพันธ์และการพูดคุยกับบุคคลนั้น จากนั้นผู้ที่ให้ความยินยอมจะถูกส่งต่อเพื่อรับการประเมินเพิ่มเติม ตลอดจนความช่วยเหลือและการคุ้มครอง การคัดแยกอย่างเป็นทางการคือการตัดสินใจโดยหน่วยงานที่มีอำนาจว่าบุคคลนั้นเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งจะนำไปสู่การส่งต่อรายการกรณีโดยสมัครใจเพื่อขอความช่วยเหลือในบริการที่มีอยู่ การกลับคืนสู่สังคม และ/หรือการเยียวยาทางกฎหมาย

ในกรณีของเด็กที่อาจมีข้อโต้แย้งเรื่องอายุ (เช่น เด็กที่อาจโกหกเกี่ยวกับอายุของตนเอง หรือเด็กที่อาจดูเหมือนไม่ใช่เด็ก) ควรใช้ข้อสันนิษฐานที่ว่าบุคคลนั้นเป็นเด็กและถือว่าเป็นเด็กจนกว่าจะสามารถตัดสินใจเป็นอย่างอื่นได้

- ถามตัวคุณเองว่าอะไรคือเหตุผลที่แท้จริงในการขอความช่วยเหลือจากคุณ
- พวกเขาอาจตกเป็นผู้เสียหายของอาชญากรรมหรือไม่
- การยื่นขอวีซ่าและใบสำคัญถิ่นที่อยู่จากคนสัญชาติอื่นที่ต้องการเดินทางไปยังประเทศคุณ
- ความเสี่ยงของการถูกค้ามนุษย์ไปยังประเทศของคุณหรือในประเทศของคุณคืออะไร
- มีอะไรที่น่าสงสัยในการยื่นขอวีซ่าใหม่ เช่น บุคคลอ้างอิง บุคคลที่เดินทางด้วย หรือเหตุผลในการเดินทาง
- เอกสารของพวกเขาเรียบร้อยดีไหม ปลอดภัยหรือไม่ที่บุคคลนี้จะรับงานนี้
- กรณีงานด้านกงสุลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่เดินทางออกหรือเข้าประเทศ

5.2.2. การดำเนินการสัมภาษณ์คัดกรอง

เจ้าหน้าที่กงสุลมีข้อโต้แย้งตรงที่สามารถเชิญผู้ยื่นคำขอมาสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อตอบสนองต่อคำร้องขอบริการกงสุล สิ่งนี้เป็นโอกาสให้เจ้าหน้าที่กงสุลสามารถเจาะลึกไปถึงข้อสงสัยที่อาจมีและระบุผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหาย การดำเนินการเมื่อมีข้อสงสัยนี้ พวกเขาสามารถสัมภาษณ์คัดกรองได้ไม่เพียงแต่กับบุคคลที่มีสัญชาติของตน แต่ยังรวมถึงบุคคลที่ไม่มีสัญชาติของตนที่ยื่นขอวีซ่าท่องเที่ยวและผู้ที่กำลังจะไปทำงานในประเทศของเจ้าหน้าที่กงสุล (รัฐผู้ส่ง) อีกด้วย

จุดประสงค์ของการสัมภาษณ์คัดกรองคือเพื่อประเมินว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการคัดแยกนั้นเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่ โดยระหว่างการสนทนาเพื่อคัดกรองคัดแยก ควรถามคำถามคัดกรองโดยใช้ข้อบ่งชี้การค้ามนุษย์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย จากคำตอบก็จะสามารถระบุได้ว่าบุคคลที่ได้รับการคัดกรองคัดแยกนั้นมีความเป็นไปได้ที่จะเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่ ในระหว่างกระบวนการคัดกรองและคัดแยกเป็นไปได้ที่จะพบผู้ที่อาจเป็น 'ผู้เสียหาย' จากการค้ามนุษย์อยู่แล้ว และผู้ที่มี "ความเสี่ยง" ต่อการค้ามนุษย์

สำคัญ: การสัมภาษณ์ควรจัดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นความลับ และในภาษาที่ผู้เสียหายสามารถเข้าใจได้ง่าย

ผู้เสียหายควรได้รับแจ้งถึงเหตุผลของการสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์จะต้องดำเนินการตามแนวทาง '4C':

1. ความยินยอมของบุคคลในการสัมภาษณ์ (Consent)
2. การรักษาความลับ (Confidentiality)
3. ผู้ให้สัมภาษณ์ควรมีอำนาจควบคุม (Control) ที่จะหยุดการสัมภาษณ์เมื่อใดก็ได้เพื่อขอคำอธิบายให้ชัดเจน
4. ความร่วมมือ (Cooperation) กับหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานระดับประเทศ (เพื่อการส่งต่อรายการและความช่วยเหลือ) ในขั้นตอนต่อไป

5.2.3. การเตรียมความพร้อมสำหรับการสัมภาษณ์คัดกรอง

ก่อนอื่นเจ้าหน้าที่กงสุลต้องคำนึงไว้ว่าการสัมภาษณ์ผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไม่ใช่เป็นการสอบปากคำ และควรดำเนินการเฉพาะเมื่อได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากบุคคลที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ผู้สัมภาษณ์ต้องเคารพและปฏิบัติตามหลักการชี้แนะระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ ความประสงค์ และความปลอดภัยของบุคคล (ผู้ให้สัมภาษณ์) ตลอดเวลา เจ้าหน้าที่กงสุลควรมีความตระหนักเป็นอย่างดีถึงหลักการชี้แนะสากลของหลักการ "ไม่ทำอันตราย" และ "ยึดผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง" ในทุกปฏิสัมพันธ์กับผู้เสียหาย

ในระหว่างการสัมภาษณ์ หากมีเหตุผลใดที่เชื่อได้ว่าขั้นตอนดังกล่าวจะส่งผลเสียต่อผู้เสียหายมากกว่าเดิม ก็ไม่ควรดำเนินการในขั้นตอนนั้น เจ้าหน้าที่ท่งสุดและผู้ที่ทำงานร่วมกับผู้เสียหายมีความรับผิดชอบทางจริยธรรมอย่างหนึ่งที่จะต้องไวต่อปฏิกิริยาของผู้เสียหาย และทำการประเมินอันตรายและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน

แนวทางของหลักการไม่ทำอันตราย

หลักการไม่ทำอันตรายในการจัดการกับคดีการค้ามนุษย์นั้นหมายถึงความเข้าใจถึงผลกระทบของประสบการณ์ที่มีอยู่หรือประสบการณ์ที่ถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบและผลที่ตามมาเพื่อจำกัดและป้องกันการก่อให้เกิดอันตรายเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ ช่วยเหลือ และคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ หลักการ “ไม่ทำอันตราย” ได้แก่:

- การได้รับข้อมูลครบถ้วนแล้วให้ความยินยอม
- ความอ่อนไหวทางเพศสภาพ
- การเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- การรักษาความลับ และสิทธิในการมีส่วนร่วมและการไม่เปิดเผยตัวตน
- การตัดสินใจด้วยตนเองและการมีส่วนร่วม
- การไม่เลือกปฏิบัติ
- ผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก

แนวทางยึดผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง

แนวทางให้ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลางนั้นให้ความสำคัญกับสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้เสียหาย รวมถึงสุขภาพและความปลอดภัยของผู้เสียหายเป็นอันดับแรกในความพยายามทั้งหมดที่จะป้องกันและตอบสนองต่อการค้ามนุษย์ทุกรูปแบบ แนวทางนี้หมายถึงวิธีการอย่างเป็นระบบในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้เสียหาย ตั้งแต่วินาทีที่บุคคลหนึ่งถูกสงสัยว่าเป็นผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และในทุกปฏิสัมพันธ์ที่ตามมา แนวทางนี้ต้องใช้การให้ความคุ้มครองช่วยเหลือที่เอาใจใส่ คำนึงถึงแต่ละบุคคล ครอบคลุม และสามารถไว้วางใจได้อย่างต่อเนื่อง ในลักษณะที่ไม่ตัดสินคนอื่นและไม่เลือกปฏิบัติอีกด้วย

สิ่งสำคัญที่สุดคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยซึ่งผู้เสียหายสามารถพูดคุยกับบุคคลที่พวกเขาไว้วางใจได้อย่างปลอดภัยและเป็นความลับ โดยพวกเขาจะได้รับการรับฟังอย่างตั้งใจและเสียงของพวกเขาจะได้รับการได้ยิน ทำให้รู้สึกได้รับการสนับสนุนและมีพลัง และสามารถแสดงความต้องการและความปรารถนาของตนเองได้

ผู้เสียหายต้องได้รับข้อมูลครบถ้วนในทุกขั้นตอนของกระบวนการ ซึ่งรวมถึงสิ่งที่พวกเขาสามารถคาดหวังได้และสิ่งที่เป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้ และมีโอกาสให้ความยินยอมก่อนที่จะดำเนินการใด ๆ ในนามของพวกเขา พวกเขาต้องได้รับการคุ้มครองจากการถูกตีตรา การเลือกปฏิบัติ การแก้แค้น และการทำให้บอบช้ำทางจิตใจซ้ำ

การให้ความยินยอมภายหลังจากที่ได้รับข้อมูลครบถ้วนแล้วหมายความว่าผู้เสียหายแต่ละคนควรมีสิทธิในการตัดสินใจได้อย่างอิสระและสมัครใจ โดยอิงจากข้อเท็จจริงทั้งหมดที่มีอยู่

สำคัญ:

สำหรับกรณีที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ควรขอความช่วยเหลือทางเทคนิคและประสานงานกับหน่วยงานในประเทศและองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรพัฒนาเอกชน ที่รับผิดชอบด้านการคุ้มครองเด็กทันที ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก

5.2.4. การสัมภาษณ์คัดกรองผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหาย (P-E-A-C-E Model)

ขั้นที่ 1 การวางแผนและเตรียมความพร้อม (P)

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมการอย่างเพียงพอก่อนการสัมภาษณ์ผู้ที่สันนิษฐานได้ว่าเป็นผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่กองสูลที่จะสัมภาษณ์บุคคลที่มีสัญชาติของตนที่ดูเหมือนว่าจะเป็นผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จะต้องยึดตามหลักการต่อไปนี้ และดำเนินการสัมภาษณ์ในลักษณะที่เป็นมืออาชีพ มีจริยธรรม และเห็นอกเห็นใจ ทั้งนี้โดยพิจารณาจากข้อบ่งชี้ทั่วไป ตัวชี้วัดและสัญญาณ หรือข้อมูลที่รวบรวมจากคำขอรับบริการกองสูล

- เลือกเจ้าหน้าที่กองสูลที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์โดยคำนึงถึงเพศสภาพและเด็กเป็นพิเศษ หากเป็นไปได้ เจ้าหน้าที่เหล่านี้ควรมีความรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ตลอดจนตระหนักถึงความจำเป็นในการรักษาความลับ ความรอบคอบ และความเห็นอกเห็นใจเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เสียหาย
- ลดจำนวนคนในห้องสัมภาษณ์ให้เหลือน้อยที่สุด ในกรณีที่จัดตั้งทีมสัมภาษณ์ ควรแบ่งบทบาทและความรับผิดชอบระหว่างผู้สัมภาษณ์หลักและผู้สัมภาษณ์รองให้ชัดเจน ตัวอย่างเช่น ผู้สัมภาษณ์หลักมีหน้าที่สร้างสัมพันธ์และสัมภาษณ์ผู้เสียหาย ในขณะที่ผู้สัมภาษณ์รองมีหน้าที่จดบันทึกและทำหน้าที่เป็น "ตาและหู" ให้กับผู้สัมภาษณ์หลักโดยเฝ้าสังเกตปฏิกิริยาของผู้เสียหายและตรวจจับสัญญาณใด ๆ ของความเครียดที่เพิ่มขึ้น เพื่อปกป้องสุขภาพและความปลอดภัยของผู้เสียหาย
- สัมภาษณ์ผู้เสียหายเพียงคนเดียว หากผู้เสียหายมาพร้อมกับบุคคลที่แสดงพฤติกรรมควบคุม ให้พูดคุยกับผู้เสียหายเป็นการส่วนตัว บุคคลที่มาด้วยดังกล่าวอาจเป็นผู้ค้ามนุษย์หรือผู้ที่ทำงานให้กับผู้ค้ามนุษย์
- รับฟังอย่างกระตือรือร้นและเห็นอกเห็นใจ ประสบการณ์ชีวิตจริงของผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบข่ายกระทบกระเทือนจิตใจ ห้ามแสดงที่ทำแปลกใจหรือตกใจ ห้ามแสดงความไม่เชื่อหรือสงสัยเมื่อผู้เสียหายเล่าเรื่องราวของตนเองหรือเกิดความประหลาดทางอารมณ์
- ตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้จัดสรรเวลาให้เพียงพอสำหรับการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ลักษณะนี้อาจต้องมีการหยุดพักเป็นระยะและมีเวลาเข้าห้องน้ำภายในกำหนดการสัมภาษณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องจัดการกับผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

ประเด็นสำคัญ:

สมาชิกของทีมสัมภาษณ์จะต้องรักษาทัศนคติและภาพลักษณ์ที่เป็นมืออาชีพแต่เป็นมิตรตลอดการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 2 สร้างความผูกพันกับผู้เสียหายและสร้างความไว้วางใจ (E)

ขั้นตอนนี้จะเป็นการวางรากฐานสำหรับการสัมภาษณ์และการซักถาม และเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งดังต่อไปนี้

- แนะนำตัวและทีมงาน (หากมีเจ้าหน้าที่กองสูลคนอื่นเข้าร่วม) [เช่น กล่าวต้อนรับสั้น ๆ อย่างเป็นมิตร ตามด้วยชื่อและตำแหน่ง]
- อนุญาตให้ผู้เสียหายเลือกว่าจะนั่งตรงไหน
- ถามผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายว่ามีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมการสัมภาษณ์หรือไม่
- ได้รับความยินยอมที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือที่เซ็นชื่อกำกับไว้จากผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายก่อนที่จะสัมภาษณ์
- ใ้บุคคลดังกล่าวมีทางเลือกในการพูดคุยกับเจ้าหน้าที่กองสูลผู้ชายหรือผู้หญิง
- แจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบว่าคำตอบทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับอย่างเคร่งครัด
- รับรองกับเขา/เธอว่าพวกเขาสามารถใช้เวลาในการตอบคำถามและหยุดพักได้หากจำเป็น พวกเขาสามารถถามคำถาม ขอคำชี้แจงหรือขอให้พูดซ้ำในสิ่งที่ได้อธิบายหรือกล่าวมาได้ตลอดเวลา
- ตรวจสอบให้แน่ใจว่าผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายเข้าใจสิ่งที่ได้อธิบายทั้งหมดอย่างชัดเจน
- ถามผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายว่ามีคำถามใด ๆ ในขั้นตอนนี้หรือไม่
- รักษาการสนทนาให้มีความเป็นกลางและผ่อนคลาย

ประเด็นสำคัญ:

- ความประทับใจแรกพบมีความสำคัญเสมอและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการชักถามที่ตามมา
- แม้ว่าเจ้าหน้าที่กงสุลจะคอยสังเกตผู้ที่สันนิษฐานได้ว่าเป็นผู้เสียหาย แต่พวกเขาก็มีโอกาสดูถูกสังเกตพอ ๆ กัน และแม้กระทั่งอาจถูกตัดสินโดยผู้เสียหายด้วยเช่นกัน
- แนะนำให้เตรียมคำกล่าวต้อนรับไว้ล่วงหน้า
- ทำตัวผ่อนคลาย สงบ มั่นใจ เป็นมิตร สร้างความมั่นใจ และเป็นมืออาชีพ

ข้อแนะนำ:

หากผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายได้พัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่กงสุลที่เป็นเจ้าหน้าที่ด่านหน้าที่พูดคุยด้วย ให้เสริมสร้างความสัมพันธ์ต่อยอดจากนั้นก่อนที่จะทำการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ

ผู้เสียหายมักจะลังเลที่จะเปิดเผยประสบการณ์ของตนและไม่ไว้วางใจกับกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย ด้วยเหตุนี้ เจ้าหน้าที่กงสุลควรตระหนักถึงปัจจัยต่อไปนี้อย่างระมัดระวังระหว่างการสัมภาษณ์ และใช้ความอดทนกับผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายและหลีกเลี่ยงการตัดสินผู้อื่น

- กลัวผู้กระทำความผิด: ผู้ที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อาจกลัวการแก้แค้นต่อตนเองหรือครอบครัว
- กลัวหน่วยงานผู้มีอำนาจ: ผู้ที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อาจกลัวการถูกจับกุมเนื่องจากฝ่าฝืนกฎหมาย เช่น เข้าประเทศโดยผิดกฎหมาย ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาต หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์
- ความภักดีต่อผู้กระทำความผิด: ผู้ที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อาจมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้ค้ามนุษย์ การมีอยู่ของความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่ควรถูกสันนิษฐานว่าเป็นข้อบ่งชี้ว่าบุคคลนั้นไม่ใช่ผู้เสียหายหรือกระทำการโดยสมัครใจ
- ขาดความไว้วางใจ: ในระหว่างที่ถูกค้ามนุษย์ ความไว้วางใจในผู้คนที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มักจะถูกบิดเบือนอย่างรุนแรง
- สัญชาตญาณในการป้องกันตนเอง: ประสบการณ์ที่ถูกค้ามนุษย์อาจทำให้ผู้ที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไม่ไว้วางใจผู้อื่นอย่างรุนแรงและเริ่มสงสัยในแรงจูงใจของผู้ให้ความคุ้มครองช่วยเหลือ

เจ้าหน้าที่กงสุลควรระลึกไว้ว่าเนื่องจากสถานการณ์แสงประโยชน์โดยมิชอบที่พวกเขาต้องเผชิญ ผู้ที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อาจแสดงออกถึงสัญญาณหรือพฤติกรรมเหล่านี้:

- ความยากลำบากในการสนทนาที่มีเนื้อหาสอดคล้องและคงเส้นคงวา
- ไม่ให้ความร่วมมือ
- เนื่องจากประสบการณ์ที่ทุกข์ทรมานหรือสาเหตุอื่น ๆ (เช่น การใช้สารเสพติดหรือแอลกอฮอล์) ผู้เสียหายอาจไม่สามารถจดจำรายละเอียดทั้งหมดของสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเขาได้ (สูญเสียความทรงจำ) และอาจพยายามแต่งรายละเอียดขึ้นมาเพื่อเติมเต็มสิ่งที่หายไป
- ความขัดแย้งที่เห็นได้ชัดในคำพูดของผู้เสียหาย
- ปฏิเสธที่จะรับรู้ถึงความรุนแรงของสถานการณ์ที่ตนเองประสบมา
- การเปลี่ยนแปลงข้อมูลในเรื่องราวของตนเองหรือที่ประสบมา

ประเด็นสำคัญ:

การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของเรื่องราวของผู้เสียหายอาจเป็นผลจากการสูญเสียความทรงจำหรือการขาดความรู้สึก (ภาวะจิตใจว่างเปล่าไม่รับรู้ถึงประสบการณ์ที่พบเจอมา)

ขั้นตอนที่ 3 การให้ข้อมูล (a)

ขั้นตอนนี้ประกอบด้วยสององค์ประกอบ

- การได้รับข้อมูลผ่านการเล่าเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องหรือการระลึกถึงข้อมูลอย่างอิสระจากบุคคลที่ถูกสัมภาษณ์
- การซักถามเพิ่มเติมและติดตามผลเพื่อให้สามารถชี้แจงถึงความไม่สอดคล้องกันใด ๆ ในข้อมูลที่บอกเล่ามาอย่างอิสระ

แนวทางปฏิบัติที่ดีในการรับข้อมูลจากการเล่าเหตุการณ์

- การใช้คำถามปลายเปิดที่จะช่วยให้ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถเล่าเหตุการณ์ได้อย่างอิสระและไม่สะดุด
- การใช้คำถามเฉพาะเพื่อให้ชี้แจงและให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับสถานการณ์การค้ามนุษย์เท่านั้น

การถามคำถาม

เจ้าหน้าที่กึ่งสุจริตควรเตรียมตัวล่วงหน้าและเลือกใช้คำถามที่คัดเลือกมาอย่างรอบคอบและเหมาะสมกับเวลา เพื่อให้แน่ใจว่าคำบรรยาย/คำบอกเล่าเหตุการณ์ที่บุคคลนั้นให้มานั้นถูกต้องและไม่มาจากการขึ้นนำ

สิ่งที่ควรทำ

(ก) คำถามปลายเปิด

คำถามปลายเปิดจะมีประสิทธิภาพมากกว่าในสถานการณ์ที่ค่อนข้างมีความอ่อนไหวทางอารมณ์เมื่อต้องการให้อีกฝ่ายแสดงความรู้สึกออกมา

ตัวอย่าง:

คุณเล่าให้ดิฉันฟังเพิ่มเติมเกี่ยวกับ...หน่อยสิ
คุณช่วยอธิบายเรื่อง...ให้ผมฟังอีกสักหน่อย

(b) คำถามเฉพาะ

คำถามประเภทนี้มุ่งเน้นที่เหตุการณ์เฉพาะและต้องการข้อมูลเพิ่มเติมหรือให้ชี้แจงความคลุมเครือ คำถามเฉพาะจะเริ่มต้นด้วยคำว่า “ที่ไหน” “เมื่อใด” “อะไร” และ “ใคร”
หลีกเลี่ยงการใช้คำว่า “ทำไม” เท่าที่จะเป็นไปได้ เนื่องจากอาจสื่อถึงการตำหนิหรือกล่าวหาผู้เสียหายในระดับหนึ่ง ควรใช้คำนี้เฉพาะในกรณีที่เหมาะสมเท่านั้น

ตัวอย่าง:

X คำถามเชิงลบ: “ทำไมคุณไม่หลบหนีในเมื่อคุณมีโอกาส”

✓ ลองถามแบบนี้: “อะไรขัดขวางไม่ให้คุณหลบหนี” หรือ “มีอะไรที่ขัดขวางไม่ให้คุณหนีไปหรือไม่”

(c) คำถามปลายปิด

ใช้คำถามปลายปิดเพื่อรับข้อมูลที่มีความเฉพาะเจาะจง โดยปกติสามารถตอบคำถามลักษณะนี้ด้วยการใช้คำว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เพียงคำเดียว หรือด้วยวลีสั้น ๆ หากคำถามปลายเปิดหรือคำถามเฉพาะไม่สามารถให้รายละเอียดที่บ่งชี้ถึงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงประเด็นเฉพาะได้ ก็สามารถใช้คำถามปลายปิดได้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ต้องระมัดระวัง เนื่องจากคำถามปลายปิดอาจชี้ช่องให้ผู้เสียหายสามารถคาดเดาคำตอบหรือสถานการณ์ที่ผู้สัมภาษณ์ต้องการได้

ตัวอย่าง: “คุณอยากลองพูดคุยกับใครสักคนเกี่ยวกับเรื่องนี้ไหม” (ตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่)

สิ่งที่ห้ามทำ

คำถามขึ้นนำ

คำถามขึ้นนำคือคำถามที่บอกเป็นนัยถึงคำตอบหรือสันนิษฐานว่าบางสิ่งเป็นข้อเท็จจริง คำถามจะขึ้นนำหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับลักษณะของคำถามและสิ่งที่พยานได้พูดไปแล้วในการให้ข้อมูล

ตัวอย่างคำถามขึ้นนำ: “เขายึดเงินของคุณไป ใช่ไหม?”

สำคัญ:

- คำถามต้องเรียบง่าย คำถามไม่ควรมีภาษาเฉพาะวงการ
- คำถามควรมีประเด็นเดียวต่อคำถาม
- คำถามไม่ควรชี้แจงหรือชี้แนะมากเกินไป
- ผู้เสียหายอาจหยุดชั่วคราวในระหว่างขั้นตอนการระลึกความหลัง ซึ่งอาจเกิดจากการสูญเสีย
- ความทรงจำและ/หรือความทรงจำที่เจ็บปวด
- เจ้าหน้าที่ควรยึดมั่นในหลักการ “ไม่ทำอันตราย” และ “ยึดผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง”

เมื่อจำเป็น เจ้าหน้าที่ที่ทงสุดควรเลือกใช้คำกระตุ้นหรือคำพูดให้กำลังใจ เช่น:

- “ดูเหมือนว่าคุณจะวิตกเล็กน้อย โปรดแจ้งให้ฉันทราบ หากคุณต้องการอะไรหรือหากคุณต้องการหยุดพัก”
- “ไปต่อ” และ “คุณทำได้”

ขั้นตอนที่ 4 การจบการสัมภาษณ์พูดคุย (C)

เจ้าหน้าที่ไม่ควรยุติการสัมภาษณ์โดยรีบร้อน แต่ควรยุติอย่างเป็นระบบและในเวลาที่เหมาะสม

- สรุปรายการสัมภาษณ์และให้โอกาสผู้ให้สัมภาษณ์ในการเพิ่มเติมข้อมูลหรือยืนยันกับพยานว่าข้อมูลถูกต้องหรือไม่ หรือเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายแก้ไขข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น
- จัดสรรเวลาในช่วงท้ายการสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ถามคำถามที่อาจมีต่อทีมสัมภาษณ์และให้ทีมสัมภาษณ์อธิบายแผนสำหรับขั้นตอนต่อไปโดยละเอียด
- ถามผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ว่ากระบวนการสัมภาษณ์เป็นที่ยอมรับได้หรือไม่ เขา/เธอเข้าใจกระบวนการสัมภาษณ์อย่างถ่องแท้หรือไม่ และเขา/เธอประสบปัญหาใด ๆ ที่ต้องการพูดคุยด้วยหรือไม่
- ควรขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์และให้รายละเอียดสำหรับการติดต่อเจ้าหน้าที่ที่สัมภาษณ์หรือ
- เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทำให้แน่ใจว่าเขา/เธอไม่รู้สึกโดดเดี่ยว และเขา/เธอจะได้รับการแจ้งให้ทราบโดยครบถ้วน
- ในขั้นตอนนี้ ควรหลีกเลี่ยงการเปิดการสัมภาษณ์ใหม่หรือการถามคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 การประเมิน (E)

ขั้นตอนนี้เป็นส่วนสุดท้ายของการสัมภาษณ์คัดกรอง ในขั้นตอนนี้เจ้าหน้าที่ควรประเมินการสัมภาษณ์โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สำหรับการสัมภาษณ์ (นั่นคือ เพื่อรับข้อมูลใหม่ หรือรับข้อมูลในลักษณะเป็นการให้ความร่วมมือ) เจ้าหน้าที่ควรประเมินทั้งกระบวนการและเทคนิคที่ใช้ในการสัมภาษณ์ และหารือเกี่ยวกับจุดที่ต้องปรับปรุง หากมี

ควรทำการประเมินระหว่างสมาชิกในทีมสัมภาษณ์หลังจากการสัมภาษณ์ผ่านไปแต่ละส่วน ดีกว่าที่จะทำภายหลังจากที่กระบวนการสัมภาษณ์หรือการสอบสวนทั้งหมดเสร็จสิ้น วิธีนี้จะช่วยให้สามารถดำเนินการเสาะหาข้อเท็จจริงได้ทันที รวมถึงยังช่วยให้มีแนวทางสำหรับการสัมภาษณ์ครั้งต่อไปด้วย

เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ควรทราบถึง:

- สถานะของผู้เสียหาย
- สิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป
- ท่านจะช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ต่อไปอย่างไร พวกเขาควรมีสถานที่ปลอดภัยที่จะไปหลังการสัมภาษณ์ หากเป็นไปได้ควรเป็นสถานที่ที่ปกปิดซึ่งดำเนินการโดยผู้ให้บริการเฉพาะทาง ท่านควรพยายามทุกวิถีทางเพื่อช่วยให้พวกเขาได้มีสถานที่ที่ปกปิดและไปถึงที่นั่นอย่างปลอดภัย

ทั้งนี้ โปรดศึกษาภาคผนวก 1 แบบคัดกรองมาตรฐานตามกลไกการส่งต่อระดับชาติ

5.3. การสัมภาษณ์เด็ก

ในการสัมภาษณ์เด็ก การสื่อสารนั้นจะเกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้วยวาจา การสื่อสารโดยไม่ต้องใช้คำพูด หรือภาษา
กาย (ท่าทาง การสบตา น้ำเสียง) และการฟังอย่างตั้งใจ เด็กนั้นสื่อสารแตกต่างจากผู้ใหญ่ โดยเด็กอาจจะ

- ไม่ไว้วางใจหรือไม่รู้สึกสบายใจเมื่อพบเจอท่านในครั้งแรก ตรงนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องใช้เวลาในการสร้าง
ปฏิสัมพันธ์ที่ดีมากกว่าที่จะเร่งให้จบการถามคำถามทุกข้อ
- แสดงความรู้สึกเบื่อหน่ายหรือหงุดหงิด
- รู้สึกกลัวหรือโดดเดี่ยวระหว่างการสัมภาษณ์
- มีช่วงความสนใจสั้น ซึ่งหมายความว่ากระบวนการสัมภาษณ์นี้อาจต้องดำเนินการหลายรอบ
- เสียสมาธิได้ง่าย
- ใช้คำศัพท์ในจำนวนที่จำกัดขึ้นอยู่กับอายุ/พัฒนาการ
- ต้องใช้เวลาในการแสดงความคิดเห็นของตนเองโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย
- มีวิธีการแสดงให้เห็นถึงตัวเองที่หลากหลาย รวมถึงวิธีสร้างสรรค์ เช่น การวาดภาพหรือการเล่นมากกว่าการ
สัมภาษณ์
- ไม่สามารถตอบคำถามได้ทุกข้อหรือไม่สามารถให้ข้อมูลที่สอดคล้องกันได้ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากประสบการณ์
ที่ต้องเจอความบอบช้ำทางจิตใจ ความแตกต่างในด้านพัฒนาการ หรือสภาวะทุพพลภาพ

เมื่อพิจารณาจากที่กล่าวมาข้างต้น เจ้าหน้าที่ทางการทูตและเจ้าหน้าที่กงสุลที่สัมภาษณ์เด็กควรใช้ทักษะการ
สื่อสารทั้งหมด ทั้งการสื่อสารด้วยวาจาและการสื่อสารโดยไม่ต้องใช้คำพูด

- ใช้ร่างกาย – นั่งหันหน้าเข้าหาเด็กโดยไม่มีสิ่งกีดขวาง โน้มตัวไปข้างหน้าเล็กน้อย และจัดตำแหน่งตัวเองให้อยู่
ในระดับสายตาของเด็ก
- ใช้สายตา – อ่านภาษากายและท่าทางของเด็ก
- ใช้หู – ฟังสิ่งที่เด็กพูดอย่างระมัดระวังและทวนคำพูดเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กเข้าใจและเพื่อให้แน่ใจว่าคุณเข้าใจ
เด็กอย่างถูกต้อง
- ใช้จิตใจ – จดจ่อกับเด็ก แสดงความสนใจ และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ทำให้เสียสมาธิ
- ใช้หัวใจ – อดทน เห็นอกเห็นใจ และแสดงให้เห็นว่าท่านน่าไว้วางใจ การสัมภาษณ์ควรหยุดทันทีที่เด็กแสดง
อาการเหนื่อยล้าหรือเครียด
- ใช้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม – ตรวจสอบให้แน่ใจว่าการสัมภาษณ์ดำเนินการในสถานที่ที่เหมาะสม เช่น ห้อง
ส่วนตัวที่รับประกันความลับในขณะที่สำคัญกับความสะดวกสบายและความปลอดภัยของเด็ก
สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับเด็กและเตรียมความพร้อมไว้เป็นอย่างดีสามารถสนับสนุนเด็กได้อย่างมากใน
ระหว่างการสัมภาษณ์
- ใช้อุปกรณ์ – เช่น ของเล่น กระดาษ ดินสอ สี ตึกตา หรือสิ่งของที่คล้ายกัน เพื่อช่วยในการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก
สิ่งเหล่านี้สามารถใช้เพื่อทำให้เด็กรู้สึกสบายใจมากขึ้น ในหลายกรณี เด็กสามารถแสดงออกและตอบสนองได้
ดีขึ้นเมื่อพวกเขาทำสิ่งวาดรูปหรือเล่น

- ใช้บุคคลที่เหมาะสม – ในบางกรณี เพศหรือรูปลักษณ์ภายนอกสามารถมีบทบาทสำคัญในการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก เด็กบางคนอาจรู้สึกกลัวหรือไม่สบายใจเมื่ออยู่ใกล้บุคคลที่มีบุคลิกใกล้เคียงกับหรือเพศที่ตรงกับผู้กระทำความผิดหรือผู้ค้ามนุษย์ หากคุณสังเกตเห็นว่าเด็กดูไม่สบายใจ ให้ลองเสนอหรือปรึกษากับเด็กเพื่อดูว่าพวกเขาต้องการผู้ใหญ่คนอื่นที่มีเพศต่างกันในการสัมภาษณ์หรือนั่งเป็นเพื่อนในห้องสัมภาษณ์หรือไม่

เมื่อสัมภาษณ์เด็ก สิ่งสำคัญคือต้องไม่ทำสิ่งต่อไปนี้:

- โยนความผิดให้กับเด็ก
- บั่นทอนหรือทำให้คำพูดของเด็กดูไม่สำคัญ
- ให้คำแนะนำหรือเสนอวิธีแก้ปัญหา (แทนที่จะฟังวิธีแก้ปัญหาและแนวความคิดของเด็ก)
- เล่าเรื่องราวที่มีประสบการณ์ที่คล้ายกันทันที
- โทกหรือพูดความจริงเพียงครั้งเดียว
- สัญญาในสิ่งที่ไม่ได้ (การทำเช่นนี้จะบั่นทอนความไว้วางใจของเด็ก)
- อบรมสั่งสอนเด็กและ/หรือใช้เสียงข่มขู่
- ตีความสิ่งที่เด็กพูดโดยไม่ชี้แจงให้ชัดเจน

โดยสรุป การสร้างความสัมพันธ์ด้วยความไว้วางใจกับเด็กเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับกระบวนการบริหารจัดการรายกรณีที่มีประสิทธิภาพ เด็กที่ไม่รู้สึกปลอดภัยและไม่ไว้วางใจให้ผู้สัมภาษณ์จะไม่เปิดเผยข้อมูลออกมา ทำให้ไม่สามารถพิจารณาผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเหล่านั้นได้

5.4. ความท้าทาย

การรวบรวมข้อมูลที่เพียงพอในระหว่างการสัมภาษณ์ครั้งแรกเพื่อตัดแยกและให้ความช่วยเหลือบุคคลอย่างถูกต้องมักเป็นเรื่องที่ทำนาย จำเป็นต้องใช้ความอดทนและสร้างความไว้วางใจกับผู้เสียหาย และต้องตระหนักถึงความต้องการทางกายภาพและจิตใจของพวกเขาอยู่เสมอ

สิ่งสำคัญคือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมและการศึกษาจะต้องสามารถระบุตัวผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้โดยเร็วที่สุด และให้ความช่วยเหลือโดยไม่ชักช้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีเหตุผลให้เชื่อว่าผู้เสียหายเป็นเด็ก ทั้งนี้มีข้อบ่งชี้หลายอย่างที่สามารถช่วยระบุตัวผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้

ประเด็นสำคัญ:

ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะ:

- ได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือ
- ได้รับการตัดแยกผู้เสียหายอย่างถูกต้อง
- ไม่ถูกเลือกปฏิบัติ
- ไม่ถูกดำเนินคดีในความผิดที่ได้กระทำอันเป็นผลมาจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบ
- ได้รับการเยียวยา
- เดินทางกลับภูมิลำเนาและกลับคืนสู่สังคมอย่างปลอดภัย

เมื่อการสัมภาษณ์คัดกรองแล้วเสร็จ จะมีขั้นตอนที่สามารถดำเนินการต่อได้ 4 อย่าง

หากผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเด็กหรือบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี:	
A	ติดต่อหน่วยงานภายใต้ NRM ที่มีอำนาจ (หรือสามารถ) ทำงานคุ้มครองเด็ก อีกวิธีหนึ่งคือสามารถติดต่อองค์การระหว่างประเทศ เช่น UNICEF และ IOM เพื่อขอความช่วยเหลือได้
หากผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ใหญ่:	
B	ท่านคิดว่าเขา/เธออาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เมื่อได้รับความยินยอมจากเขา/เธอแล้ว ให้ติดต่อและแจ้งเรื่องดังกล่าวไปยังหน่วยงานภายใต้ NRM ของประเทศไทย
C	ท่านคิดว่าเขา/เธออาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ แต่บุคคลนั้นไม่ต้องการถูกส่งต่อไปยัง NRM อย่างน้อยก็ในขณะนี้ ท่านต้องอธิบายให้เขา/เธอทราบเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายใต้ NRM และกระตุ้นให้บุคคลนั้นพิจารณาในเรื่องนี้ รวมถึงให้บัญชีรายชื่อสำหรับการติดต่อโดยละเอียดแก่เขา/เธอในกรณีที่เขา/เธอเปลี่ยนใจ และรายละเอียดขององค์กรที่สามารถให้การสนับสนุนในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น การตรวจสุขภาพ หรือความช่วยเหลือทางกฎหมาย
D	ท่านไม่คิดว่าบุคคลนั้นเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ แต่ยังคงต้องการความช่วยเหลือบางอย่าง ท่านให้รายละเอียดของหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะด้านที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ รวมถึงแผ่นพับที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการค้ามนุษย์แก่บุคคลนั้น

สิ่งสำคัญ:

ท่านควรดำเนินการแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศของท่านให้ทราบถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมิชักช้า อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ เนื่องจากตอนนี้ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรมแล้ว

สำหรับในกรณี A B และ C ให้ดำเนินการส่งต่อผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายไปยังหน่วยงานภายใต้ NRM เพื่อทำการประเมินเพิ่มเติมรวมถึงการคัดแยกผู้เสียหายอย่างเป็นทางการด้วย

ท่านต้องไวต่อ

- บาดแผลทางจิตใจที่พวกเขาอาจประสบ
- ภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพวกเขา
- ความกลัวและความหวาดหวั่นของพวกเขา

5.5. การส่งต่อเพื่อการคุ้มครองและความช่วยเหลือ

เจ้าหน้าที่ทางการทูตและเจ้าหน้าที่กงสุลที่ดำเนินการคัดกรองควรจัดเก็บข้อมูลที่ได้มาจากการคัดกรอง โดยจากข้อมูลที่รับจากผู้ให้สัมภาษณ์หากมีเหตุผลอันสมควรที่จะเชื่อว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายหรือผู้ที่สันนิษฐานได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ หลังจากได้รับความยินยอมจากบุคคลเหล่านั้นแล้ว ต้องติดต่อหน่วยงานภายใต้ NRM ทันทีเพื่อการส่งต่อข้อมูลและบุคคล รวมถึงการคัดแยกผู้เสียหายอย่างเป็นทางการ การจัดความคุ้มครองและช่วยเหลือที่จำเป็น และการส่งต่อข้อมูล (IOM, 2023)

ควรจัดเตรียมการส่งต่ออย่างทันทีและเหมาะสม ทันทีที่บุคคลนั้นได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

5.6 ข้อบ่งชี้ทั่วไปของการค้ามนุษย์

ข้อสันนิษฐานต่อไปนี้เป็นเพียงการสรุปโดยทั่วไปเท่านั้น อย่างไรก็ตาม สิ่งเหล่านี้อาจใช้เป็นแนวทางสำหรับให้เจ้าหน้าที่กงสุลพิจารณา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสงสัยว่าอาจกำลังติดต่อกับผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

ตารางที่ 5.1: ข้อบ่งชี้ทั่วไปของการค้ามนุษย์

เพศสภาพ/สัญชาติ/ชาติพันธุ์	สามารถพิสูจน์สถานะบุคคลได้หรือไม่ พวกเขาเป็นบุคคลตามที่พวกเขาพูดว่าพวกเขาเป็นใครจริงหรือไม่
อายุ	พิจารณาอายุของบุคคล (ผู้ยื่นคำขอ) เทียบกับอายุที่ระบุในเอกสาร และให้ความสำคัญเป็นพิเศษหากใบคำขอเกี่ยวข้องกับเด็กและ/หรือเด็กที่เดินทางโดยไม่มีครอบครัวหรือผู้ปกครองตามกฎหมายร่วมด้วย
การจัดเตรียมการเดินทาง	ผู้ยื่นคำขอจัดเตรียมการเดินทางหรือวีซ่าด้วยตนเองหรือไม่
ที่อยู่บ้านและที่ทำงานในปัจจุบัน	ผู้ยื่นคำขอมีที่พักของตนเองที่ตนต้องรับผิดชอบหรือไม่ หรือ พวกเขาไม่ทราบที่อยู่บ้านและที่ทำงานของตนเอง
การจัดทำเอกสารบันทึก	ตรวจสอบเอกสารที่ให้ไว้อย่างระมัดระวัง เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล จุดเข้าเมือง ใบอนุญาตพำนัก เอกสารลงทะเบียนเรียนในโรงเรียน/มหาวิทยาลัย
สถานที่สุดท้าย	สอบถามเส้นทางการเดินทางและเงื่อนไขในการขอวีซ่าเข้าประเทศ/ใบอนุญาตทำงาน
ส่วนของการจ้างงาน	พวกเขาทำงานที่ไหน พวกเขาทำงานอย่างถูกกฎหมายหรือไม่
ภาษา	ผู้ยื่นคำขอมือการประหม่าเกินเหตุและดูเหมือนหวาดกลัวหรือไม่
สัญญาณของการล่วงละเมิด	บุคคลดังกล่าวมีสัญญาณของการล่วงละเมิดทางร่างกาย เช่น: <ul style="list-style-type: none"> การบาดเจ็บที่ดูเหมือนว่าจะเป็นผลจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือการปฏิบัติที่โหดร้ายที่พบได้ทั่วไปในงานบางอย่างหรือมาตรการควบคุมตัว การบาดเจ็บที่ดูเหมือนว่าจะเป็นผลจากการใช้มาตรการควบคุมตัว

สัญญาณของบาดแผลทางจิตใจ หรือการล่วงละเมิดทางจิตใจ	ผู้ยื่นคำขอดูเหมือนจะไม่ไว้วางใจหน่วยงานผู้มีอำนาจ และ/หรือ <ul style="list-style-type: none"> มีที่ท่าเหมือนกันกำลังได้รับคำสั่งจากคนอื่น แสดงอาการอ่อนเพลีย กลัว และวิตกกังวล
อิสระทางการเงิน	ไม่มีสิทธิ์เข้าถึงเงินในบัญชีธนาคารของตนเอง หรือ ไม่มีบัญชีธนาคารในชื่อตนเอง
สุขภาพ	ขาดสารอาหารอย่างเห็นได้ชัด แต่งตัวรุ่งริ่ง สวมเสื้อผ้าในสภาพไม่ดี

ข้อบ่งชี้ทั่วไปดังที่แสดงไว้ข้างต้นอาจสามารถช่วยให้เจ้าหน้าที่กงสุลสามารถสร้างโปรไฟล์ของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และผู้ค้ามนุษย์ได้อย่างไรก็ตาม ข้อบ่งชี้เพียงอย่างเดียวไม่สามารถสรุปได้ว่าการค้ามนุษย์เกิดขึ้น เมื่อพบว่าบุคคลใดมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ก็ควรเริ่มต้นกระบวนการคัดกรองเพื่อระบุว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นหรืออาจเป็นคดีการค้ามนุษย์หรือไม่

สำหรับข้อบ่งชี้โดยละเอียดสำหรับการค้ามนุษย์แต่ละประเภท โปรดดูบทที่ 2 ส่วนที่ 2.5 ของแนวทางปฏิบัตินี้

5.6.1. ข้อบ่งชี้เพื่อการสังเกตอย่างใกล้ชิดเมื่อดำเนินการตามคำร้องขอบริการกงสุล

I. บุคคลที่มีสัญชาติของตนที่มีวีซ่านักเรียน

- ผู้ยื่นคำขอกำลังเรียนหลักสูตรอะไรอยู่และหลักสูตรมีระยะเวลาเรียนนานเท่าใด
- ใครเป็นผู้ออกค่าเล่าเรียนให้ผู้ยื่นคำขอ
- ผู้ยื่นคำขอเรียนแบบเต็มเวลาหรือแบบพาร์ทไทม์
- วิชาของผู้ยื่นคำขออนุญาตให้ทำงานควบคู่ไปกับการเรียนหรือไม่
- ผู้ยื่นคำขอทำงานโดยใช้วีซ่านักเรียนหรือไม่
- รายได้ของผู้ยื่นคำขอเป็นเท่าไร

II. บุคคลที่มีสัญชาติของตนที่ได้รับข้อเสนอการจ้างงานในประเทศไทยหรือในประเทศอื่น

มีการเสนอโอกาสงานประเภทใดบ้าง

- เขา/เธอทราบเกี่ยวกับโอกาสงานนี้ได้อย่างไร
- ใครเสนองานให้เขา/เธอ ผ่านโฆษณาทางหรือบริษัทตัวแทนจัดหางานออนไลน์
- เขา/เธอได้ลงนามในข้อตกลงหรือสัญญาหรือไม่ เขา/เธอสามารถให้สำเนาได้หรือไม่
- มีการให้ค้ำประกันสัญญาอะไรกับเขา/เธอเกี่ยวกับตำแหน่งงาน การจ้างงาน และเงื่อนไขการจ้างงานหรือไม่
- เขา/เธอมีวิธีการทางการเงินในการเตรียมการเดินทางด้วยตัวเองหรือไม่ มีคนอื่นซื้อตั๋วเครื่องบินให้เขา/เธอหรือไม่ ถ้ามี เป็นใคร
- เขา/เธอต้องจ่ายค่าตั๋วเครื่องบินคืนหรือไม่
- มีข้อในสัญญาของเขา/ของเธอเกี่ยวกับการกลับประเทศที่ออกเดินทางมาและการชำระเงินคืนค่าตั๋วเครื่องบินหรือไม่
- เขา/เธอจะไปทำงานในภาคส่วนใด ภาคส่วนเหล่านี้มีแนวโน้มเกิดการค้ามนุษย์หรือไม่
- ระดับรายได้ของเขา/เธอเป็นอย่างไร
- รายได้จากงานที่เสนอให้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่
- เขา/เธอจะเดินทางคนเดียวหรือเดินทางเป็นกลุ่ม เขา/เธอรู้จักสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มหรือไม่
- คนอื่น ๆ ในกลุ่มเป็นอย่างไรเกี่ยวกับ อายุ เพศ สัญชาติ
- เขา/เธอได้จ่ายเงินให้ใครเพื่อช่วยเหลือในการสมัครขอรับบริการกงสุลหรือไม่
- มีใครเตรียมตัวให้เขา/เธอสำหรับการสัมภาษณ์ครั้งนี้หรือไม่

- III. ภูมิหลังการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของผู้สมัคร
- อาชีพปัจจุบันและประสบการณ์ที่ผ่านมาของเขา/เธอคืออะไร
 - ใบรับรองการศึกษาของเขา/เธอตรงกับคุณสมบัติของเขา/เธอหรือไม่
 - เขา/เธอมีคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับงานที่เสนอในต่างประเทศหรือไม่

สามารถนำวิธีการเดียวกันนี้ไปใช้กับบุคคลที่ไม่มีสัญชาติประเทศของท่านในกรณีที่มีข้อเสนอการจ้างงานในประเทศของท่าน

5.6.2. ปัจจัยอื่น ๆ ที่ต้องพิจารณา

I. บริษัทตัวแทนท่องเที่ยวและบริษัทตัวแทนจัดหางาน

- เอกสารเชิญถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่
- บริษัทตัวแทนท่องเที่ยวและบริษัทตัวแทนจัดหางานจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ พวกเขาสามารถแสดงหลักฐานได้หรือไม่
- บริษัทตัวแทนเคยส่งค่าเชิญให้กับใครมาก่อนหรือไม่ ถ้าเคย มีกี่คน
- (ตรวจสอบว่าจำนวนค่าเชิญที่ออกนั้นสมเหตุสมผลหรือดูน่าสงสัยหรือไม่)

II. ผู้ยื่นขอวีซ่าท่องเที่ยว / วีซ่าผ่านแดน

- เขา/เธอจะอยู่นานแค่ไหน
- เขา/เธอมีตั๋วเดินทางกลับไหม
- เขา/เธอมีข้อมูลเกี่ยวกับการจองที่พักที่ได้รับการยืนยันหรือไม่
- จะมีใครช่วยเหลือเขา/เธอเมื่อเดินทางมาถึงหรือไม่

ในขณะที่กำลังดำเนินการตามคำร้องขอบริการด้านกงสุล หากเป็นไปได้:

- ให้ข้อมูลติดต่อของสถานกงสุลและสถานทูต สายด่วนการบังคับใช้กฎหมายในท้องถิ่น และสายด่วนโทรฉุกเฉินในประเทศปลายทางแก่ผู้ยื่นคำขอ (ทั้งบุคคลที่มีสัญชาติของตนและบุคคลที่ไม่มีสัญชาติของตน)
- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกฎการตรวจคนเข้าเมืองในประเทศปลายทาง เช่น ผู้ยื่นคำขอต้องลงทะเบียนกับหน่วยงานผู้มีอำนาจในท้องถิ่นเมื่อเดินทางมาถึงหรือไม่
- อธิบายเงื่อนไขของวีซ่าท่องเที่ยว/เรียนและวีซ่าทำงาน เช่น ระยะเวลาที่ใช้งานได้ การเข้า/การกลับเข้าประเทศ อนุญาตให้ทำงานหรือไม่

เจ้าหน้าที่ทางการทูตและเจ้าหน้าที่กงสุลควรเข้าใจว่า:

- ผู้เสียหายอาจไม่มองว่าตนเองเป็นเช่นนั้น แม้ว่าจะรู้สึกถูกละเมิดก็ตาม แต่พวกเขาก็อาจคิดว่าตนเองโชคไม่ดีที่ตกไปอยู่ในมือของผู้รับสมัครงานหรือนายจ้างที่ไม่ดี
- ผู้เสียหายอาจไม่ทราบว่ามีความคุ้มครองพวกเขา และพวกเขาสามารถขอความช่วยเหลือและการสนับสนุนได้
- ผู้เสียหายชาวต่างชาติอาจไม่สามารถพูดภาษาถิ่นได้ จึงรู้สึกว่าไม่สามารถสื่อสารกับหน่วยงานผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องได้
- ผู้เสียหายอาจไม่ไว้วางใจหรืออาจถึงขั้นกลัวการบังคับใช้กฎหมายและไม่รู้ว่าจะต้องขอความช่วยเหลือจากใคร
- ผู้เสียหายอาจกลัวผลกระทบด้านลบโดยตรงที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ของพวกเขา เช่น การสูญเสียเงินหรือการถูกเนรเทศ
- ในที่สุด ผู้เสียหายอาจกลัวการแก้แค้นจากผู้กระทำความผิดต่อพวกเขาหรือครอบครัว ในสถานที่ทำงานหรือในสถานที่เดินทาง

(Surtees and Johnson, 2011)

สำคัญ:

- หากสงสัยว่าบุคคลที่ขอรับบริการด้านกงสุลมีความเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์ ให้ดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติม รวมทั้งเกี่ยวกับบริษัทหรือสถาบันการศึกษาที่ผู้สมัครตั้งใจจะเข้าร่วม และตัวแทนบริษัทท่องเที่ยวหรือจัดหางานที่ให้ความช่วยเหลือในการขอรับบริการด้านกงสุล
- ควรระงับความช่วยเหลือด้านบริการกงสุลจนกว่าจะดำเนินการสอบสวนอย่างทันที่และละเอียดถี่ถ้วน

บทที่ 6:

การส่งต่อบุคคลที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไปยังหน่วยงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายการส่งต่อระดับชาติของประเทศไทย

6.1. บทบาทและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กงสุลในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายในประเทศไทย

ตามแนวทางการปฏิบัติงานของ NRM เจ้าหน้าที่กงสุลหรือคณะทูตในประเทศไทยมีบทบาทและความรับผิดชอบในการรายงานกรณีที่น่าจะเป็นการค้ามนุษย์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุนแก่รัฐบาลไทยเพื่อให้การคัดกรอง การคัดแยก และการให้บริการคุ้มครองเป็นไปอย่างสำเร็จ โดยรายละเอียดของบทบาทและความรับผิดชอบมีดังต่อไปนี้

- ขั้นตอนเริ่มต้น:** ในฐานะหน่วยงานด้านหน้า เจ้าหน้าที่กงสุลที่ได้รับรายงานจากพลเมืองของตนในประเทศไทยเกี่ยวกับเหตุการณ์การค้ามนุษย์ที่น่าจะเกิดขึ้นต้องแจ้งกระทรวงการต่างประเทศของรัฐบาลไทย โดยส่ง Note Verbale ไปยังแผนกความร่วมมือภายในกระทรวงการต่างประเทศ พร้อมสำเนาถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น DATIP
- ระหว่างกระบวนการคัดกรองและการคัดแยก:** ทีมสหวิชาชีพอาจขอการสนับสนุนจากคณะทูตในการให้บริการแปลและล่ามเมื่อจำเป็น
- ภายหลังการคัดแยกและการพิจารณาสถานะ:** หลังจากกระบวนการคัดแยกอย่างเป็นทางการเสร็จสิ้น คณะทูตและสถานกงสุลต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับรัฐบาลไทยเพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป ซึ่งรวมถึงการอธิบายให้กับพลเมืองของตนได้เข้าใจถึงสถานการณ์และสถานะปัจจุบันของคนเหล่านั้น ขั้นตอนต่อไปที่พวกเขาควรปฏิบัติ และการลงพื้นที่ให้ความรู้และข้อมูลสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ถูกย้ายไปยังสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายที่ดำเนินการโดยรัฐบาล การให้ความรู้และข้อมูลดังกล่าวควรครอบคลุมนโยบายของไทยและความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม หัวข้อเหล่านี้มีความสำคัญในการแก้ไขช่องว่างความรู้เกี่ยวกับนโยบายและกฎระเบียบของประเทศไทย รวมถึงอุปสรรคทางวัฒนธรรมระหว่างผู้เสียหายที่เป็นชาวต่างชาติและเจ้าหน้าที่ที่สถานคุ้มครองฯ
- ก่อนการส่งกลับประเทศ:** ในขั้นตอนนี้ คณะทูตต้องร่วมมือกับรัฐบาลไทยเพื่อเตรียมกระบวนการส่งกลับสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบสัญชาติและการติดตามครอบครัวตามความจำเป็น การเตรียมเอกสารการเดินทาง การระบุและจัดหาทรัพยากรงบประมาณสำหรับการส่งกลับ และการจัดโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนการเดินทางสำหรับผู้เสียหาย
- ระหว่างกระบวนการส่งกลับ:** คณะทูตควรเข้าร่วมกระบวนการส่งกลับที่สนามบินและประสานงานอย่างใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองฯ DATIP และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และอำนวยความสะดวกในการส่งกลับที่สนามบินสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
- หลังการส่งกลับ:** เมื่อผู้เสียหายกลับถึงประเทศตนเองแล้ว คณะทูตควรประสานไปยังหน่วยงานภายในประเทศของตนเองในการให้การดูแลและติดตามประเมินสถานการณ์ของผู้เสียหาย พร้อมทั้งตรวจสอบให้แน่ใจว่าสถานะของผู้เสียหายที่ได้รับจากรัฐบาลไทยนั้นจะไม่ถูกเพิกถอน

6.2. การเตรียมการส่งรายกรณีไปยังหน่วยงานภายใต้ NRM

เมื่อการสัมภาษณ์คัดกรองเสร็จสิ้น ทีมสัมภาษณ์สามารถสรุปผลการพิจารณาว่ามีหรือไม่มีข้อบ่งชี้การค้ามนุษย์ได้ในลักษณะต่อไปนี้:

6.2.1. การเตรียมการส่งรายกรณีไปยังหน่วยงานภายใต้ NRM

คะแนน/ข้อสันนิษฐาน	การประเมินโดยอิงจากการสัมภาษณ์คัดกรอง
0 – ไม่มี	ไม่มีสัญญาณของการมีข้อบ่งชี้การค้ามนุษย์
ข้อสันนิษฐานที่ 1	พบสัญญาณบางอย่าง มีคำอธิบายที่น่าพอใจซึ่งยืนยันถึงความเป็นไปได้ของการมีข้อบ่งชี้
ข้อสันนิษฐานที่ 2	พบสัญญาณและหลักฐานได้รับการเก็บรวบรวมระหว่างการสัมภาษณ์บุคคลนั้น หลักฐานนี้จะถูกนำไปใช้เพื่อประกอบการพิจารณาในขั้นตอนการคัดแยกผู้เสียหายอย่างเป็นทางการโดยหน่วยงานภายใต้ NRM
ข้อสันนิษฐานที่ 3	ไม่สามารถตัดสินใจได้ในขณะนั้น ไม่มีความชัดเจนในข้อเท็จจริงและคำอธิบายซึ่งนำไปสู่ความไม่แน่นอน

โปรดศึกษาแผนภาพ 4.1 ว่าด้วยกระบวนการบริหารจัดการรายกรณี ในบทที่ 4

ขั้นตอนการส่งต่อรายกรณีไปยัง NRM

หากผลการคัดกรองบ่งชี้ถึงการค้ามนุษย์ที่อาจเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่กองส่งต่อต้องแจ้งให้ผู้เสียหายทราบเกี่ยวกับบริการที่มีสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ สิทธิของพวกเขา และวิธีการเข้าถึงสิทธิเหล่านั้นในประเทศไทย โดยต่อไปนี้เป็นแนวทางในการส่งต่อรายกรณีไปยังหน่วยงานในประเทศไทย

- เตรียมจดหมายส่งต่อรายกรณีโดยมีหัวข้อ "ขอความช่วยเหลือในการคัดกรองและคัดแยกผู้ที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์" จดหมายควรส่งถึงทีมสหวิชาชีพ รวมถึงกองต่อต้านการค้ามนุษย์ (DATIP) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (MSDHS) กองบังคับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และกรมสอบสวนคดีพิเศษของกระทรวงยุติธรรม นอกจากนี้ ควรส่งสำเนาถึงกองความร่วมมือระหว่างประเทศของกระทรวงการต่างประเทศ โปรดดูภาคผนวก 2 สำหรับตัวอย่างจดหมาย
- ในจดหมายให้อธิบายเหตุผลที่ท่านเชื่อว่าการกรณีนี้เป็นกรณีการค้ามนุษย์ โดยระบุถึงการกระทำ วิธีการ และวัตถุประสงค์ของการค้ามนุษย์ตามที่อธิบายไว้ในพิธีสารปาเลโอโมและพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551
- แนบสรุปรายงานการเสาะหาข้อเท็จจริงตามข้อสันนิษฐานของท่าน สำเนาหนังสือเดินทางของผู้ที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น บันทึกทางการแพทย์ รูปภาพของบาดแผล หลักฐานการถูกทำร้าย เป็นต้น
- ส่งจดหมายไปยังหน่วยงานที่กล่าวถึงข้างต้นและติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพวกเขาได้รับจดหมาย ทีมสหวิชาชีพจะติดต่อคณะทูตที่เกี่ยวข้องเพื่อนัดหมายการคัดกรองและการคัดแยกผู้เสียหาย

หากผลการคัดกรองและการคัดแยกจากทีมสหวิชาชีพยืนยันว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ทีมสหวิชาชีพจะขอความยินยอมจากผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เพื่อเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองภายใต้ NRM กระบวนการนี้รวมถึงการให้บริการคุ้มครอง เช่น สถานที่ปลอดภัยหรือที่พักพิง การฟื้นฟูและการดูแลเพิ่มเติม การส่งกลับโดยสมัครใจ การช่วยเหลือทางกฎหมาย และการฟื้นฟูสภาพ หากผู้เสียหายยินยอมเข้าร่วมในกระบวนการคุ้มครองภายใต้ NRM พวกเขาจะถูกย้ายไปยังสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ดำเนินการโดยรัฐบาลในจังหวัดพิษณุโลก (สำหรับผู้เสียหายเพศหญิง) จังหวัดเชียงราย (สำหรับผู้เสียหายเพศชาย) และจังหวัดปทุมธานี (สำหรับผู้เสียหายทั้งชายและหญิง และครอบครัว) รวมถึงสถานคุ้มครองฯ อื่น

บทที่ 6: การส่งต่อบุคคลที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ไปยังหน่วยงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายการส่งต่อระดับชาติของประเทศไทย

ในขณะที่ผู้เสียหายพักอาศัยอยู่ที่สถานคุ้มครองฯ ที่ดำเนินการโดยรัฐบาล รัฐบาลไทยจะประสานงานกับสถานทูต และหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อเตรียมการช่วยเหลือในการส่งกลับและการฟื้นฟูสภาพสำหรับผู้เสียหาย ในช่วงเวลานี้ บทบาทของสถานทูตมีความสำคัญ สถานทูตจะต้องจัดเตรียมเอกสารการเดินทางและอำนวยความสะดวกในการติดตามครอบครัวและการให้คำปรึกษาก่อนการเดินทางสำหรับผู้เสียหาย

สำหรับข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการ NRM โปรดศึกษาแผนภูมิในภาคผนวก 2

ตาราง 6.1: รายละเอียดหน่วยงานประสานงานของประเทศไทยเพื่อการส่งต่อรายกรณี

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กระทรวง พม.)	อีเมล: society@msociety.go.th
กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	พ.ต.อ.สุรศักดิ์ สุรินทร์แก้ว อีเมล: balahmm@gmail.com
กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	พ.ต.ท.ณรงค์ เทตวิบูลย์ อีเมล: atpdpolice@gmail.com
กองต่อต้านการค้ามนุษย์ กระทรวง พม.	นายรัชพล มณีเหล็ก อีเมล: protection@msociety.go.th
กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม	พ.ต.ต.สิริวิชญ์ เกษมทรัพย์ อีเมล: siriwish_ka@dsi.go.th
กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ	นายปิยภัคดี ศรีเจริญ อีเมล: eastasiawatch@mfa.go.th saraban1300@mfa.go.th
กรมนยุโรป กระทรวงการต่างประเทศ	european01@mfa.go.th
กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ กระทรวงการต่างประเทศ	saraban1100@mfa.go.th
กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา กระทรวงการต่างประเทศ	saraban1300@mfa.go.th
กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ	saraban0300@mfa.go.th

6.3. ข้อพิจารณาที่สำคัญในการส่งต่อผู้ที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อเข้ารับการคุ้มครองเพิ่มเติม

การรักษาความลับของข้อมูล

การรักษาความลับของข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญในทุกขั้นตอนของการช่วยเหลือ การสนับสนุนการรักษาความลับของข้อมูลหมายถึงการป้องกันมิให้ผู้สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับอันตรายเพิ่มเติม

เก็บข้อมูลส่วนบุคคลและบันทึกการสัมภาษณ์ไว้โดยจำกัดจำนวนบุคคลที่เข้าถึงได้ให้มีจำนวนน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาความลับ

บทที่ 6: การส่งต่อบุคคลที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ไปยังหน่วยงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายการส่งต่อระดับชาติของประเทศไทย

ให้ทำ	แจ้งให้บุคคลทราบอย่างครบถ้วนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพวกเขา และการใช้งานข้อมูล ตลอดจนสิทธิของพวกเขาในการเข้าถึงข้อมูล
	ใช้การตรวจสอบทั้งหมดเพื่อกำหนดความสามารถในการจัดการและกำจัด ข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นความลับ
	เก็บรักษาเอกสารสิ่งพิมพ์ทั้งหมดที่มีข้อมูลลับเกี่ยวกับผู้เสียหายให้ปลอดภัย
	ทำให้แน่ใจว่าการเปิดเผยข้อมูลจะไม่เพิ่มความเสี่ยงให้กับผู้เสียหายหรือ สมาชิกในครอบครัวคนใด แม้ว่าผู้เสียหายได้ให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรให้เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับก็ตาม

ห้ามทำ	เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับใด ๆ เว้นแต่ผู้เสียหายจะให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร (และได้รับทราบข้อมูลอย่างครบถ้วนแล้ว) เพื่อบริการให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์และการใช้งานเฉพาะ
	เปิดเผยข้อมูลลับใด ๆ ให้กับบุคคลใด ๆ ที่ไม่ทราบตัวตนและไม่มีหลักฐานเอกสารที่แสดงสถานะของบุคคล ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ก็ตาม
	ปล่อยเอกสารสิ่งพิมพ์ที่มีข้อมูลที่เป็นความลับเกี่ยวกับผู้เสียหายการค้ามนุษย์ ค้ามนุษย์ทั้งไว้โดยไม่มีใครดูแลหรือในพื้นที่ที่ผู้อื่นเข้าถึงได้
	เปิดเผยข้อมูลลับใด ๆ แก่ญาติของผู้ที่สันนิษฐานได้ว่าเป็นผู้เสียหาย หากสงสัยว่าข้อมูลเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

แนวทางที่อิงฐานสิทธิ

- ต้องแน่ใจว่าผู้ที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายได้รับแจ้งเกี่ยวกับสิทธิของตน
- เสนอให้การช่วยเหลือและความคุ้มครองทันทีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้เสียหาย ในแนวทางที่มีความอ่อนไหวต่อเพศสภาพ
- การเคารพสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ – ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มีสิทธิได้รับความยุติธรรม การไม่ถูกลงโทษ ความช่วยเหลือ ค่าสินไหมทดแทน เสรีภาพและความปลอดภัย ซึ่งรวมถึงสิทธิที่จะไม่ถูกกักขัง ไม่ถูกขับไล่ การเคารพหลักการไม่เนรเทศและไม่ถูกห้ามกลับเข้าประเทศ
- การไม่เลือกปฏิบัติและการต่อต้านการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์บนพื้นฐานของการเลือกปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยอาศัยเหตุผลของความพิการ ชาติพันธุ์หรือชาติกำเนิด สีผิว เชื้อชาติ ลัทธิความเชื่อ เพศสภาพ สถานะสมรส สภาพแวดล้อมภายในครอบครัว อายุ สถานะการติดเชื้อเอชไอวี รสนิยมทางเพศ อัตลักษณ์/การแสดงออกทางเพศ ศาสนา ภาษา ความเชื่อทางการเมือง หรือเหตุผลอื่นใด
- การตัดสินใจด้วยตนเองและการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

หากผู้ที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ควรใช้หลักการคุ้มครองสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งหมายความว่าในการตัดสินใจทั้งหมดและในระหว่างขั้นตอนการสัมภาษณ์คัดกรองและการส่งต่อ ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดและต้องนำมาพิจารณา

หากเด็กสามารถแสดงความต้องการของตนต่อตัวเลือกที่นำเสนอให้ได้ ก็ควรพิจารณาความคิดเห็นของเด็กภายในกรอบของมาตรการคุ้มครองตามกฎหมายการส่งต่อระดับชาติ

ความช่วยเหลือด้านกงสุลสำหรับผู้เสียหายอาจหมายถึงรวมถึงสิ่งต่อไปนี้:

- การยืนยันสถานะบุคคล
- การเข้าถึงบริการภายใต้กลไก NRM ของผู้เสียหาย รวมถึงการคุ้มครองและที่พักพิง
- การล่าม (ถ้าจำเป็น)
- การจัดหาเอกสารการเดินทาง – หนังสือเดินทาง
- การออกใบรับรองและเอกสารอื่น ๆ ตามที่จำเป็น
- ความช่วยเหลือทางการเงิน
- การฟื้นฟู: ทางกายภาพ, สุขภาพจิต, ทางสังคม, ทางกฎหมาย, ด้านที่พักพิง
- การเดินทางกลับประเทศต้นทางอย่างปลอดภัย: ความช่วยเหลือในการเดินทาง ความช่วยเหลือที่สนามบิน การเดินทางไปยังประเทศต้นทาง

หากท่านสงสัยว่าบุคคลใดเป็นผู้เสียหายการค้ามนุษย์ และหากบุคคลนั้นต้องการความช่วยเหลือ ท่านควรแจ้งสถานการณ์ดังกล่าวต่อหน่วยงาน/องค์กร/ผู้ให้ความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องโดยได้รับความยินยอมจากผู้เสียหาย

หากท่านระบุว่าบุคคลใดเป็นผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ท่านควรปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้เสียหายการค้ามนุษย์

ในทั้งสองสถานการณ์ข้างต้น ท่านต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ดังนั้น ท่านต้องทำความคุ้นเคยกับขั้นตอนต่าง ๆ ภายใต้กลไกการส่งต่อระดับชาติ

6.4. การพัฒนากลยุทธ์เพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพในระดับคณะผู้แทนทางการทูตและกงสุล

แม้ว่าคณะผู้แทนทางการทูตและกงสุลจะไม่สามารถดำเนินการสอบสวนทางอาญาอันจะนำไปสู่การดำเนินคดีค้ามนุษย์ได้ แต่ท่านก็สามารถมีส่วนร่วมสนับสนุนโดยการตรวจสอบระดับแรกและการคัดกรองผู้ที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เบื้องต้น

ในขณะที่การมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในระดับประเทศเพื่อรวมและประสานงานความพยายามระดับประเทศให้เป็นหนึ่งเดียวกันยังคงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ แต่การช่วยเหลือผู้เสียหายด้วยการคุ้มครอง การสนับสนุน และการดูแลที่เพียงพอถือเป็นการรับผิดชอบสูงสุดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด รวมถึงคณะผู้แทนทางการทูตและกงสุลด้วย

ดังนั้น จึงจำเป็นที่คณะผู้แทนทางการทูตและกงสุลจะพัฒนาวิธีการและขั้นตอนการทำงานที่ไม่เพียงแต่สำหรับจัดการคดีค้ามนุษย์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการป้องกันการการค้ามนุษย์ในอนาคตของประเทศตนเองด้วย

สิ่งที่สามารถทำได้เพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ข้างต้นอาจรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงสิ่งต่อไปนี้

- สร้างพื้นที่ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานภายใต้ NRM อย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลรายกรณีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์หรือแนวโน้มของการค้ามนุษย์
- ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานระดับประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรภาคประชาสังคม และ NGOs เพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ได้ดียิ่งขึ้น
- ส่งเสริมการใช้แนวทางปฏิบัติงานด้านกงสุลฉบับนี้ให้แพร่หลายมากขึ้น และแบ่งปันการใช้แนวทางนี้กับหน่วยงานในประเทศของตนเอง

บทที่ 6: การส่งต่อบุคคลที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ไปยังหน่วยงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายการส่งต่อระดับชาติของประเทศไทย

- พัฒนาและวางขั้นตอนการปฏิบัติงานในการจัดการคดีการค้ามนุษย์ โดยใช้แนวทางปฏิบัติงานด้านกงสุล ฉบับนี้เป็นข้อมูลอ้างอิง
- ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับ NRM ในประเทศไทย และความพร้อมของบริการให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือกับชุมชนชาวต่างชาติในประเทศไทย รวมถึงต่อประชาชนทั่วไปในประเทศของตนเอง และเผยแพร่ข้อมูลบนเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียของหน่วยงานต่าง ๆ
- สร้างกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลการเดินทาง วิธีการเดินทางอย่างปลอดภัย และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน ในรูปแบบของแผ่นพับเพื่อแจกจ่ายแก่ผู้ที่มาติดต่อประสานงานกับสถานทูตและสถานกงสุล
- จัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับการประชาสัมพันธ์นอกสถานที่และการให้ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ
- เสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรของตนเองในการระบุ ส่งต่อ และช่วยเหลือผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่เปราะบาง พร้อมทั้งดำเนินการประเมินเป็นอย่างสม่ำเสมอ
- จัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและมาตรการแก้ปัญหาที่ออกแบบมาเพื่ออุดช่องโหว่เกี่ยวกับองค์ความรู้และข้อมูลข่าวสาร
- ทบทวน ประเมินใหม่ และปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ

ความพยายามในการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ที่มีความชัดเจนว่าใครจะได้รับประโยชน์จากความช่วยเหลือภายใต้กลไก NRM ของประเทศไทย มีบริการความช่วยเหลือและคุ้มครองอะไรบ้าง และผู้โยกย้ายถิ่นฐานและผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบที่ต้องการความช่วยเหลือสามารถเข้าถึงบริการเหล่านั้นได้อย่างไร

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1: แบบคัดกรองมาตรฐานภายใต้กลไกการส่งต่อระดับชาติ

แบบ คก. 1

ภาพถ่าย
ผู้ได้รับ
การคัดกรอง

แบบคัดกรองเพื่อหาข้อบ่งชี้จากการค้ำนุชย์และการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ
ตามกลไกการส่งต่อระดับชาติ (National Referral Mechanism: NRM)

วันเดือนปีที่ทำการคัดกรอง สถานที่คัดกรอง.....
หน่วยงานคัดกรอง..... จังหวัด.....

ข้อมูลสามแปลภาษา

ชื่อ - สกุลเจ้าหน้าที่แปลภาษา.....
ปฏิบัติหน้าที่สามแปลภาษา.....
เบอร์ติดต่อ.....

ข้อมูลทั่วไปผู้ได้รับการคัดกรอง

ชื่อ - นามสกุล ผู้ได้รับการคัดกรอง นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง.....
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ).....
วัน/เดือน/ปีเกิด..... หากเป็นเด็กมีผู้ปกครองมาด้วยหรือไม่.....
ชื่อ-สกุลผู้ปกครอง.....

อายุ ปี เพศ ชาย หญิง อื่นๆ ไม่ประสงค์ที่จะระบุ

ความพิการ มีความพิการ ไม่มีความพิการ

ความลำบาก ด้านการมองเห็น ด้านการได้ยิน
 ด้านการจดจำหรือการมีสมาธิ ด้านการดูแลตัวเอง เช่น การอาบน้ำ การแต่งตัว
 ด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร ด้านการเดินหรือการขึ้นบันได

สัญชาติ จังหวัด/ประเทศภูมิลำเนา.....

ที่อยู่ปัจจุบัน.....

บัตรประจำตัวประชาชน/หนังสือเดินทาง/เอกสารอื่น..... เลขที่.....

กรณีคนไทย

เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทยผ่านช่องทาง

เดินทางออกราชอาณาจักรไทยผ่านช่องทาง.....

กรณีต่างชาติ

เดินทางมาจาก

เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทยผ่านช่องทาง.....

สถานะการเข้าเมือง ถูกกฎหมาย ไม่ถูกกฎหมาย

การชักชวน ช่องทางออนไลน์ นายหน้า อื่นๆ.....
 ชื่อบริษัท/สถานที่ทำงาน.....
 ประเภทกิจการ..... ตำแหน่งงาน ประเภทใบอนุญาตทำงาน.....
 หมายเลขโทรศัพท์..... ช่องทางการติดต่ออื่น.....

ความสมัครใจในการให้ข้อมูลในกระบวนการคัดกรอง

- สมัครใจให้ข้อมูลและพร้อมเข้าสู่กระบวนการคัดกรอง
 สมัครใจเข้าสู่กระบวนการคัดกรองแต่ยังไม่พร้อมให้ข้อมูล เนื่องจาก.....
 ไม่สมัครใจ เนื่องจาก.....

เห็นควรส่งต่อหน่วยงาน.....

ลงชื่อผู้ได้รับการคัดกรอง..... ลงชื่อผู้คัดกรอง.....
 (.....) (.....)

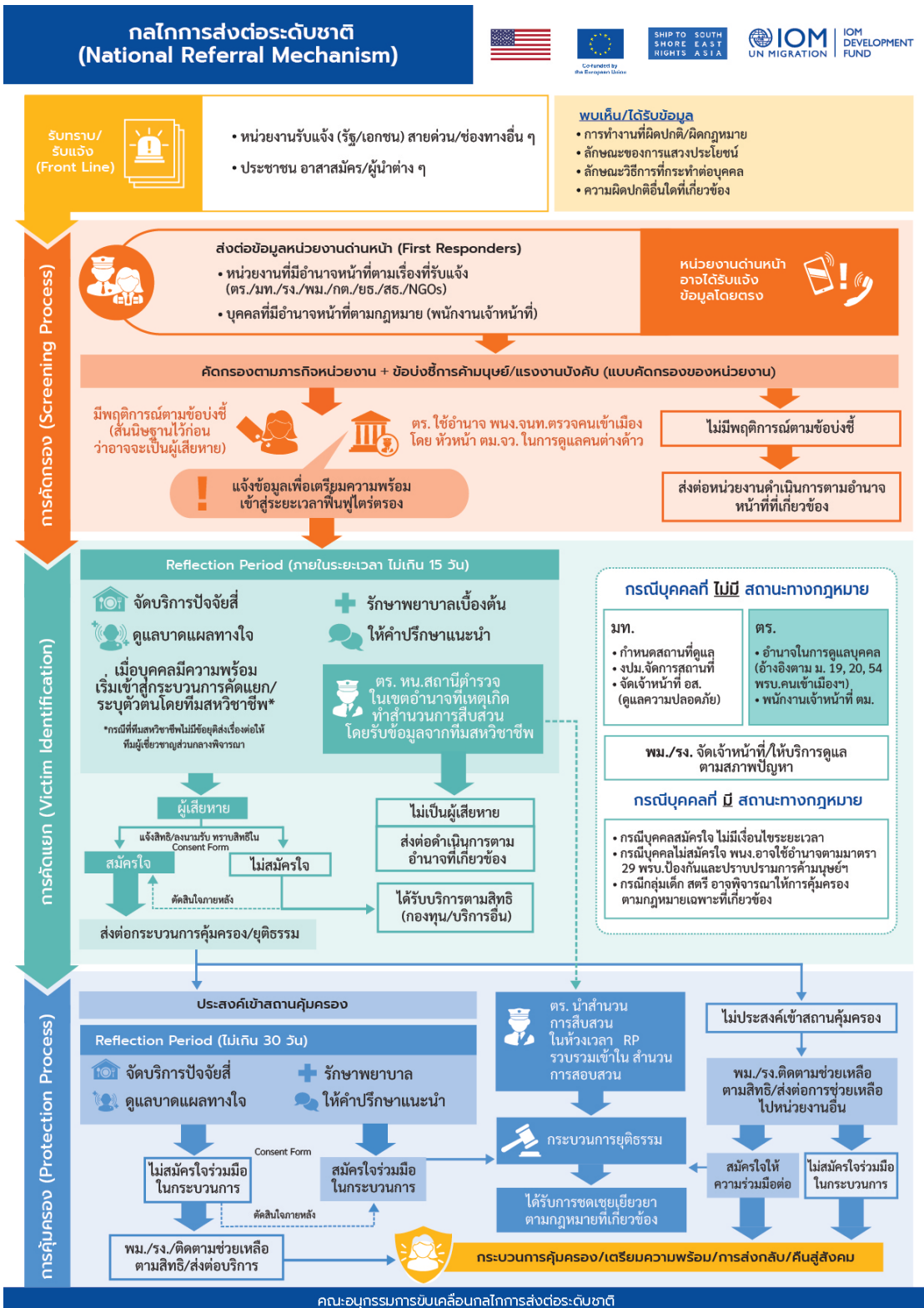
ลงชื่อล่ามแปลภาษา
 (.....)

ข้อบ่งชี้ทั่วไป	
<p>ลักษณะการจัดการและการเดินทาง</p> <p>☐ มีลักษณะ/พฤติกรรมที่บ่งบอกว่าถูกควบคุม ชี้นำหรือสั่งการ ในการเคลื่อนย้าย เช่น มีคนควบคุม หรือถูกควบคุมโดยใช้เครื่องมือติดตาม</p> <p>☐ มีการจ่ายเงินให้กับบุคคลอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง หรือใบอนุญาตทำงาน โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย</p> <p>☐ เอกสารการเดินทางหรือใบอนุญาตทำงานได้รับการ จัดหาโดยบุคคลที่ชักชวนหรือว่าจ้างให้มาทำงาน</p> <p>☐ ต้องจ่ายเงินหรือเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้แก่ ผู้นำพา จำนวนเงิน.....</p> <p>☐ มีคนจ่ายค่าเดินทางให้ก่อนแล้วทำงาน ใช้หนี้ภายหลัง จำนวนเงิน.....</p> <p>☐ มีข้อสงสัยเกี่ยวกับเอกสารที่ใช้ในการเดินทาง</p>	<p>☐ ไม่ทราบจุดหมายปลายทางที่ชัดเจน</p> <p>☐ จุดหมายปลายทางไม่ตรงกับที่ได้ตกลงไว้ก่อนเดินทาง</p> <p>☐ เดินทางคนเดียวหรือเป็นกลุ่มโดยมีนายหน้านำพา เป็นครั้งแรก</p> <p>☐ เดินทางโดยไม่มีเงินติดตัว</p> <p>☐ เป้าหมายการเดินทางไม่ได้อยู่ในประเทศไทย</p> <p>☐ ถูกนำไปไว้ยังสถานที่ใดสถานที่หนึ่งในลักษณะที่ เป็นการพักคอยเพื่อส่งต่อบุคคลไปให้บุคคลอื่น</p> <p>☐ ไม่สามารถเข้าถึงอาหาร น้ำดื่มได้ตามที่ต้องการ ในระหว่างการเดินทาง</p> <p>☐ ถูกจำกัดการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นหรือญาติพี่น้อง ระหว่างการเดินทาง</p> <p>☐ อื่น ๆ</p>
<p>ลักษณะทางกายภาพ</p> <p>☐ ไม่พูดคุยนับ/ไม่สบสายตากับผู้อื่น</p> <p>☐ มีอาการหวาดกลัว/หวาดระแวง/มีความวิตกกังวล</p> <p>☐ มีบาดแผลปรากฏตามร่างกาย/ได้รับบาดเจ็บจากการเดินทาง/การทำงาน บริเวณ.....</p> <p>☐ หากมีการเจ็บป่วย/บาดเจ็บ ไม่ได้รับการรักษา จากแพทย์</p> <p>☐ ขณะทำงานต้องสวมใส่เสื้อผ้าน้อยชิ้นและล่อแหลม ดึงดูดทางเพศ</p> <p>☐ มีรอยสักหรือถูกทำสัญลักษณ์แสดงความเป็น เจ้าของจากผู้แสวงหาประโยชน์</p> <p>☐ มีการเหนียวรั้งหรือมีร่องรอยการใส่ยาเสพติด เพื่อให้ทำงาน</p> <p>☐ อาศัยความอ่อนด้อยมาใช้ในการทำงาน เช่น การเอาคนพิการมานั่งขอทาน เป็นต้น</p> <p>☐ มีอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเพศสัมพันธ์ เช่น ถุงยางอนามัย ยาคุมกำเนิด เจลหล่อลื่น</p> <p>☐ อื่น ๆ</p>	<p>ลักษณะสภาพแวดล้อม</p> <p>☐ พบเจอ หรือมาจากสถานที่ที่มักมีการทำงานที่ผิด กฎหมาย เช่น การลักลอบค้าประเวณี การแสวงหา ประโยชน์ทางเพศ หรือการบังคับใช้ประกอบ อาชญากรรม (forced criminality) เช่น Scammer หรือมีการใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย เคยมี การค้ามนุษย์หรือการบังคับใช้แรงงานเกิดขึ้น</p> <p>☐ ถูกพบ/มาจากสถานที่ที่มีความเสี่ยง ว่ามีการกระทำผิดกฎหมาย</p> <p>☐ พบว่ามาจากสถานที่ที่มีการโฆษณาเฉพาะกลุ่ม เกี่ยวกับการให้บริการทางเพศ</p> <p>☐ สถานที่ที่พบเจอ พบว่ามีอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมการมีเพศสัมพันธ์ เช่น ถุงยางอนามัย ยาคุมกำเนิด เจลหล่อลื่น</p> <p>☐ ถูกซื้อขาย/ย้ายสถานที่ให้บริการจากที่หนึ่งไป อีกที่หนึ่งหรือทำงานในสถานบริการที่หลากหลาย</p> <p>☐ จัดที่พักอาศัยไม่ถูกสุขลักษณะและ/หรือแออัด</p> <p>☐ ไม่จัดที่พักอาศัย</p> <p>☐ อื่น ๆ</p>

ข้อบ่งชี้กรณีเด็ก	
☐ การเจริญเติบโตไม่ปกติ หรือไม่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย เช่น มีความอ่อนด้อยทางสติปัญญา ☐ ไม่สามารถติดต่อกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองได้ หรือติดต่อกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองได้ แต่เด็กไม่สามารถหรือไม่กล้าเล่าข้อเท็จจริงให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองฟัง ☐ ถูกข่มขู่/มีความหวาดกลัว/ไม่ร่าเริงแจ่มใส เหมือนกับเด็กในวัยเดียวกัน ☐ การประกอบอาชีพไม่เหมาะสมกับวัย/ประกอบอาชีพอยู่ในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม ทำงานอันตราย ☐ จ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ให้ทำงาน ☐ จ้าง/ใช้เด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ทำงานที่เป็นงานอันตรายอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อร่างกายจิตใจ หรือขัดต่อศีลธรรมอันดี ☐ จ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในเรือประมงทะเล ☐ มีการดัดแปลงอุปกรณ์ทำงาน เพื่อให้เด็กสามารถใช้งาน ☐ ให้ทำงานที่ไม่เหมาะสมกับวัย/งานที่กฎหมายห้ามให้เด็กทำ เช่น งานที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีอันตราย หรือสิ่งปฏิกูล ☐ ให้ทำงานในสถานที่ที่กฎหมายห้าม เช่น ทำงานในโรงฆ่าสัตว์ ☐ ให้ทำงานเกินกว่า 8 ชั่วโมงต่อวันหรือ 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์/ทำงานระหว่าง 22.00 - 06.00 น. ☐ ไม่จัดเวลาพักให้ตามที่กฎหมายกำหนด	☐ มีการแจ้งถึงการเดินทางโดยลำพังของเด็ก โดยไม่มีผู้ใหญ่ร่วมเดินทาง ☐ มีการแจ้งถึงการรับเด็กมาอุปการะเลี้ยงดูหรือเป็นบุตรบุญธรรมแล้วนำมาแสวงหาประโยชน์ที่ผิดกฎหมาย ☐ เดินทางกับคนที่ไม่ใช่ญาติ ☐ ให้เด็กกระทำผิดกฎหมาย เช่น เป็นเด็กส่งยา/ขายยาเสพติด การบังคับให้ประกอบอาชญากรรม (forced criminality) เช่น Scammer เป็นต้น ☐ ให้เด็กทำงานเร่ขายสินค้า เช่น ขายลูกอม/ขายดอกไม้ เป็นต้น ☐ เป็นกลุ่มเด็กที่มีผู้ดูแลคนเดียวและมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิด ☐ เป็นเด็กเร่ร่อน ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ☐ การแต่งกายมอมแมม/กลิ่นตัวแรงดูไม่สะอาด ☐ ดูเหมือนขาดสารอาหาร มีภาวะทุพโภชนาการ ☐ มีการใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเพศสัมพันธ์ เช่น ถุงยางอนามัย ยาคุมกำเนิด เจลหล่อลื่น ☐ อื่น ๆ
ข้อบ่งชี้การบังคับใช้แรงงานหรือบริการและการแสวงหาผลประโยชน์	
ลักษณะการบังคับและการแสวงหาผลประโยชน์	
☐ ไม่สามารถออกไปไหนมาไหนได้ หรือสามารถออกไปไหน มาไหนได้โดยต้องมีผู้ติดตาม หรือมีการควบคุมอย่างใกล้ชิด หรือระหว่างการทำงาน ถูกติดตามและควบคุมอย่างเข้มงวด ☐ ไม่สามารถติดต่อกับครอบครัวหรือบุคคลอื่นได้ ☐ ถูกยึดหนังสือเดินทางหรือเอกสารสำคัญประจำตัว ☐ ถูกขู่ว่าจะส่งตัวให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัว หากไม่ยอมทำงาน ☐ ไม่มีสัญญาการจ้างงานในภาษาของลูกจ้าง	☐ ถูกทำร้ายร่างกายหรือข่มขู่ว่าจะทำร้าย ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว คนรอบข้าง/ถูกทำให้เกิดความหวาดกลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของตนเอง และผู้อื่น ☐ ถูกบังคับให้ทำงานเกินกว่าเวลาทำงานปกติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ☐ ถูกบังคับให้ทำงานไม่มีวันหยุด ☐ ถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ต้องการทำ หรือทำผิดกฎหมาย

☐ ถูกบังคับให้ลงชื่อในสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ไม่ถูกต้อง หรือผิดกฎหมาย หรือถูกบังคับให้เป็นหนี้อย่างไม่เป็นธรรม ☐ สภาพการทำงานไม่เป็นไปตามที่ตกลง ☐ ถูกบังคับให้ทำงานหรือบริการที่ไม่ตรงกับที่ตกลงไว้ ☐ ลักษณะงาน การทำงาน การเดินทาง และที่พัก ขึ้นอยู่กับนายจ้างกำหนด ☐ ถูกขู่เชิญด้วยประการใด ๆ ☐ นำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่น มาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ	☐ มีคนเก็บเงินค่าจ้าง/ค่าแรงไว้ให้ แต่ไม่สามารถเบิกได้ ☐ ถูกบังคับให้ทำงานเพื่อใช้หนี้ /หาเงินมาจ่ายค่าไถ่ หรือหาคนมาทำงานแทนเพื่อใช้หนี้ ☐ การหักค่าจ้างเพื่อใช้หนี้ที่ไม่เป็นธรรมหรือเพื่อลงโทษ ☐ ต้องจ่ายค่าอุปกรณ์ในการทำงาน ค่าอาหาร ค่าที่พัก หรือค่าใช้จ่ายเหล่านั้นโดยจะหักจากค่าจ้าง ☐ พบเห็นการทำร้ายร่างกายและจิตใจต่อผู้อื่น ในสถานที่ทำงานหรือสถานประกอบการ ☐ อื่น ๆ
ข้อบังคับอื่น ๆ	
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
สรุปความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ทำการคัดกรองเบื้องต้น	
☐ พบข้อบังคับที่อาจเข้าข่ายเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ในรูปแบบ <ul style="list-style-type: none"> ☐ ถูกนำมาค้าบริการทางเพศ ☐ ถูกผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก ☐ ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศรูปแบบอื่น ☐ ถูกนำมาเป็นทาสหรือมีฐานะคล้ายทาส ☐ ถูกนำมาขอทาน ☐ ถูกตัดอวัยวะเพื่อการค้า ☐ ถูกบังคับใช้แรงงานหรือบริการ ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) 	
เนื่องจาก.....	
<p>.....</p> <p>.....</p>	
☐ พบข้อบังคับที่อาจเข้าข่ายเป็นผู้เสียหายจากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ (มาตรา ๖/๑)	
เนื่องจาก.....	
<p>.....</p> <p>.....</p>	

ภาคผนวก 2: แผนผังกลไกการส่งต่อระดับชาติ (NRM)

บรรณานุกรม

ASEAN (n.d.) [*Irregular Movement of People, People Smuggling and Trafficking in Persons.*](#)

ASEAN (1997) [*ASEAN Declaration on Transnational Crime.*](#)

ASEAN (2014) [*ASEAN Declaration Against Trafficking in Persons Particularly Women and Children.*](#)

ASEAN (2015) [*ASEAN Plan of Action Against Trafficking in Persons, Especially Women and Children.*](#)

ASEAN (2015) JOINT STATEMENT OF THE TENTH ASEAN MINISTERIAL MEETING ON TRANSNATIONAL CRIME (10TH AMMTC). Jakarta, the ASEAN Secretariat.

ASEAN (2015) [*The ASEAN Convention Against Trafficking in Persons, Especially Women and Children.*](#)

ASEAN (2017) [*ASEAN Welcomes Entry into Force of ACTIP.*](#)

ASEAN (2023) JOINT STATEMENT OF THE SEVENTEENTH ASEAN MINISTERIAL MEETING ON TRANSNATIONAL CRIME (17TH AMMTC), Jakarta: the ASEAN Secretariat.

ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children –ACWC (2016) *Regional Review on Laws, Policies and Practices within ASEAN relating to the Identification, Management and Treatment of Victims of Trafficking, especially Women and Children.* Jakarta: The ASEAN Secretariat.

ASEAN-SOMTC and COMMIT (2016) *Identifying Victims of Trafficking and Associated Forms of Exploitation: Common Indicators for First Responders.* Jakarta: Association for Southeast Asian Nations and Bangkok: Coordinated Mekong Ministerial Initiative against Trafficking.

Council of the Baltic Sea States Secretariat (2022) *Handbook for Embassies and Diplomatic Missions on How to Assist and Protect Victims of Human Trafficking.* Stockholm: Council of the Baltic Sea States Secretariat.

Emergency Decree Amending the Anti-Human Trafficking Act B.E 2551 (2008), B.E.2562 (2019).

Interpol (n.d.) [*Types of Human Trafficking.*](#)

Interpol (2023) *FACT SHEET: Human Trafficking and Smuggling of Migrants.* LYON: INTERPOL

International Organization for Migration (IOM) (n.d) [*Handbook for Diplomatic and Consular Staff: Assistance and Protection of Victims of Human Trafficking.*](#)

Interpol (2024) [*Human trafficking and migrant smuggling.*](#)

International Labour Organization (ILO) (n.d.) [*What is forced labour?*](#)

ILO (2009) [*Operational Indicators of Trafficking in Human Beings.*](#)

International Organization for Migration (IOM) (n.d) [*EMM 2.0 Handbook. Trafficking in Persons and Associated Forms of Exploitation and Abuse: Trafficking and Smuggling.*](#)

- International Organization for Migration (IOM) (n.d) [*Handbook for Diplomatic and Consular Staff: Assistance and Protection of Victims of Human Trafficking.*](#)
- International Organization for Migration (IOM) (n.d.) [*Migrant Smuggling, Trafficking in Persons, and White Slave Trafficking, What's the Difference?*](#)
- IOM (n.d.) [*Who Is A Migrant?*](#)
- IOM (2007) [*The IOM Handbook on Direct Assistance for Victims of Trafficking.*](#) Geneva: IOM.
- IOM (2011) [*Guidelines for Assisting Victims of Human Trafficking in the East Africa Region.*](#)
- IOM (2015) *The IOM Handbook on Direct Assistance for Victims of Trafficking.* Geneva: IOM.
- IOM (2019) *IOM Guidance on Referral Mechanism.* Switzerland: International Organization for Migration.
- IOM (2019) *Glossary on Migration.* Geneva: International Organization for Migration.
- IOM (2019) *IOM Guidance on Referral Mechanisms for the Protection and Assistance of Migrants Vulnerable to Violence, Exploitation and Abuse and Victims of Trafficking.* Geneva: International Organization for Migration.
- IOM (2020) *Trafficking in Persons: Victim Identification and Assistance Training Guide.* Nigeria: INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION.
- IOM (2022) [*IOM Thailand Annual Report 2022.*](#) Bangkok: IOM.
- IOM (2022) *Trafficking Victim Identification and Referral for Assistance Training Manual (Introduction Training for Frontline Responders).* Bangkok: IOM.
- IOM (2023) *IOM Case Management Guidelines.* Geneva: IOM.
- IOM (2023) *Handbook for Frontline Officers to Screen, Identify, and Refer Potential Trafficking in Persons (TIP) Cases in the Fisheries Sector in Thailand.* Bangkok: IOM.
- IOM (2023) *Guidelines on the National Referral Mechanism.* Bangkok: IOM.
- International Organization for Migration-IOM (2023) *Guidelines on the National Referral Mechanism.* Bangkok: IOM.
- IOM (2023) *Guidelines on the National Referral Mechanism to Protect and Assist Survivors of Trafficking in Thailand.* Bangkok: International Organization for Migration.
- IOM and UNODC (2023) [*International Classification Standard for Administrative Data on Trafficking in Persons.*](#)
- IOM (2024) [*IOM's Regional Situation Report on Trafficking in Persons into Forced Criminality in Online Scamming Centres in Southeast Asia.*](#) Bangkok: IOM.
- Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand (2016) [*Minister of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand deposited the Instrument of Ratification for the ASEAN Convention Against Trafficking in Persons, Especially Women and Children \(ACTIP\).*](#)
- Schwartz, A. (2023) *Guidelines for Safe Referrals of Trafficking Victims.* DOI: 10.13140/RG.2.2.31068.36487

SHERLOC (UNODC) (2018) [Indicators of Trafficking in Persons](#).

SHERLOC (UNODC) (2018) [Smuggling of Migrants and Trafficking in Persons - Differences and Commonalities](#).

SHERLOC (UNODC) (2018) [E4J University Module Series: Trafficking in Persons & Smuggling of Migrants. Misconceptions regarding trafficking in persons](#) (Module 6).

Surtees, R., L.S. Johnson, M. McAdam, and J. Davis (2020) *Identifying Trafficking Victims: An Analysis of Victim Identification Tools and Resources in Asia*. Washington, D.C., United States: NEXUS Institute and Winrock International.

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (n.d.) [Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking](#).

Thailand National Laws Related to Trafficking in Persons

- [Criminal Code \(1906\)](#)
- [International Cooperation in Criminal Matters Act \(1992\)](#)
- [Prevention and Suppression of Prostitution Act \(1996\)](#)
- [Labour Protection Act \(1998\)](#)
- [Anti-Money Laundering Act \(1999\) \(amended in 2011\)](#)
- [Compensation for Crime Victims and Accused Act \(2001\)](#)
- [Child Protection Act \(2003\)](#)
- [Witness Protection Act \(2003\) \(amended in 2022\)](#)
- [Extradition Act \(2008\)](#)
- [Anti-Transnational Organized Crime Act \(2013\)](#)
- [Computer Crime Act \(2017\)](#)
- [Control of Begging Act \(2016\)](#)
- [Fisheries Act, B.E. 2558 \(2015\)](#)
- [Procedures for Human Trafficking Cases Act, B.E.2559 \(2016\)](#)

Thailand (2022) *Royal Thai Government's Country Report on Anti-Human Trafficking Efforts (1 January – 31 December 2022)*. Bangkok: Ministry of Foreign Affairs of the Royal Thai Government

Thailand (2023) *Royal Thai Government's Country Report on Anti-Human Trafficking Efforts (1 January – 31 December 2023)*. Bangkok: Ministry of Foreign Affairs of the Royal Thai Government.

Thailand (2024) *Royal Thai Government's Progress Report on Anti-Human Trafficking Efforts (1 January - 31 March 2024)*. Bangkok: Ministry of Foreign Affairs of the Royal Thai Government.

The Anti-Human Trafficking Act, B.E.2551 (2008)

The Vienna Convention on the Consular Relations (1963).

United Nations (2000) [United Nations Convention against Transnational Organized Crime and the Protocols Thereto](#).

United Nations (2000) *The Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, especially Women and Children*.

United Nations (2000) *The Protocol against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air*.

UN-ACT (2004) [Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Kingdom of Cambodia on bilateral cooperation for eliminating trafficking in children and women and assisting victims of trafficking](#).

UN-ACT (2004) [The 2004 Memorandum of Understanding between the six GMS countries establishing what is known as the COMMIT Process, the Coordinated Mekong Ministerial Initiative Against Trafficking.](#)

UN-ACT (2005) [Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Thailand and the Lao People's Democratic Republic on cooperation to combat trafficking in persons especially women and children.](#)

UN-ACT (2008) [Agreement Between the Kingdom of Thailand and the Government of the Socialist Republic of Viet Nam on Bilateral Cooperation for Eliminating Trafficking in Persons, Especially Women and Children and Assisting Victims of Trafficking.](#)

UN-ACT (2009) [Memorandum of Understanding Between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Union of Myanmar on Cooperation to Combat Trafficking in Persons, Especially Women and Children.](#)

United Nations Development Programme (n.d.) [Sustainable Development Goals.](#)

United Nations General Assembly (UNGA).2010. Resolution: A /64/293: *United Nations Global Plan of Action to Combat Trafficking in Persons (12 August 2010).*

United Nations General Assembly (UNGA).2019. Resolution: A/RES/73/195: *Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration (11 January 2019).*

United Nations General Assembly (UNGA).2021. Resolution: A/76/L.11: *2021 Political Declaration on the Implementation of the United Nations Global Plan of Action to Combat Trafficking in Persons (9 November 2021).*

United Nations High Commission for Refugees (UNHCR) (n.d.) [Reference Guide on Protecting the Rights of the Child Victims of Trafficking in Europe.](#)

UNHCR (2002) *Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking (E/2002/68/Add.1).*

UNHCR (2008) [UNHCR Guidelines on Determining the Best Interests of the Child.](#)

UNHCR (2014) [International Instruments Concerning Trafficking in Persons.](#)

United Nations Children Fund (UNICEF) (n.d.) [Ethical Guidelines.](#)

United Nations Office for Drugs and Crime (UNODC)(n.d.) [Human Trafficking Indicators.](#)

United Nations Office for Drugs and Crime (UNODC) (2023) *Global Trafficking in Persons Report.* Vienna: UNODC.

UNODC (2018) [Toolkit to Combat Trafficking in Persons - Global Programme against Trafficking in Human Beings \(Chapter 6 and Tool 6.4\).](#) New York: United Nations.

United States Institute of Peace (2024) *Transnational Crime in Southeast Asia: A Growing Threat to Global Peace and Security.* Washington, D.C. USIP.

World Health Organization, Zimmerman, Cathy & Watts, Charlotte(2003) [WHO Ethical and Safety Recommendations for Interviewing Trafficked Women.](#)

องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) สำนักงานประเทศไทย
ชั้น 18 อาคารรจนาการ เลขที่ 3 ถนนสาทรใต้ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 ประเทศไทย
โทร: +66 2 343 9300 | โทรสาร: +66 2 343 9399 | เว็บไซต์: www.thailand.iom.int | อีเมล: iomthailand@iom.int